

WIADOMOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA DENDROLOGICZNEGO

10

WIADOMOŚCI
POLSKIEGO TOWARZYSTWA DENDROLOGICZNEGO

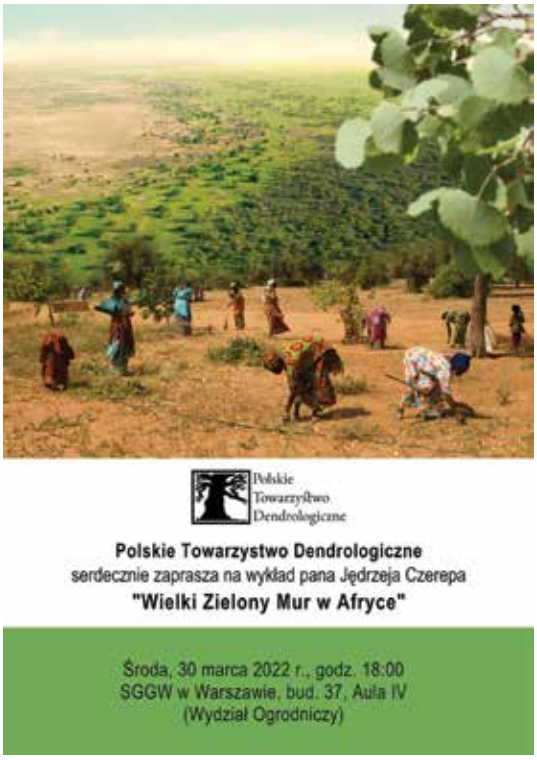
10

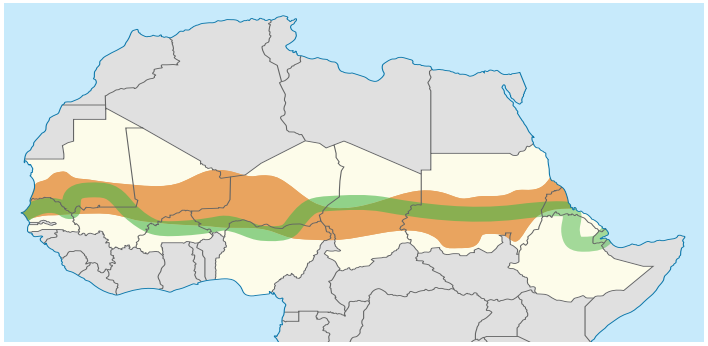

Szczecin 2026

KALENDARIUM PTD 2022

19, 30. marca po perturbacjach związanych z Covid Polski Instytut Spraw Międzynarodowych – PISM zaprosił na wykład WIELKI ZIELONY MUR W AFRYCE (SGGW, Wydział Ogrodniczy). Wykład dla PTD wygłosił dr Jędrzej Czerep – analityk ds. Afryki Subsaharyjskiej w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych i wykładowca Collegium Civitas. Wielki Zielony Mur jest szeroką na 15 km strefą przejściową o powierzchni 100 mln hektarów i długości 8 000 km. Pas drzew ciągnący się od Atlantyku aż po Ocean Indyjski ma oddzielać Saharę od reszty Afryki. Znajdzie się w granicach 20 państw (m.in. Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Sudan, Czad, Niger, Nigeria, Mali, Burkina Faso, Mauretania, Senegal). Niezwykła inicjatywa „Zielonego muru" spotkała się z żywym zainteresowaniem członków PTD. Była to opowieść o murze, który łączy, a nie dzieli. O Zielonym Murze Drzew, który może stać się szansą dla milionów mieszkańców krajów na południe od Sahary.

Tereny na których ma powstać Wielki Zielony Mur
(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Great_green_wall_map.svg)

11 maja Sekcja Drzew Pomnikowych PTD zamieściła informację o planowanej na 21 maja wycieczce do Puszczy Noteckiej, której wcześniejszą realizację uniemożliwił okres pandemii. Przewodnikiem po Puszczy był leśnik, pracownik Uniwersytetu Przyrodniczego, dr Władysław Kusiak, którego liczne związki z Puszczą Notecką sięgają dzieciństwa, a jednym z wielu jego puszczańskich dokonań jest współautorstwo przewodnika krajoznawczego „Puszcza Notecka" (Oficyna Wydawnicza G&P, Poznań, 2011). Zbiórka uczestników wycieczki miała miejsce w Sierakowie, na Rynku (pod pomnikiem Powstańców) o godz. 10.00, skąd następnie wyjechano na zaplanowaną trasę, by zakończyć wycieczkę we wsi Koza (miejsce historyczne) k. Lubiatowa, ok. godz. 16.00. W trakcie wycieczki dokonywane były pomiary grubości i wysokości drzew. Trasa wycieczki do Puszczy Noteckiej odbyła się wg poniższego planu (fot.1)

Trasa wycieczki:

1. Marianowo – dąb „Józef" – najgrubsze drzewo w Puszczy Noteckiej
2. Rezerwat Cegliniec – jedyny leśny rezerwat na terenie Puszczy sosny w wieku 165 lat, sprzed gradacji strzygonii choinówki z lat 20. XX w.
3. Zwierzyniec – pomnikowe drzewa: wiąz i dąb
4. Radusz – pomnikowe drzewa: lipa i zakręcona sosna
5. Mokrzec, Ośrodek Edukacji Ekologicznej i coffee time
6. Jabłonka – ponad 100-letni drzewostan sosnowy
7. Koza – wiekowe lipy, pozostałość po dawnej wsi holenderskiej.

Dąb w Marianowie (archiwum Sekcji Drzew Pomnikowych PTD)

Trasa wycieczki zorganizowanej przez SDP do Puszczy Noteckiej 21 maja 2022 r.

Rezerwat Cegliniec

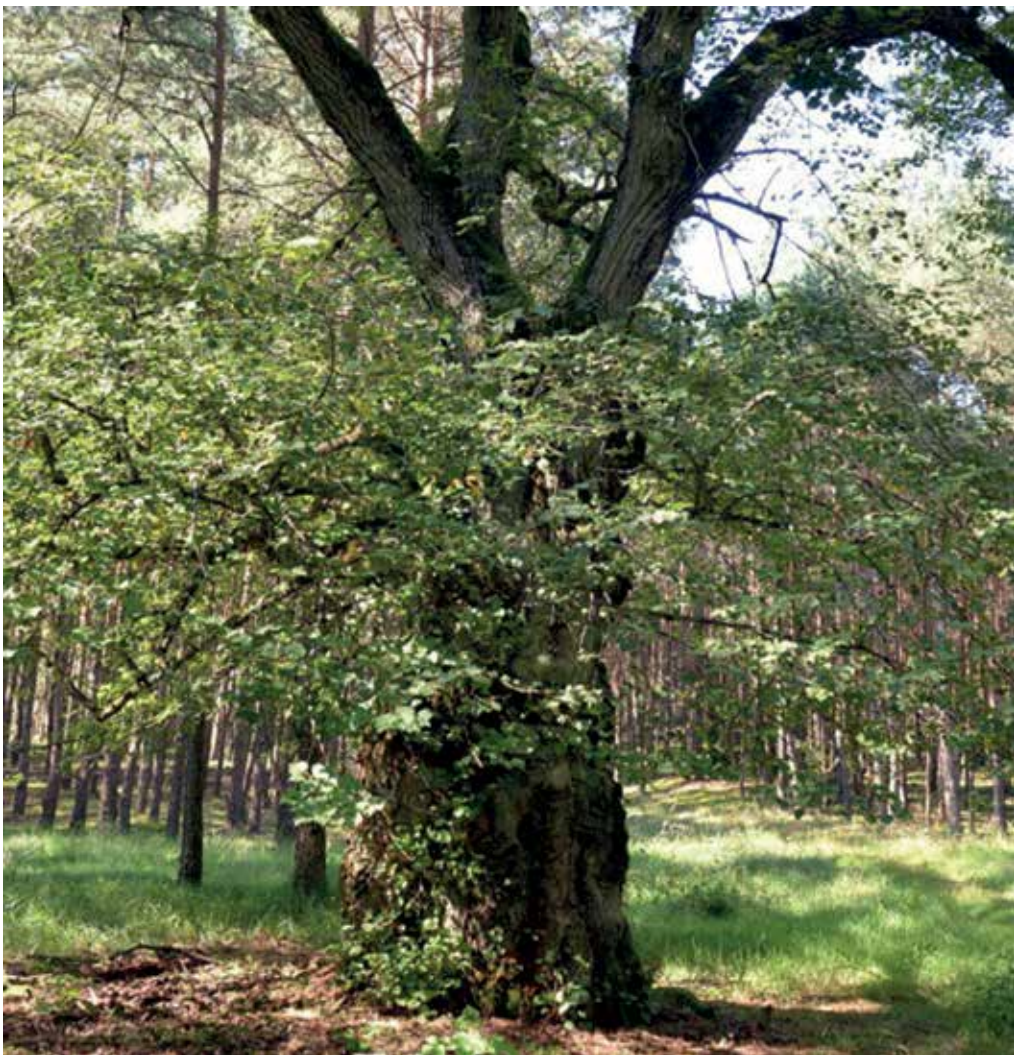
Dąb w Zwierzyńc

Zakręcona sosna w Raduszu

Drzewostan sosnowy w Jabłonce

Lipa w Kozie

Fotografie pochodzą z archiwum Sekcji Drzew Pomnikowych PTD

12 maja zamieściliśmy na naszej stronie Zawiadomienie o Walnym Zgromadzeniu Członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, które zostało zaplanowane 26 maja 2022 r. w czasie trwania X Jubileuszowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego na Dolnym Śląsku w hotelu Niemcza Wino & SPA w Niemczy.

26–28 maja odbył się długo oczekiwany, odkładany ze względu na pandemię, X Jubileuszowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego oraz konferencja „Zachowanie wartości przyrodniczo-kulturowych Dolnego Śląska", Niemcza – Wojsławice – Pawłowice – Syców – parki zdrojowe Ziemi Kłodzkiej (Polanica-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Lądek-Zdrój).

26 maja na stronie PTD został umieszczony link do transmisji wydarzenia: ZACHOWANIE WARTOŚCI PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH DOLNEGO ŚLĄSKA

Wizyta na terenie leśnictwa w Trzebieszowicach (Nadleśnictwo Lądek Zdrój), członek honorowy PTD Pan Lucjan Kurowski w asyście Przemysława Bąbelewskiego sadzący sosnę limbę na terenie leśnictwa w Trzebieszowicach Nadleśnictwo Lądek Zdrój (fot. Marcin Kubus)

Członkowie warszawskiego Oddziału PTD na tle wrzosowatych w Arboretum w Lądku Zdroju

Zwiedzanie najwyżej położonego w Polsce Arboretum w Lądku Zdroju

Fot. 8. Uczestnicy X Zjazdu PTD, 26-28 maja 2022 Niemcza – Wojsławice – Pawłowice – Syców - parki zdrojowe Ziemi Kłodzkiej

Jedną z oprowadzających po Parku Zdrojowym w Polanicy była Hanna Grzeszczak-Nowak (fot. Jacek Borowski)

5 czerwca Sekcja Drzew Pomnikowych zamieściła informację, że w dniu 26 maja 2022 r., podczas Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w Niemczy, odbyło się Walne Zgromadzenie Sekcji. Przebieg Zgromadzenia był protokołowany przez Iwonę Gajewską. W części pierwszej Zgromadzenia omówiono działalności Sekcji w latach 2018-2022. W drugiej części zgodnie z art. 4 Regulaminu Sekcji, przeprowadzono wybory nowego Zarządu Sekcji. Skład nowego Zarządu Sekcji Drzew Pomnikowych jest następujący: Marek Maciantowicz – Przewodniczący Sekcji, Krzysztof Borkowski – Wiceprzewodniczący Sekcji, Piotr Gach – Sekretarz Sekcji. Ustępujący Przewodniczący przekazał swojemu następcy pieczęć Sekcji. Ustalono również, że dokumentacja Sekcji zostanie przekazana nowemu Przewodniczącemu w ciągu dwóch tygodni drogą pocztową.

Zawiadomienie o Walnym Zgromadzeniu Członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

Szanowni Członkowie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego !

Informujemy, że w dniu 26 maja 2022 roku, w czasie trwania X Jubileuszowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego na Dolnym Śląsku, w hotelu Niemcza Wino & SPA w Niemczy (GPS 50°42'52.056"N, 16°50'21.588"E), odbędzie się Walne Zgromadzenie Członków PTD. Rozpoczęcie planowane jest o godzinie 13^{15}. W programie przewidziane jest: sprawozdanie z 4-letniej kadencji Zarządu Głównego, absolutorium i wybory władz naczelnych PTD.

W czasie Walnego Zgromadzenia nastąpi oficjalne powołanie Sekcji Diagnostów Drzew i przyjęty zostanie jej regulamin.

W programie przewidziane jest ponadto powołanie nowych członków honorowych PTD.

Korzystając z okazji, chciałbym w imieniu Zarządu PTD podziękować wszystkim członkom za ich udział we wszelkich poczynaniach Towarzystwa, a wielu za bezpośrednie i aktywne zaangażowanie w jego prace, nawet pomimo trudnego dla nas wszystkich okresu pandemii. Składam osobne podziękowania członkom wspierającym, bez których niejednej z naszych inicjatyw nie udałoby się zrealizować.

Dziękuję Redaktorowi, oraz Składającemu tekst Rocznika Dendrologicznego za ich rzetelną i bardzo żmudną pracę przy zbieraniu artykułów, redakcji i wydawaniu naszego pisma.

Dziękuję wszystkim, bardzo licznym, Prelegentom naszych wykładów, seminariów, spotkań i webinariów, Organizatorom zjazdów, szkoleń i wyjazdów terenowych.

W imieniu własnym, dziękuję wreszcie Zarządowi PTD za pełnioną 4-letnią kadencję, Przewodniczącym sekcji i oddziałów za kilkuletnią społeczną pracę — w mojej ocenie owocną, oraz za niezwykle miłą i merytoryczną współpracę.

Z pozdrowieniami

Marcin Kluber

Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

Szczecin, dn. 10.05.2022 r.

8 czerwca zamieściliśmy krótkie podsumowanie X Jubileuszowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego oraz zdjęcie jego uczestników, przypominając, że kolejny Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w 2024 roku będzie przypadał w rocznicę 100-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy,
X Jubileuszowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego przeszedł z pełnym sukcesem (dotąd docierają do organizatorów liczne Wasze podziękowania) do historii ważnych wydarzeń w działalności naszego Towarzystwa. Piękne krajobrazy Dolnego Śląska, w szczególności Ziemi Kłodzkiej, miasta i parki zdrojowe, arboreta z magicznym Arboretum Wojsławice na czele, na długo i miło zostaną przez nas zapamiętane. Raz jeszcze serdecznie dziękujemy Komitetowi Organizacyjnemu Zjazdu oraz wszystkim osobom zaangażowanym w jego realizację. Dziękujemy także naszym prelegentom i autorom posterów, którzy współtworzyli tak cenną warstwę naukową konferencji.

Podczas Walnego Zgromadzenia Członków PTD „szczecińsko-pomorski" zarząd uzyskał absolutorium, a jego funkcjonowanie, po zmianach w składzie osobowym, przedłużono na drugą kadencję. Serdecznie dziękujemy Koleżankom i Kolegom za zaufanie i deklarujemy wzmożenie naszych wysiłków do dalszego dobrego rozwoju naszego stowarzyszenia, w tych trudnych i nieprzewidywalnych czasach.

W trakcie obrad powołaliśmy czterech członków honorowych PTD w osobach: dr. Tomasza Bojarczuka, dr. hab. Jakuba Dolatowskiego, Stanisława Sęktasa i prof. dr. hab. Jerzego Zielińskiego, a 10 osobom wręczyliśmy medale za zasługi w działalności statutowej naszego Towarzystwa.

Nieustająco zapraszamy do aktywnej działalności w naszych oddziałach i sekcjach, w tym nowo powołanej Sekcji Diagnostyki Drzew, uczestnictwa w spotkaniach, przedstawianiu własnych inicjatyw, realizacji zadań statutowych. Wielkim wydarzeniem w życiu naszego stowarzyszenia będzie, przypadająca w 2024 roku, rocznica 100-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Z serdecznymi pozdrowieniami
Zarząd Główny PTD

27 czerwca przedstawiciele Oddziału Warszawskiego PTD: Jacek Borowski, Beata Fortuna i Tatiana Swoczyna oprowadzali uczestników jubileuszowego zjazdu zaprzyjaźnionego Polskiego Towarzystwa Botanicznego po parku Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Spacer nazwany „Park Ursynowski – jego drzewa i twórcy" zgromadził liczne grono (około czterdzieści osób) zainteresowanych botaników z całej Polski. Organizatorem z ramienia PTB była Katarzyna Marciszewska.

Spacer „Park Ursynowski – jego drzewa i twórcy" zgromadził liczne grono uczestników (fot. Tatiana Swoczyna).

14 lipca miał miejsce wernisaż wystawy „Świat ogrodów Longina Majdeckiego". Ekspozycja w postaci plansz umieszczonych na ogrodzeniu wejściowym do Łazienek Królewskich w Warszawie, poświęcona była dziełu wybitnego architekta krajobrazu. Zawierała Jego projekty rewaloryzacji parków w tym Parku Łazienkowskiego. W uroczystości wzięło udział kierownictwo Łazienek Królewskich, rodzina (córka i wnuk profesora) oraz liczne grono współpracowników i byłych studentów. Z ramienia PTD udział w otwarciu wystawy wzięli członkowie Oddziału Warszawskiego, między innymi Beata Fortuna-Antoszkiewicz, Tatiana Swoczyna, Marzena Suchocka, Jan Łukaszkiewicz, Piotr Wiśniewski i Jacek Borowski. Beata Fortuna opowiadała o dokonaniach Profesora, a Jacek Borowski udzielił wywiadu mediom Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego na temat wspomnień związanych z osobą Longina Majdeckiego. W wyniku zaangażowania w całe przedsięwzięcie, PTD zostało partnerem projektu jubileuszowych obchodów 25 rocznicy śmierci Profesora i setnej rocznicy Jego urodzin. W dniu 30 października 2023 r. została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie i PTD, dotycząca współpracy przy wydarzeniach związanych z obchodami rocznicowymi profesora Longina Majdeckiego. Obecnych było około 60 osób, nie tylko z PTD.

W czasie otwarcia wystawy o dokonaniach Profesora Majdeckiego opowiadała Beata Fortuna-Antoszkiewicz (fot. Tatiana Swoczyna)

Wystawa „Świat ogrodów Longina Majdeckiego"

16 lipca dwa dni po wernisażu wystawy "Świat ogrodów Longina Majdeckiego" Beata Fortuna- Antoszkiewicz i Jacek Borowski poprowadzili spacer po parku Dolinka Służewska w Warszawie. Park był zaprojektowany przez prof. Longina Majdeckiego i jest bardzo dobrym przykładem powiązania wartości przyrodniczych i kulturowych tego ważnego dla stolicy miejsca. Beata opowiadała o historii powstania, założeniu i walorach krajobrazowych parku, a Jacek o jego drzewach i krzewach. Obecnych było ponad trzydzieści osób, głównie naszych członków i byłych studentów SGGW.

Spacer po parku Dolina Służewska w Warszawie (fot. Anna Majdecka–Strzeżek)

2 września umieściliśmy informację o objęciu przez Polskie Towarzystwo Dendrologiczne patronatem branżowym międzynarodowej konferencji Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu WAK, która miała odbyć się w Gdańsku, w dniach 29-30 września 2022 roku. Temat konferencji to „Ecosystem Based Design, ekosystem jako podstawa projektowania krajobrazu zurbanizowanego„ Polskie Towarzystwo Dendrologiczne rekomenduje to wydarzenie współpracując od wielu lat ze Stowarzyszenia Architektów Krajobrazu i zachęca do wzięcia w nim udziału.

10 października z okazji Dnia Drzewa (Święta Drzewa) połączone siły pracowników Katedry Architektury Krajobrazu Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, studentów kierunku Architektury Krajobrazu oraz członków Oddziału Szczecińskiego i Zarządu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego wykonały miłą i pożyteczną pracę – posadzenie drzewa błotni wyżynnej (b. leśnej) Nyssa sylvatica na terenie wydziału. Oprócz uczczenia Dnia Drzewa 2022 osiągnięto jeszcze dwa dodatkowe efekty – wzbogacenie bioróżnorodności terenu zieleni wydziału i zarazem zieleni Szczecina o rzadko uprawiany takson oraz praktyczną naukę sadzenia drzewa.

Fundatorem drzewa była Polsko-Niemiecka Szkółka Drzewiarska Fischer – członek wspierający PTD.

Uczestnicy Dnia Drzewa (Święta Drzewa) 10 października 2022 r. posadzili błotnię wyżynną (fot. Paweł Madejski)

Uczestnicy Dnia Drzewa (Święta Drzewa) 10 października 2022 r. posadzili błotnię wyżynną (fot. Magdalena Rzeszotarska-Pałka)

22 października Oddział Dolnośląski PTD zorganizował jesienny spacer z dendrologiem w Parku Szczytnickim. Dendroflorę parku przybliżył przewodniczący Oddziału Dolnośląskiego dr. hab. Przemysław Bąbelewski, prof. Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

27 października odbyło się spotkanie – webinar Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w formie zdalnej na platformie Zoom. Prezes PTD Marcin Kubus przedstawił prezentację pt.: „Inżynieria ekologiczna – wykorzystanie właściwości biotechnicznych drzew i krzewów”

3 listopada Uchwałą nr XLIII/1204/22 Rady Miasta Szczecin ustanowiono pomnik przyrody, drzewo cisa pospolitego o obwodach pni 55, 47, 35 i 33 cm oraz wysokości 6,5 m. Ekspertyzę na podstawie której podjęto uchwałę opracowało Polskie Towarzystwo Dendrologiczne.

Cis pospolity – pomnik przyrody (fot. Marcin Kubus)

13 listopada zamieściliśmy na naszej stronie informację, że prawidłowej odpowiedzi na fotozagadkę dendrologiczną zamieszczoną w zeszycie dziewiątym Wiadomości Dendrologicznych udzielił Pan Lesław Rachwał. Fotografia wykonana przez Hannę Grzeszczak-Nowak przedstawia głożynę pospolitą (tzw. daktyle chińskie) *Ziziphus jujuba* Mill. Zwycięzcy konkursu serdecznie gratulujemy i przesyłamy nagrodę książkową – „Dendrologię" (Seneta W., Dolatowski J., Zieliński J. 2021)

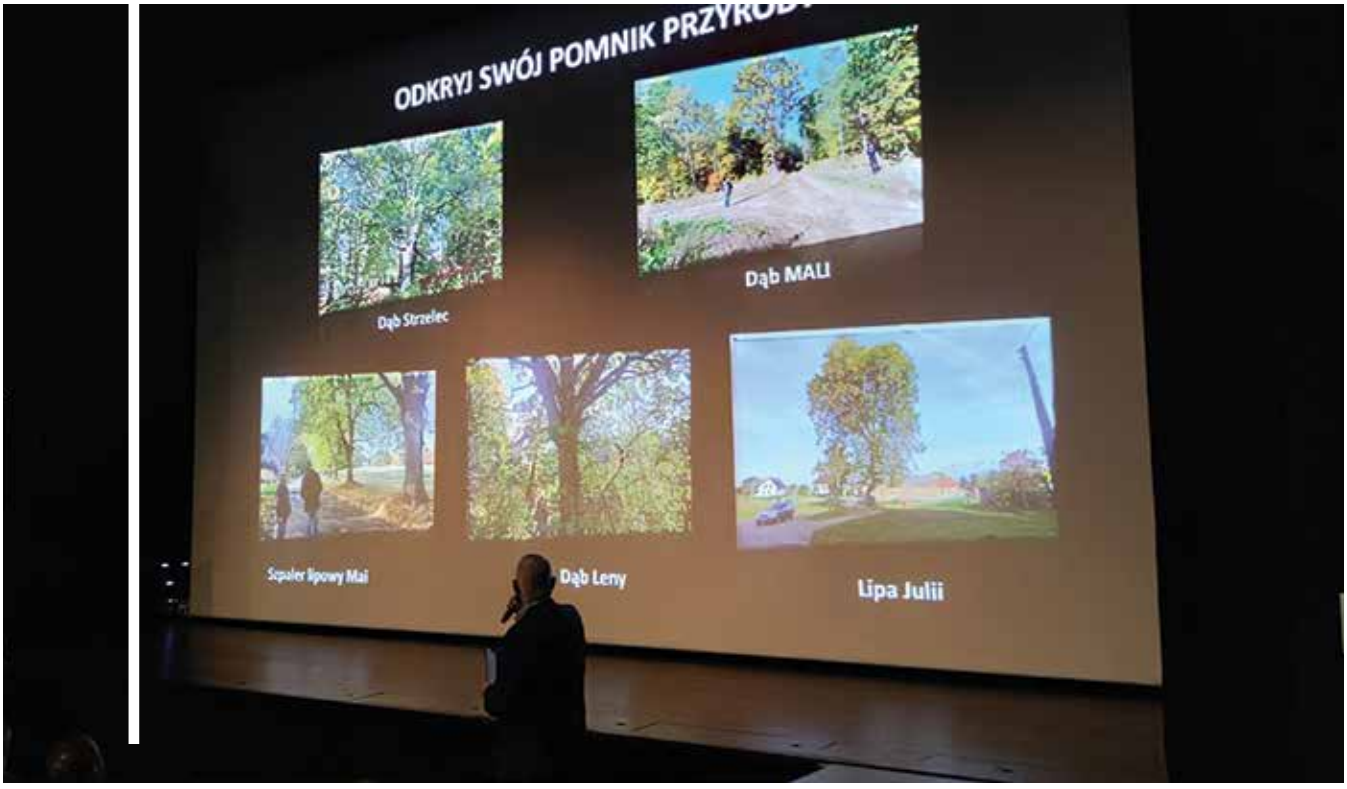

Głożyna pospolita (tzw. daktyle chińskie)
Ziziphus jujuba Mill. (fot. Hanna Grzeszczak-Nowak)

14 listopada uczestniczyliśmy w podsumowaniu Konkursu przyrodniczego „Odkryj swój pomnik przyrody” edycji 2022, który jak poprzednie 3 edycje, objęliśmy patronatem Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Komisja konkursowa w której skład wchodziliśmy w osobach: Grzegorz Nowak, Marcin Kubus i Grzegorz Kruczek w tym roku I miejsce przyznała osobie zgłaszającej szpaler 26 drzew z gatunku li a szerokolistna, II miejsce – osobie zgłaszającej drzewo z g tunku dąb szypułkowy, z proponowaną nazwą „Lena” ora III miejsce – osobie zgłaszającej drzewo lipa szerokolistn z proponowaną nazwą „Julia”.

Zwycięzcom konkursu oraz jego głównym organizatorom wręczyliśmy od Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego nagrody książkowe i dyplomy uznania. Zamieściliśmy krótką prezentację podsumowującą 4 edycje konkursu oraz podaliśmy link do filmu promującego i podsumowującego konkurs „Odkryj swój pomnik przyrody”, do obejrzenia którego gorąco zachęcamy.

https://drive.google.com/file/d/18b672MBe8DsbdDGL--TmZ1ktPnh_9Oz6_/view?usp=sharing

Podsumowanie Konkursu przyrodniczego „Odkryj swój pomnik przyrody” edycji 2022 (fot. archiwum UM Drawsko Pomorskie)

Laureaci Konkursu przyrodniczego „Odkryj swój pomnik przyrody" edycji 2022 (fot. archiwum UM Drawsko Pomorskie)

W dniu **17 listopada** członek Oddziału Warszawskiego PTD Mateusz Korbik wygłosił wykład (webinar na platformie ZOOM) zatytułowany „Co warto wiedzieć, aby zrozumieć topole". Temat wzbudził ogromne zainteresowania a wiedza Mateusza o topolach wywarła duże wrażenie.

17 listopada poinformowaliśmy na naszej stronie, że w zakładce Wydawnictwa PTD zostały zamieszczone postery prezentowane na X Jubileuszowym Zjeździe PTD do obejrzenia i do zapoznania się z różnorodną i bardzo interesującą tematyką prac ich autorów.

24 listopada Oddział Wielkopolski Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego zorganizował spotkanie w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, na którym pan prof. Paweł Chmielarz wystąpił z wykładem pt. "Dęby in vitro".

29 listopada odbyło się spotkanie – webinar Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w formie zdalnej na platformie Zoom. Pan Szymon Iwanowski, pani Małgorzata Godlewska oraz pan Maciej Marczewski przedstawili prezentację pt. „Mapa drzew Łodzi – od potrzeby do realizacji"

30 listopada w ramach szkółkarskiej jesieni 2022, która stała pod znakiem kłokoczki południowej *Staphyllea pinnata*, oddziały szczeciński i warszawski PTD posadziły 25 krzewów tego cennego rodzimego gatunku. 15 okazów posadzono na terenie Centrum Bioróżnorodności Syrenie Stawy w Parku Leśnym Las Arkoński w Szczecinie. Inicjatywa PTD, WKŚiR ZUT i Lasów Miejskich miała na celu wzbogacenie bioróżnorodności dendroflory Syrenich Stawów. Dziękujemy Lasom Miejskim za fantastyczną współpracę i studentom Architektury Krajobrazu, zaangażowanym w akcję sadzenia krzewów. Posadzone krzewy to spora rzadkość w Szczecinie. Z kolei 10 okazów posadzono w Parku przy Bernardyńskiej na warszawskim Mokotowie. Krzewy pochodziły ze szkółki Viburnum naszej koleżanki Łucji Swiłło – serdecznie dziękujemy. Dziękujemy też wszystkim osobom zaangażowanym w sadzenie kłokoczek, m.in. Joannie Czerwińskiej, Tomaszowi Szewczykowi, Grzegorzowi Nowakowi (Szczecin) oraz Mateuszowi Korbikowi i Jackowi Borowskiemu (Warszawa), jak też zarządcom terenów zieleni parków w Warszawie i lasów miejskich w Szczecinie. Nie zapomnimy o naszych kłokoczkach – będziemy je pielęgnować wraz z zarządcami terenów na których zostały posadzone, czekając aż zakwitną i zakłokoczą, według wierzeń przynosząc szczęście i odganiając złe moce. Zachęcamy do odwiedzenia parków na wiosnę (maj-czerwiec), wówczas rośliny te są najbardziej dekoracyjne, wytwarzając białe, pachnące kwiatostany.

Sadzenie kłokoczek południowych na terenie szczecińskich Syrenich Stawów (fot. archiwum PTD)

Sadzenie kłokoczek południowych w Parku Bernardyńskim w Warszawie (fot. archiwum PTD)

30. listopada odbyło się spotkanie Zarządu Warszawskiego omawialiśmy kilka tematów:

1. Sprawa Hanki Grzeszczak-Nowak,
2. Spotkanie świąteczne/bal?,
3. Sprawy bieżące dotyczące spotkań i ich tematów.

30. listopada Jacek Borowski w imieniu Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego wysłał pismo do Pana Prof. dr hab. Roberta Olkiewicza, Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. W piśmie wyraziliśmy dezaprobatę związaną ze zwolnieniem naszej koleżanki Hanny Grzeszczak Nowak (Honorowego Członka PTD). Hanna od 1985 roku pracowała w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego jako dendrolog. Nasze szczególne oburzenie wiązało się z faktem, że rozstając się − naszym zdaniem przedwcześnie i z wielką szkodą dla Arboretum w Wojsławicach, z taką Osobą, w piśmie zwalniającym Ją z pracy znalazło się stwierdzenie, że działała na szkodę Uniwersytetu Wrocławskiego!

Polskie Towarzystwo Dendrologiczne

Oddział Warszawski
Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
Al. Dzieci Polskich 51
04-730 Warszawa

Warszawa 30 listopada 2022

Sz. Pan Prof. dr hab. Robert Olkiewicz
Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego

Plac Uniwersytecki 1
50-137 Wrocław

Magnificencjo, szanowny Panie Rektorze pragniemy wyrazić swoje głębokie zdziwienie i szczere zaniepokojenie zwolnieniem, naszej koleżanki z Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, mgr inż. Hanny Grzeszczak-Nowak z pracy w Arboretum w Wojsławicach.

Hanna Grzeszczak-Nowak od 1985 roku pracuje w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego jako dendrolog. Konsekwentnie rewitalizuje i rozwija Arboretum w Wojsławicach pełniąc od 1988 r. funkcję pełnomocnika dyrektora ds. arboretum a później, jako główny specjalista. W tym czasie wykazała się niekwestionowanym dorobkiem w aklimatyzacji i hodowli nowych odmian ogrodniczych. Wypromowała cztery polskie Kolekcje Narodowe Roślin z rodzaju: *Rhododendron* (różaneczniki Seidla), *Hedera* (Bluszcz), *Buxus* (bukszpan) i *Hemerocallis* (Liliowiec).

Jest współzałożycielką największej w Europie kolekcji liliowców, która uzyskała status „Display Garden American Hemerocallis Society" (2013), to jedna z największych kolekcji na świecie.

Jest autorką cenionych publikacji naukowych i artykułów popularnonaukowych, współautorką monografii „Różaneczniki i azalie"(2014). Była i jest organizatorką wielu konferencji, seminariów botanicznych, dendrologicznych i ogrodniczych. Jest niezwykłą popularyzatorką wiedzy, wielokrotnie zapraszaną do mediów, z uwagi na swoją głęboka wiedzę w dziedzinie botaniki stosowanej i dendrologii.

Od lat propaguje uprawę roślin ozdobnych dzięki cyklicznym imprezom, m.in.: „RODOmania", „HEMEROmania", Święto Czereśni, Festiwal Traw.

Jest członkiem rad naukowych i towarzystw branżowych, m.in. Węgierskiego Towarzystwa Bluszczowego, niemieckich: Deutsche Rhododendron Gesellschaft, Deutsche Efeu-Gesellschaft, oraz Stowarzyszenia Ogrody Dolnośląskie.

W roku 2009 odebrała honorowy Zielony Laur Związku Szkółkarzy Polskich, została nagrodzona Dolnośląską Odznaką Rzemiosła (2011) oraz Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę (2011). Od 2005 roku wraz z mężem Tomaszem rewitalizują wojsławicki folwark.

1

W uznaniu wielkich zasług dla polskiej dendrologii została 20 września 2018 r. wybrana Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Z pewnością bez wykonywanej z pasją i żaangażowaniem pracy koleżanki Hanny, Wojsławice nie byłyby tym, czym są - perełką wśród nie tylko polskich arboretów.

Sądzimy, że Uniwersytet Wrocławski może być dumny z tak oddanego i niezwykle cenionego w środowisku ogrodów botanicznych pracownika.

Po odrodzeniu Polskie Towarzystwo Dendrologiczne, nieprzypadkowo zostało zarejestrowane we Wrocławiu, z siedzibą w Ogrodzie Botanicznym. Jesienią tego roku Hanna Grzeszczak-Nowak była główną organizatorką, doskonale przeprowadzonego i bardzo udanego, naszego zjazdu. Przykre i zaskakujące, że stało się to, jednym z pretekstów do jej zwolnienia.

Wyrażamy oburzenie faktem, że rozstając się – naszym zdaniem przedwcześnie i z wielką szkodą dla Arboretum w Wojsławicach, z taką Osobą, w piśmie zwalniającym Ją z pracy znalazło się stwierdzenie, że działała na szkodę Uniwersytetu Wrocławskiego!

Bardzo liczymy na to, że Pan Rektor zachce przyjrzeć się niezrozumiałej decyzji i przywróci Hannę Grzeszczak-Nowak do sprawowanej funkcji w arboretum.

W imieniu niżej podpisanych członków
Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

z poważaniem

Przewodniczący Oddziału Warszawskiego PTD

Dr hab. Jacek Borowski prof. SGGW

2

09 grudnia Jak niemal co roku wyróżniliśmy jedną z osób w konkursie Prac dyplomowych Kierunku Architektury Krajobrazu w SGGW w Warszawie. Tym razem była to Pani mgr inż. Anna Zielińska, której wręczyliśmy dyplom oraz wspomnienie o Włodzimierzu Senecie autorstwa Jakuba Dolatowskiego.

Pani

ANNIE ZIELIŃSKIEJ

za podjęcie i wnikliwe opracowanie tematyki
związanej z oceną i społecznym odbiorem
nieprawidłowo pielęgnowanych drzew

w imieniu
Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
Jacek Borowski, przewodniczący oddziału

Konkurs Prac Dyplomowych
Kierunku Architektura Krajobrazu
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Warszawa, 9 grudnia 2022 r.

15 grudnia odbyło się przedświąteczne spotkanie Oddziału Szczecińskiego PTD, w Sali Katedry Architektury Krajobrazu ZUT w Szczecinie przy ul. Papieża Pawła VI nr 3a. Podczas świątecznego spotkania zespół autorów przedstawił koncepcję zagospodarowania nowej części Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach.

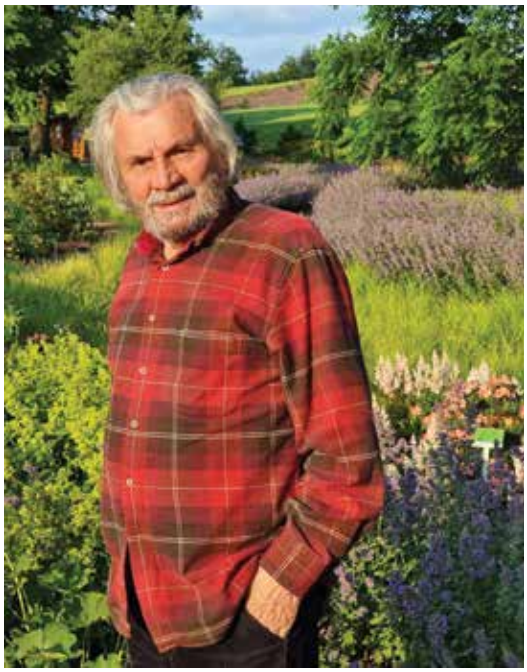

Łucja Swiłło przedstawia świat roślin drzewiastych projektowanej nowej części przelewickiego ogrodu (fot. Marcin Kubus)

KALENDARIUM PTD 2023

11 stycznia z okazji dziewięćdziesiątych urodzin Pana Profesora Jerzego Pióreckiego życzenia urodzinowe w imieniu członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego złożyli: Prezes PTD Marcin Kubus oraz Przewodniczący Oddziału Warszawskiego Jacek Borowski.

Profesor Jerzy Piórecki

Szanowny Pan

JERZY PIÓRECKI

Szanowny Panie Profesorze!

Z okazji Pana dziewięćdziesiątych urodzin proszę przyjąć od członków Polskiego Towarzystwa Dendrologiczne najserdeczniejsze życzenia i gratulacje. Życzymy Panu długich lat życia, przepełnionych zdrowiem i szczęściem, pogody ducha i wszelkiej pomyślności.

Patrząc na Pana dotychczasowe zawodowe dzieła w postaci wspaniale rozwijającego się Arboretum w Bolestraszycach, Arboretum w Cisowej czy też wieloletniego propagowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego ogrodów i parków Małopolski i umiłowanego Podkarpacia, staje się oczywistym, że podąża Pan konsekwentnie śladem swoich życiowych pasji, którymi są drzewa, zabytkowych ogrodów, dworów, a także ziemia, która od zawsze Pana interesowała.

Szanowny Profesorze

Łączy Pan w sobie duszę artysty i wytrawnego znawcy ojczystej i aklimatyzowanej przyrody, kulturoznawcy i poszukiwacza fenomenu Genius loci, co zachwyca, a czego we współczesnym świecie brakuje. Pisze Pan o sobie „Można by rzec, że od dzieciństwa moje życie jest związane z życiem roślin. Jestem botanikiem-praktykiem, dendrologiem-ogrodnikiem i florystą gromadzącym ziemię".

Z uznaniem i głębokim ukłonem należy podkreślić Pana nieprzerwaną, aktywną, działalność na rzecz ochrony przyrody opartą na konkretnych inicjatywach, uczestnictwie w licznych gremiach doradczych i decyzyjnych. Jest Pan niestrudzonym organizatorem wielu wydarzeń, posiadającym tak cenny gen społecznika, a także współtwórcą odrodzenia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

Z Pana dziedzictwa, wiedzy i praktycznych umiejętności korzystali nadal korzysta wielu Pańskich wychowanków w tym członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, którego jest Pan zasłużonym Członkiem Honorowym.

Dzisiaj, w dniu Pięknego Jubileuszu 90. urodzin, serdecznie dziękujemy Panie Profesorze za wszystkie lata aktywnej i tak różnorodnej działalności naukowej i zawodowej, wciąż niezawodnie licząc na Pańską wiedzę i doświadczenie.

Za zarząd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i w imieniu jego członków

dr hab. inż. Marcin Kubus, prof. ZUT
Prezes PTD

dr hab. inż. Jacek Borowski prof. SGGW
Przewodniczący Oddziału Warszawskiego PTD

Szczecin, Warszawa 11 stycznia 2023 r.

18 stycznia odbyło się spotkanie – webinar Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w formie zdalnej na platformie Zoom. Pan Wojciech Zarzycki przedstawił prezentację pt. „Co lepsze: drzewo inwazyjne czy żadne?".

16 lutego Odbyło się spotkanie Oddziału Szczecińskiego PTD, w Sali Katedry Architektury Krajobrazu ZUT w Szczecinie przy ul. Papieża Pawła VI nr 3a. Podczas spotkania dr hab. Piotr Salachna prof. ZUT z Katedry Ogrodnictwa ZUT wygłosił wykład pt. „Drzewa i krzewy w dekoracji wnętrz: historia i aktualne trendy”.

16 lutego Sekcja Diagnostów Drzew Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego zorganizowała spotkanie - webinar na platformie ZOOM, podczas którego pan Jerzy Stolarczyk i pani Beata Pachnowska wystąpili z wykładem pt. ”Diagnostyka drzew w Polsce – po co Sekcja Diagnostów Drzew w PTD”.

23 lutego Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zorganizowało spotkanie – webinar na platformie ZOOM, podczas którego pan prof. dr hab. inż. Witold Grzewiński wystąpił z wykładem pt. ”Przyrodnicza waloryzacja drzew. Nietoperze”.

3 marca Notatka ze spotkania członków Oddziału Warszawskiego PTD zaakceptowana następnie przez członków zarządu oddziału.

Do Zarządu Głównego PTD:

Naszym zdaniem czasem błądzimy w działaniach. Może warto się zastanowić nad wprowadzeniem istotnych dla PTD zmian − proponujemy zatem:

1. Ujednolicenie grafiki i logo zgodne ze znakiem PTD, co powinno dotyczyć także logo oddziałów.
2. Prowadzenie FB i strony internetowej zgodnie z uzgodnieniami na spotkaniu zarządów, czyli jedno konto na FB. Mnogość kont zmniejsza zasięgi Towarzystwa w serwisie oraz wprowadza sporo zamieszania. Przy kontach oddziałów zauważalne jest też sporo inwencji twórczej przy tworzeniu przeróbek znaku. Obecnie dostęp do FB mają Natalia Maćkow, Mateusz Korbik, Milena Suchodolska-Kwas, Piotr Krasiński, Tomasz Dymny. Ta lista powinna być znana. Dobrze byłoby opracować szablon i określić to, jak mają wyglądać posty, aby były jednolite i czytelne.
3. Postulujemy jednolitą identyfikację wizualną – plakaty itp. w tej sprawie ponowiony powinien być kontakt do Mateusza Korbika.
4. Proponujemy rezygnację z podstron oddziałów i profili na FB. Wszystkie aktualne informacje dotyczące oddziałów powinny znaleźć się na głównej stronie FB i www. Na podstronach mogą zostać składy i kontakt do oddziałów.

5. Webinaria – preferowane powinno być pierwszeństwo dla członków PTD. Dopiero wolne miejsca dla osób spoza PTD. W powiadamiającym mailu powinna znaleźć się informacja o maksymalnej liczbie osób na webinar. Przy zgłoszeniu większej liczby członków PTD dopłata do ZOOM albo udostepnienie online.
6. W systemie ściągania składek, powinien zostać ustalony termin płatności i mail przypominający o zbliżającym się terminie płatności.
7. Potrzebne są ustalenia w sprawie przyjazdu do polski IDS. Zorganizowanie pamiątek z tej okazji – koszulek itp.
8. Notatki ze spotkań zarządów powinny być wysyłane do wszystkich członków zarządu PTD. Umieszczanie ważniejszych informacji powinno się znaleźć również w aktualnościach na www.

23 marca Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zaprosiło na webinar na platformie ZOOM, podczas którego pan Rafał Wodzicki wystąpił z wykładem pt. "Japońskie wzorce formowania drzew i krzewów".

28 marca na podstawie UCHWAŁY NR 5 /2023 ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA DENDROLOGICZNEGO POWOŁANO RADĘ MŁODYCH DENDROLOGÓW PRZY ZARZĄDZIE PTD.

Opiekunem Rady powołany zostaje dr hab. inż. Jacek Borowski prof. SGGW, w skład Rady Młodych Dendrologów wchodzą następujące osoby:

1. mgr inż. Mateusz Korbik – przewodniczący Rady Młodych Dendrologów
2. inż. Milena Suchodolska-Kwas – z-ca przewodniczącego Rady Młodych Dendrologów
3. mgr inż. Tomasz Dymny – członek Rady Młodych Dendrologów
4. mgr inż. Bronisław Jan Szmit – członek Rady Młodych Dendrologów
5. inż. Dawid Andrzejczak – członek Rady Młodych Dendrologów

28 marca Zarząd Główny PTD Uchwałą Nr 6/2023 powołał Komitet Redakcyjny Albumu rocznicowego o roboczym tytule „POLSKIE DĘBY – Sto dębów na stulecie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego", którego zadaniem będzie organizacja prac związanych z przygotowaniem i wydaniem albumu. Wydanie albumu związane jest ze zbliżającą się setną rocznicą powstania Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Zarząd Główny powziął decyzję, że jedną z form uświetnienia rocznicy będzie wydanie tego albumu.
Skład Komitetu Redakcyjnego:

1. Krzysztof Borkowski – przewodniczący Komitetu Redakcyjnego;
2. Marek Maciantowicz – przewodniczący Sekcji Drzew Pomnikowych PTD;
3. Mariola Truchan – redaktor wydawnictw PTD;
4. Dominik Tomaszewski – redaktor Rocznika Dendrologicznego, Instytut Dendrologii PAN;
5. Jacek Borowski – przewodniczący Oddziału Warszawskiego PTD;
6. Mateusz Korbik – przewodniczący Rady Młodych Dendrologów, Oddział Warszawski PTD;
7. Zbigniew Sobisz – wiceprezes PTD;
8. Piotr Banaszczak – przewodniczący Sekcji Ogrodów Botanicznych PTD.

4 kwietnia odbyło się spotkanie Sekcji Drzew Miejskich PTD pt.: „Mykoryza – ukryta moc drzew" w którym uczestniczyło 60 osób. O tym jak mykoryzowe strzępki wpływają na dobrostan drzew opowiedział na spotkaniu dr Jacek Olchowik.

15-16 kwietnia w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym Lasów Państwowych w Porażynie miał miejsce I Zjazd Sekcji Diagnostyki Drzew Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. 2-dniowe warsztaty w których uczestniczyło ponad 50 osób były okazją do spotkania się i poznania osób zainteresowanych diagnostyką stanu zachowania drzew, wymianą poglądów i doświadczeń w tym względzie. Wielu z uczestników jest wykonawcami lub zamawiającymi tego rodzaju usługi diagnostyczne dla różnych podmiotów.

W pierwszym dniu warsztatów dyskutowano nad profilem zawodowym diagnosty drzew (zadania, zakres usług, kompetencje, etyka zawodowa) oraz regulaminem wewnętrznym sekcji. Podczas spotkania Sekcji Diagnostyki Drzew PTD w wyniku głosowania wybrano Zarząd sekcji w osobach: Wojciech Bobek (przewodniczący) i członkowie: Justyna Porożyńska-Majewska, Adam Juźwiak, Jacek Borowski, Jerzy Stolarczyk. Nowo powołany zarząd sekcji przedstawił wstępny plan działania na kolejne spotkania sekcji, który zapowiada się bardzo obiecująco.

Drugi dzień warsztatów to przede wszystkim terenowy „festiwal tomografii akustycznej". Korzystając ze sprzętu obecnych na Zjeździe użytkowników tomografów sonicznych różnych firm (Arborsonic 3D – FAKOPP, Arbotom – Rinntech, Picus –IML Electronic (d. Argus electronic) oraz sprzętu pomocniczego, jak kalipery przeprowadzono badania 1 drzewa pomnikowego buka pospolitego. Członkowie sekcji mieli możliwość praktycznego porównania przeprowadzania badań (ich etapów, specyfiki i ograniczeń) i interpretacji ich wyników.

Spotkanie przebiegło w bardzo ciepłej, życzliwej atmosferze za co Zarząd Główny PTD dziękuje organizatorom i uczestnikom spotkania, życząc kolejnych równie udanych zjazdów i owocnej innej aktywności.

Jerzy Stolarczyk demonstruje działanie rezystografu

Porównywaliśmy jak wnętrze drzewa obrazują różne tomografy

I Zjazd Sekcji Diagnostyki Drzew Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

28 kwietnia Komitet Redakcyjny Albumu fotograficznego o roboczym tytule „POLSKIE DĘBY. 100 dębów na stulecie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego" ogłosił regulamin konkursu.

5 maja przedstawiliśmy propozycję wyjazdu organizowanego przez Polskie Towarzystwo Dendrologiczne do Szwecji w terminie 11 -16 września br. W programie przewidziane było zwiedzanie wielu atrakcji turystycznych, zwłaszcza tych przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych (ogrodów botanicznych, z muzeum i ogrodem Karola Linneusza w Uppsali na czele) oraz stolicy Sztokholmu (m.in. muzeum Vasa, rejs statkiem przez archipelag sztokholmski).

9 maja odbyło się terenowe Spotkanie Sekcji Drzew Miejskich PTD pt.: „Puszcza Białowieska w miniaturze – spacer po Lesie Bielańskim". Na spacerze po warszawskim rezerwacie Las Bielańskim, w którym uczestniczyło 35 osób, pan Marek Suchodolski przedstawił wiele faktów i opowieści o życiu rezerwatu na terenie M. St. Warszawy.

14 czerwca w Parku Sieleckim w Warszawie odbyło się nadanie głównej alei spacerowej parku imienia Longina Majdeckiego. Posadzone zostało ulubione przez Profesora drzewo – *Liriodendron tulipifera* oraz posadowiony został głaz z pamiątkowym napisem "Tulipanowiec Longina Majdeckiego". W uroczystości brała udział dyrekcja Parku Łazienkowskiego, burmistrz dzielnicy Mokotów, córka Profesora oraz nasi członkowie w tym Beata Fortuna, Jan Łukaszkiewicz, Piotr Wiśniewski i Jacek Borowski. Po spotkaniu i posadzeniu drzewa ten ostatni poprowadził spacer po parku. Były to dalsze działania w ramach współpracy z warszawskimi Łazienkami. Obecnych było około 60 osób, nie tylko z PTD.

Fotografie: Jacek Borowski, Anna Majdecka–Strzeżek

W sadzeniu tulipanowca w Alei im. Longina Majdeckiego brała udział jego córka Anna oraz dr Łazienek Królewskich Marianna Otmianowska a także główny specjalista ds. ogrodu w Muzeum Łazienki Królewskie, Koleżanka Beata Kańska
(fot. Jacek Borowski)

Uczestnicy nadania głównej alei spacerowej parku Sieleckiego imienia Longina Majdeckiego

W okresie **od 12 maja do 29 września** 2023 roku Polskie Towarzystwo Dendrologiczne prowadziło cykl szkoleń dla 32 nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z zakresu oceny podstawowej stanu zachowania drzew. Szczególną uwagę zwrócono na związane ze stanem drzew potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa mienia oraz zdrowia i życia ludzi na terenach leśnych. Łącznie podczas kursów 11 specjalistów prowadzących zajęcia teoretyczne i praktyczne (członkiń i członków PTD) przeszkoliło ponad 700 leśników.

Grzegorz Nowak prowadzący zajęcia teoretyczne dla leśników z Nadleśnictwa Gryfino

Tomasz Szewczyk podczas praktycznego szkolenia leśników z Nadleśnictwa Rzepin

Tomasz Szewczyk podczas praktycznego szkolenia leśników z Nadleśnictwa Rzepin

14-16 czerwca odbyła się Ogólnopolska Konferencja Ogrodów Botanicznych i Arboretów „Polskie ogrody botaniczne i arboreta w XXI wieku – wyzwania, problemy, perspektywy rozwoju" zorganizowana w ramach 51. Zjazdu Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce, z okazji jubileuszy 100-lecia Arboretum SGGW w Rogowie i 50-lecia Ogrodu Botanicznego w Łodzi. Wydarzenie było objęte patronatem honorowym PTD. Z okazji tych Jubileuszy Polskie Towarzystwo Dendrologiczne przekazało listy gratulacyjne z życzeniami dalszego pomyślnego rozwoju tych dwóch wiodących i jednych z najcenniejszych tego typu obiektów w Polsce.

Szanowny Pan

mgr inż. **Piotr Banaszczak**

Kierownik Arboretum SGGW w Rogowie

LIST GRATULACYJNY

Z okazji wyjątkowego wydarzenia jakim jest Jubileusz 100-lecia Arboretum SGGW w Rogowie w imieniu wszystkich członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, wraz z zarządem PTD i swoim własnym składam Państwu serdeczne gratulacje.

Działalność Arboretum w Rogowie – jednego z wiodących, najstarszych i najcenniejszych tego typu obiektów w Polsce – jest znana i wysoce ceniona zarówno w naszym kraju, jak i zagranicą. Wielki szacunek i uznanie budzą już stuletnie starania kolejnych zespołów pracowników i kierownictwa o nieprzerwany i przemyślany rozwój arboretum. Stale powiększana i ubogacana w kolejne zakwy roślin drzewiastych kolekcja, liczne osiągnięcia naukowe i praktyczne w zakresie uprawy, introdukcji i aklimatyzacji drzew i krzewów, jak też prowadzona szeroka działalność edukacyjna sprawiają, że Arboretum w Rogowie jest naszą wizytówką narodową. O tej unikalnej, wielopłaszczyznowej i uniwersalnej wartości regionalnego arboretum dla człowieka świadczą coroczne rzesze odwiedzających, podziwiających jego walory krajobrazowe i przyrodnicze.

Życzymy, by tak doniosły jubileusz arboretum był dla Państwa powodem zawodowej satysfakcji, jak i zwykłej ludzkiej radości, a refleksja nad minionymi 100 latami działalności niech stanie się źródłem nowych twórczych inspiracji.

Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

dr hab. inż. Marcin Kabza, prof. ZUT

Bogdaniec, 14 czerwca 2023 r.

Szanowny Pan

Marek Rząsowski

Dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej w Łodzi

Szanowna Pani

dr Dorota Mańkowska

Naczelnik Ogrodu Botanicznego w Łodzi

LIST GRATULACYJNY

Z okazji Jubileuszu 50-lecia Ogrodu Botanicznego w Łodzi w imieniu wszystkich członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, wraz z zarządem PTD i swoim własnym składam Państwu serdeczne gratulacje.

Państwa działalność w okresie 50-letniego funkcjonowania sprawiła, że Ogród Botaniczny w Łodzi jest znanym, jednym z największych i wiodących tego typu obiektów w Polsce.

Z wielkim uznaniem należy podkreślić, że stały i planowany rozwój ogrodu o wysokich wartościach kolekcyjnych, krajobrazowych, społecznych i edukacyjnych jest wynikiem pracy kolejnych zespołów pracowników i kierownictwa obiektu.

Z satysfakcją też stwierdzamy, że łódzki Botanik jest jedną z wizytówek miasta, przyciągającą turystów i jednocześnie dającą mieszkańcom Łodzi wytchnienie i ukojenie od zabieganej codzienności oraz poczucie piękna przyrody. To w przestrzeni ogrodu organizowane są corocznie liczne wydarzenia kulturalne, artystyczne, rekreacyjne i sportowe uroczystości rodzinne, a kolejne pokolenia łodzian mają związane z Botanikiem niezapomniane przeżycia i wspomnienia.

Życzymy, by Jubileusz 50-lecia Ogrodu Botanicznego w Łodzi był dla Państwa – całego zespołu sprawującego codzienną nad nim opiekę – źródłem zawodowej satysfakcji, jak i zwykłej ludzkiej radości, a refleksja nad minionymi 50 latami działalności niech stanie się źródłem nowych twórczych inspiracji.

Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

dr hab. inż. Marcin Kabza, prof. ZUT

Łódź, 14 czerwca 2023 r.

16 czerwca na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie odbyła się Konferencja „Szczecińskie standardy zieleni w praktyce", której współorganizatorem było Polskie Towarzystwo Dendrologiczne wraz z Urzędem Miasta Szczecin i WKŚiR ZUT w Szczecinie.

W wydarzeniu udział wzięło prawie 300 osób zajmujących się zawodowo utrzymaniem, ochroną i realizacją miejskich terenów zieleni, w tym m.in. projektanci, wykonawcy, inspektorzy nadzoru, pracownicy jednostek samorządów terytorialnych i spółdzielni mieszkaniowych zajmujących się procesem przygotowania i realizacji inwestycji, deweloperzy czy aktywiści miejscy.

Głównym zagadnieniami konferencji były:

- przedstawienie Standardów utrzymania, ochrony i rozwoju terenów zieleni Miasta Szczecin opracowanych przez PTD w 2020 roku oraz problematyki ich wdrażania w 2-letnim okresie funkcjonowania (ochrona drzew w procesie inwestycyjnym, etap projektowy)
- biologiczne i techniczne metody poprawy warunków życia drzew
- zieleń a retencja wody opadowej
- rola inspektora nadzoru dendrologicznego w ochronie drzew na placu budowy.

#zielone miasto

Konferencja

Szczecińskie standardy zieleni w praktyce

16 czerwca 2023 r., ul. Słowackiego 17, Szczecin

Zaproszenie

na konferencję, pt.: Szczecińskie standardy zieleni w praktyce

Urząd Miasta Szczecin wraz z pozostałymi organizatorami - Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie, Polskim Towarzystwem Dendrologicznym i Zakładem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie, serdecznie zapraszają na w konferencję, pt.: Szczecińskie standardy zieleni w praktyce.

Postępujące zmiany klimatu stawiają przed samorządowcami, projektantami i innymi osobami zaangażowanymi w kształtowanie tkanki miejskiej zupełnie nowe wyzwania.

Mając świadomość, że drzewa są krytycznym elementem infrastruktury miejskiej, a wody opadowe cennym zasobem do wykorzystania, stawiamy sobie pytanie: jak skutecznie przełożyć tę wiedzę na praktyczne rozwiązania i działania?

Na konferencji podzielimy się naszymi doświadczeniami w zakresie wdrażania szczecińskich Standardów zieleni i poszukamy odpowiedzi na pytania:
- Jakie systemowe działania warto stosować podczas przygotowania i realizacji inwestycji?
- Jak może wyglądać współpraca w zespołach projektowych?
- Jakie tradycyjne i innowacyjne rozwiązania służą drzewom?
- Jak wykorzystywać wody opadowe?
- Jakie problemy na styku zieleń/infrastruktura pomoże rozwiązać inspektor nadzoru dendrologicznego?
- Czego się nauczyliśmy i co się zmieni w zakresie stosowania szczecińskich Standardów zieleni?

Konferencja skierowana jest do projektantów wszystkich branż, inspektorów nadzoru, kierowników budowy i kierowników robót, pracowników jednostek samorządów terytorialnych i spółdzielni mieszkaniowych zajmujących się procesem przygotowania i realizacji inwestycji, deweloperów, aktywistów i wszystkich osób zainteresowanych tematyką ochrony zasobów przyrodniczych.

Konferencja odbędzie się w dniu 16 czerwca 2023 r. w sali Auditorium Maximum Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, przy ul. Słowackiego 17 w Szczecinie.

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

Anna Szatkowska

Rejestracja uczestników trwa do 31 maja 2023 r.

www.zielonemiasto.szczecin.eu/konferencja

Organizatorzy

Patronat/Partnerzy

www.zielonemiasto.szczecin.eu

Konferencja „Szczecińskie Standardy zieleni w praktyce” – spotkanie blisko 300 ekspertów (fot. źródło: archiwum Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie)

Marcin Kubus podczas prelekcji

Sesja panelowa.Od lewej: Marzena Suchocka, Marta Safader-Domańska (Ogrodnik Miasta Szczecin), Marcin Kubus i Joanna Rayss (Prezeska Stowarzyszenia Architektów Krajobrazu)

W części terenowej odbyły się m.in. pokaz działania urządzenia Air Spade (bezinwazyjne rozluźnianie gleby i odsłanianie korzeni bez ich uszkadzania) oraz posadzenie drzewa pamiątkowego – magnolii odm. ‘Galaxy” przekazanego przez naszego członka wspierającego Polsko-Niemiecką Szkółkę Drzewiarską Fischer.

W organizację i prowadzenie konferencji z ramienia PTD zaangażowani byli: Joanna Czerwińska, Marzena Suchocka, Grzegorz Nowak, Tomasz Szewczyk, Paweł Gluba i Marcin Kubus.

23 czerwca podaliśmy informację, że za zgodą Zarządu Głównego wszystkie informacje nt. albumu będą zamieszczane przez Komitet Redakcyjny na stronie Sekcji Drzew Pomnikowych: www.sdpptd.pl, zakładka „Album „Polskie dęby” na stulecie PTD”.
Wybrane informacje były powtarzane na stronie PTD (zakładka „100-lecie PTD„).

W załączeniu znajdował się Regulamin Konkursu „100 dębów” i formularz zgłoszeniowy.

10 lipca poinformowaliśmy że ze względu na zbyt małą liczbę osób deklarujących wyjazd do Szwecji, przy woli Zarządu PTD, aby wydarzenie zostało jednak zrealizowane, podjęliśmy starania i negocjacje cenowe ze Stena Line o zmianie propozycji warunków organizacji wyjazdu, bez zmian jego programu.

Zmiana w postaci rezygnacji z wyżywienia – kolacji w hotelach (wyżywienie we własnym zakresie) oraz nabyciu bezpośrednio przez nas części biletów wstępu, pozwala na znaczne obniżenie kosztów wyjazdu do kwoty 2850 zł od osoby (w tej kwocie mieści się koszt rozliczenia biletów do zwiedzanych obiektów – należy mieć indywidualnie przygotowaną kwotę 240 zł). Mieliśmy nadzieję, że ta istotna zmiana w koszcie wyjazdu zachęci Państwa do uczestnictwa w nim i w ten sposób wypełnimy minimalny limit 45 uczestników.

3 sierpnia Spotkanie Zarządu Oddziału Wielkopolskiego PTD w sprawie organizacji jubileuszowego zjazdu PTD. Omówiono zakres prac związanych z organizacją zjazdu i konferencji naukowej, zaproponowano przebieg zjazdu oraz skład Komitetu Ogranizacyjnego.

11 sierpnia zamieściliśmy informację przekazaną przez Komitet Redakcyjny Albumu skierowaną do zainteresowanych Konkursem „100 dębów", że dokonano kilku zmian w Regulaminie Konkursu i w formularzu zgłoszeniowym. Zmiany miały za cel zwiększenie możliwości uczestników Konkursu oraz ułatwienie zgłaszania dębów. Zmiany zostały zaakceptowane przez Zarząd Towarzystwa.

Zmodyfikowany Regulamin i formularz można było pobrać na stronie Sekcji Drzew Pomnikowych PTD: www.sdpptd.pl zakładka: Aktualności Album „Polskie dęby".

31 sierpnia w czasie trwania Wystawy Zieleń to Życie w Warszawie Laureatem Honorowego Lauru Związku Szkółkarzy Polskich w 2023 r. został nasz kolega Piotr Banaszczak – kierownik Arboretum SGGW w Rogowie. Wyróżnienie przyznano za „Wkład w rozwój kolekcji narodowych oraz popularyzację roślin drzewiastych". Cieszymy się i gratulujemy!

8-9 września odbyło się Ogólnopolskie Sympozjum z okazji 90-lecia Ogrodu Dendrologicznego w Przelewicach (1933-2023), w „Ogrody Przelewice – Zachodniopomorskie Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej w Przelewicach". W sympozjum wzięli udział przedstawiciele polskich ogrodów botanicznych i arboretów oraz uczelni. Polskie Towarzystwo Dendrologiczne było współorganizatorem tego wydarzenia.

Zarząd Główny PTD złożył serdeczne gratulacje z okazji obchodów jubileuszu 90-lecia istnienia tej znanej i cenionej w Polsce instytucji (od 2021 roku stanowiącej własność Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego), łączącej w sobie wysokie wartości historyczne, kulturowe i dendrologiczne. Życzył kadrze zarządzającej i pracownikom Ogrody Przelewice sukcesów w dalszej działalności obiektu – najpierw udanej rewitalizacji zespołu folwarcznego, w tym pałacowo-parkowego, a w kolejnych latach prężnej, sprawiającej wiele satysfakcji działalności edukacyjnej i gospodarczej.

10 września w Arboretum w Bolestraszycach odbył się XII Międzynarodowy Festiwal Derenia. Patronem wydarzenia było Polskie Towarzystwo Dendrologiczne.

17 września Oddział Dolnośląski PTD wspólnie ze Związkiem Szkółkarzy Polskich w Arboretum w Wojsławicach uczcił obchody 100-lecia urodzin wybitnego polskiego dendrologa Włodzimierza Senety, wykład o działalności Włodzimierza Senety wygłosił Wiesław Szydło, prezes Związku Szkółkarzy Polskich.

21 września Oddział Wielkopolski PTD przeprowadził wybory uzupełniające do Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi (100%). W wyniku tajnego głosowania wybrano nowych członków Zarządu:
Dr inż. Joanna Bykowska (100%)
Dr inż. Kinga Nowak (100%)
oraz członków Komisji Rewizyjnej:
Mgr inż. Ryszard Dudzic (100%)
Mgr Lesław Rachwał (100%)

23 września byliśmy zaproszeni na obchody 100-lecia urodzin doc. Włodzimierza Senety. Dla członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego wstęp do PAN Ogrodu Botanicznego CZRB w Powsinie był wolny. Okolicznościowy wykład wspominkowy wygłosił Jakub Dolatowski. Odbył się interesujący spacer dendrologiczny po ogrodzie prowadzony przez Agnieszkę Kościelak, obejrzeliśmy wystawę odręcznych rysunków Włodzimierza Senety.

Na spotkaniu w Ogrodzie Botanicznym PAN w Warszawie Włodzimierza Senetę wspominał, jak zwykle ze swadą Jakub Dolatowski

Trudne koleje losu, które dotknęły naszego Mieszka wzbudziły zainteresowanie i żywą dyskusję holenderskich dendrologów (fot. Zofia Dadoś)

29 września z inicjatywy Zofii Dadoś, przewodniczący Oddziału Warszawskiego PTD Jacek Borowski spotkał się z grupą dendrologów z Holandii. Podziwiliśmy i omawialiśmy problemy Dębu Mieszko, najstarszego dębu – pomnika przyrody w Warszawie i drugiego (po Upartym Mazurze) pod względem wielkości dąb szypułkowy na Mazowszu. W nocy z 16 na 17 czerwca 2019 Mieszko I uległ pożarowi (podpaleniu). W lutym 2020 postępowanie w sprawie podpalenia drzewa zostało umorzone z powodu niewykrycia sprawcy.

9-11 października odbyły się obchody jubileuszu 90-lecia Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku. W imieniu zarządu i członków PTD został złożony List Gratulacyjny.

Polskie Towarzystwo Dendrologiczne

1924 2024 100 LAT PTD

LIST GRATULACYJNY

Z okazji obchodów jubileuszu 90. rocznicy powstania Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku w imieniu członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i wraz z Zarządem Głównym PTD składamy Państwu wrażenie gratulacje. Odczuwamy, że piękna historia powstania instytucji o arystokratycznych korzeniach, a w tym szczególna wyrozumiałość i zaangażowanie jej założycieli w rozwój szkolnictwa leśnego, jest dla Państwa inspiracją do dalszego działania na jej rzecz.

Instytut Dendrologii PAN w Kórniku dla członków Naszego stowarzyszenia - osób zajmujących się zawodowo i amatorsko szeroko rozumianą dendrologią, pozostaje przystań – był i jest ostoją profesjonalnej i najnowszej wiedzy nt. biologii i ekologii roślin drzewiastych, która była nam zawsze niezawodnie i z życzliwością przekazywana. Szeroko znane w kraju i zagranicą osiągnięcia Instytutu Dendrologii PAN są prawdziwie imponujące i bardzo różnorodne – od tych ściśle naukowych (w zakresie nauk biologicznych i leśnych), edukacyjnych, do szczególnie cennych w gospodarce – osiągnięć praktycznych i wdrożeniowych, a udział społeczny Państwa działalności jest ze wszech miar pozytywny.

Wieloletnia współpraca z instytutem z jego twórcą, unikalną i bardzo pozytywną atmosferą stanowi dla nas dużą inspirację do pogłębiania wiedzy, dalszych badań i obserwacji roślin drzewiastych. Napawa nas wielką dumą, że przez te tak szybko mijające lata liczni pracownicy naukowi instytutu, w tym osoby szczególnie zasłużone dla rozwoju polskiej dendrologii były lub są członkami (w tym członkami honorowymi), najpierw Sekcji Dendrologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego, a od 2009 roku reaktywowanego Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Życzymy kadrze zarządzającej i pracownikom naukowym Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku wielu satysfakcji i samych sukcesów w dalszej działalności placówki naukowej, jak też „bezpiecznie uwarunkowanej" wyrozumiałości w codziennej pracy i realizowaniu ambitnych celów oraz dalszego pomyślnego w latach rozwoju, jakże dla nas cennej instytucji naukowej.

Przewodniczący Oddziału Wielkopolskiego PTD
dr inż. Marcin Kolasiński

Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
dr hab. inż. Zbigniew Sobisz, prof. UP

Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
dr hab. inż. Marcin Kubus, prof. ZUT

Kórnik, dn. 9 października 2023 r.

11 października zamieściliśmy recenzje dwóch książek napisane przez Jakuba Dolatowskiego.

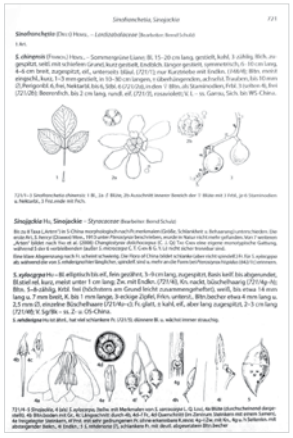
Gehölzflora

Red. Peter A. Schmidt i Bernd Schulz
Quelle & Meyer Verlag, 14. wydanie, gruntownie zmienione i rozszerzone
ISBN 978-3-494-01934-5
852 strony, ok. 4000 ilustracji (!)
Cena – 50 euro

Nowy „**Fitschen**" (to powszechnie stosowana nazwa tego podręcznika, klucza do wszystkich spotykanych i rosnących w Europie drzew, krzewów i krzewinek – od nazwiska twórcy książki, Josta Fitschena, który wydał ją po raz pierwszy w 1920 r. i pozostawał jej jedynym autorem po 4. wydanie, w roku 1950). Wśród redaktorów i autorów zabrakło tym razem Ulricha Heckera, na jego własne życzenie, a to ze względu na podeszły już wiek – ale właśnie Ulrich Hecker, co podkreślają we wstępie P. A. Schmidt i B. Schulz, był „twarzą" tej książki przez ostatnie 40 lat, autorem wielu rozdziałów, a także kluczy do rozpoznawania owoców i do drzew i krzewów w stanie bezlistnym. Zespół autorski, poza oboma redaktorami (P. A. Schmidt opracował m.in. wszystkie rośliny nagozalążkowe), liczy 9 botaników i dendrologów (w książce znajdziemy afiliacje oraz adresy pocztowe i elektroniczne do wszystkich) – w ręce specjalistów innych niż dwaj redaktorzy trafiły *Cotoneaster*, *Juglandaceae*, *Poaceae*, *Quercus*, *Rhododendron*, *Rosa* i *Salix*.

Główne zmiany – poza rozszerzeniem katalogu rodzajów i gatunków, to podanie współczesnego ujęcia taksonomicznego wielu rodzin i rodzajów, zgodnego z wynikami najnowszych badań molekularnych, a co za tym idzie – wprowadzanie nieuniknionych zmian w nazewnictwie. Pod molekularnym kotłem taksonomów bezustannie buzuje ogień – musimy być przygotowani i w przyszłości, nawet tej nieodległej, na wiele jeszcze zmian, co oczywiście budzi co najmniej rozdrażnienie „zwykłych zjadaczy dendrologii", nauczycieli, ogrodników, szkółkarzy. Z kolei wszyscy „zaawansowani" czytelnicy kartkują nowego Fitschena z wypiekami na twarzy, by szybko sprawdzić, jak też tu wygląda sposób przedstawienia grup i taksonów „krytycznych" – dla przykładu, kwestia *Salix euxina* i *Salix* × *fragilis*, podziały wewnątrzrodzajowe w Viburnum i to, czy Linnaea wchłonęła pokrewne rodzaje. Nowe ujęcia taksonomiczne i uwzględnienie całego szeregu zupełnie nowych roślin kazało autorom gruntownie przerobić wszystkie klucze do oznaczeń.

Książkę wydano tym razem w nieco większym formacie niż czyniono to w poprzednich edycjach, przez co traci sporo z waloru „kieszonkowego", terenowego klucza, ale – staje już w pełni, także dla swego formatu i grubości, nowoczesnym wcieleniem legendarnego „Rehdera" – Manual of Cultivated Trees and Shrubs Hardy in North America (1927 i potem – 1940). Można sądzić, że bardzo szybko ukaże się wydanie angielskojęzyczne, z którego będą mogli swobodnie korzystać dendrologowie w strefie umiarkowanej całej północnej półkuli. Fitschen jest w swym 14. wydaniu książką dla dendrologa po prostu niezbędną, niezwykle ciekawą, kopalnią informacji, a jej marginesy szybko pokrywają notatki, wykrzykniki i znaki zapytania.

Ogromnym atutem książki są ryciny – czarno-białe rysunki, za czym kryje się przede wszystkim trwająca od dziesięcioleci, tytaniczna praca Bernda Schulza – bo to on jest autorem większości rycin, w tym wszystkich nowych w tej edycji książki, czyli aż 1250 ilustracji (!; jako że sam jestem rysownikiem, nie mogę po prostu wyjść z podziwu i chylę tu nisko czoła przed B. Schulzem); nie liczę tu 2400 drobnych rysunków, które stanowią uzupełnienie – jakże ważne i pomocne – zamieszczonych w tekście kluczy. Ryciny są niewielkie, czasem bardzo mocno pomniejszone w stosunku do oryginalnych szkiców (przy lekturze warto mieć pod ręką lupę, o niewielkim powiększeniu, ale sporym polu widzenia), co wynika oczywiście z konieczności skrajnego oszczędzania miejsca – w książce, której nadrzędnym celem jest pokazanie wszystkich drzew i krzewów, jakie napotkamy w Europie. Wydawnictwo wydrukowało książkę na papierze cieńszym niż dotychczas – by całość nie spuchła ponad miarę – efektem jest jednak to, że ryciny i wersy druku „przebijają" na siostrzaną stronę, co czasami utrudnia odczytywanie detali rysunków (można sobie z tym radzić podkładając pod kartę ze studiowaną rycíną – czarną, cienką kartkę papieru, co niweluje przebijanie).

Coś wspaniałego!

Jakub Dolatowski

Recenzja Jakuba Dolatowskiego podręcznika *Gehölzflora* autorstwa Josta Fitschena

12-14 października w Białowieży odbył się Kongres Diagnostyki Drzew organizowany przez Instytut Drzewa. W trakcie obrad nasz członek honorowy Jakub Dolatowski został wyróżniony statuetką za „Uposażenie polskiej arborystyki solidną wiedzą dendrologiczną osadzoną w kontekście cywilizacyjnym". Statuetkę wręczył dyrektor instytutu Piotr Tyszko-Chmielowiec. Drugiego dnia kongresu Jacek Borowski i Mateusz Korbik poprowadzili warsztaty z rozpoznawania drzew.

W Białowieży dopisała nam pogoda, dużą część materiału roślinnego przywiedliśmy z Warszawy (fot. Jacek Borowski)

Rožės siela
Simbolis. Augalas, Vaistas. Kvapas. Maistas. Puošmena

ISBN 978-609-96397-0-3;
416 stron, bogactwo świetnej jakości ilustracji.
Cena – 50 euro.

Dovilė Rylienė

Właśnie ukazała się wspaniała książka o różach – jej tytuł w tłumaczeniu to **Dusza róży. Symbolika, rośliny, medykamenty, wonności, kuchnia i sztuka –** autorstwa **Dovilė Rylienė**, litewskiej botaniczki, wyśmienitej znawczyni róż, która od ponad dwudziestu lat niestrudzenie wyszukuje na Litwie dawne odmiany róż – i podejmuje, często zwieńczone sukcesem, pasjonujące, ale i trudne próby ich identyfikacji. Często czyni to dosłownie w ostatnim momencie przed unicestwieniem miejsc, tych refugiów „dawności" które nieubłaganie przegrywają z urbanizacją, dominacją technologii, z cywilizacją nieustannego „postępu", pod naciskiem ciągłych zmian i bezdusznego bogacenia się, a więc tuż przed znikaniem miejsc, gdzie te róże jeszcze jakoś trwają – na uboczu, przy porzuconych chałupach i podmiejskich ogrodach, w chaszczach porastających dawne rezydencje. Tam D. Rylienė wyszukuje krzewy od dawna osamotnione i zaniedbane, „późne wnuki", pielęgnowane dawniej rękami ogrodników, arystokratów i wiejskich kobiet, wyszukuje je, by później przywracać te krzewy ludzkiej pamięci i kulturze ogrodniczej – istotne dla praktyki ogrodniczej jest to, że bazując na swych poszukiwaniach i niepospolitej znajomości przedmiotu, D. Rylienė, wraz z mężem (Mindaugas Ryla, również botanik, wybitny znawca rodzimych na Litwie storczyków), oferuje litewskie i europejskie róże „historyczne" w szkółce róż, „Sibirkos rožynas", prowadzonej pod Trokami. W książce zasadnicze znaczenie ma aspekt duchowy, jakby „zanurzenie się" w życie dawnych ogrodów i w życie ludzi, którzy na różne sposoby otaczali się różami, sadzili je i o nie dbali, widzieli w nich głębokie treści i symbole duchowe, składali w bukiety i zaplatali w girlandy, ekstrahowali olejki różane czy sprzedawali te kwiaty na targach. Obok dyskusji nad tożsamością odmian i przedstawianiem dawnych róż i miejsc, gdzie jeszcze się na Litwie zachowały, głównymi tematami pozostają kwestie z dziedziny kultury materialnej, historii sztuki i etnobotaniki.

Przykładowa strona publikacji

Rožės siela nie jest poradnikiem ogrodniczym, nie ma tu rozdziałów o uprawie czy pielęgnacji; treścią są wyłącznie aspekty kultury, duchowości i tradycji – lokalnej, litewskiej, i wspólnej, europejskiej (ilustracje z dziedziny kultury sztuki czy historii nauki pochodzą z muzeów, bibliotek i archiwów całej Europy). Układ książki, zamysł poprowadzenia czytelnika jest jakby dwukierunkowy, „krzyżowy" – przenikają się zatem jak najdokładniejsze portrety róż i omówienie tożsamości poszczególnych gatunków i odmian i ich grup oraz historii ich uprawy i zastosowań – z jednej strony, z historią kultury, nie tylko europejskiej, i miejscem, jakie zajmowały róże w następujących po sobie epokach, z informacjami o roli tych roślin w różnych stronach Europy i w różnych momentach jej historii – z drugiej strony. Mamy tu, co musi szczególnie radować polskiego czytelnika – o ile tylko ma serce otwarte i jego duszy nie zamykają granice państwowe i historyczne, wiele odniesień do wspólnych, litewsko-polskich dziejów, do ludzi, ogrodów czy książek, które należą do naszego wspólnego dobra. Książka jest wspaniale ilustrowana, zarówno jeśli chodzi o fotografie współczesne i portrety roślin – jakże często przy niezamieszkałych już, rozpadających się chałupach, pozbawionych już ciepła i bliskości ludzi, którzy w nich mieszkali, jak i o starannie dobrane archiwalia i ilustracje z dziedziny kultury duchowej i materialnej – a w tej mierze łatwo było popaść w męczący i dezinformujący nadmiar czy oderwanie od zasadniczych wywodów tekstu.

Książka, wydana własnym tylko staraniem, wyszła jedynie w 500 egzemplarzach, a zatem od razu stała się „białym krukiem". A tak chciałoby się, by została zauważona na całym kontynencie (przeszkodą jest niestety poważna bariera językowa), by – w adaptacjach i tłumaczeniach – dostawała europejskie nagrody z dziedziny kultury czy ochrony dziedzictwa małych ojczyzn! Odnotować trzeba wyśmienitą oprawę graficzną i skład, w co znaczący wkład wniósł Mindaugas Ryla; od strony typograficznej książka jest wzorcowa – czytelna, spokojna i oszczędna w środkach.

Jakub Dolatowski

Recenzja Jakuba Dolatowskiego książki Dovilé Rylené pt. *Dusza róży. Symbolika, rośliny, medykamenty, wonności, kuchnia i sztuka.*

Praktyczne rozpoznawanie drzew i krzewów w Białowieży odbywało się na terenie zabytkowej stacji kolejowej (fot. Jacek Borowski)

16 października Zarzad Oddziału Warszawskiego PTD spotkał się w sali katedry Ochrony Środowiska i Dendrologii SGGW. Omawiano sprawy związane z obchodami stulecia PTD, w tym organizacji balu z tej okazji. Obecnych było osiem osób.

22 października odbył się jesienny spacer z dendrologiem w Parku Szczytnickim we Wrocławiu – dendroflorę parku przybliżył przewodniczący Oddziału Dolnośląskiego dr hab. Przemysław Bąbelewski, prof. UP.

30 października podpisaliśmy umowę Ramową – Partnerską dotyczącą współpracy przy wydarzeniach związanych z obchodami rocznicowymi profesora Longina Majdeckiego. Umowę podpisała Dyrektor Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie Marianna Otmianowska i prezes PTD Marcin Kubus. Obchody ujmowały lata 2022-2025, w ich ramach zaplanowano cykl wydarzeń upamiętniających profesora Longina Majdeckiego oraz propagujących wiedzę na temat ochrony i konserwacji zabytkowych założeń ogrodowych. Skutkiem umowy były wielokrotny udział członków Oddziału Warszawskiego w jubileuszowych wydarzeniach.

7 listopada odbyło się spotkanie Zarządu Oddziału Wielkopolskiego PTD. Zaproponowano udział gości zagranicznych i referentów, omówiono kwestię mecenatu i sponsorów oraz sesji posterowej, sesji terenowych, transportu i przebiegu biesiady, podjęto decyzję o powołaniu Komitetu Naukowego.

8 listopada członkowie Oddziału Warszawskiego PTD spotkali się z podopiecznymi fundacji „Jestem", udziela ona wsparcia chorym na nowotwory, którzy są w trakcie leczenia onkologicznego lub po jego zakończeniu. Inicjatorem spotkania była Izabela Dembińska z fundacji i Piotr Krasiński z ramienia PTD. Dla pensjonariuszy Piotr wygłosił krótki referat o życiu i dokonaniach Filipa Franza von Siebolda, a Jacek Borowski referat zatytułowany „Szanujmy stare

drzewa". Oba referaty wzbudziły żywe zainteresowanie słuchaczy i wywołały żywą dyskusję. Spotkanie zakończyło się wspólnym posiłkiem i miłą rozmową. Obecnych było około 20 pensjonariuszy fundacji „Jestem"

Spotkanie członków Oddziału Warszawskiego PTD z podopiecznymi fundacji „Jestem" (fot. Izabela Dembińska)

15 listopada w Pruszkowie pod Warszawą odbyło się spotkanie poświęcone nadaniu jednej z ulic imienia Piotra Ferdynanda Hosera. Choć obecnie ulica jest na uboczu (w polu) wkrótce powstanie w tym miejscu osiedle domów jednorodzinnych. W spotkaniu wzięli udział między innymi przedstawiciele SGGW w tym Rektor prof. Michał Zasada, prezydent miasta Pruszków – Paweł Stanisław Makuch, członkowie rodziny Hoserów i inicjatorzy wydarzenia. W trakcie uroczystości wykład o postaci Piotra Ferdynanda Hosera i historii szkółek wygłosiła nasza koleżanka Ewa Zaraś–Januszkiewicz. Po uroczystym nadaniu imienia ulicy pojechaliśmy do szkółki, po której oprowadzał nas wnuk Piotra Ferdynanda – Wojciech Hoser. Szkółka ma narodową kolekcję bambusów PTD. Po uroczystościach i zwiedzaniu, zostaliśmy przyjęci przez gospodarzy poczęstunkiem. Oddział Warszawski PTD reprezentował Jacek Borowski.

Po szkółce oprowadzał nas Wojciech Hoser. Bambusy w Szkółce Hoserów otrzymały status Kolekcji Narodowej PTD

29 listopada Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zorganizowało spotkanie - webinar na platformie ZOOM, podczas którego pani prof. dr hab. Anna Cedro wystąpiła z wykładem pt. „Jak wykorzystać dendrochronologa".

2 grudnia zostaliśmy przyjęci w Łazienkach Królewskich w Warszawie na spotkaniu zatytułowanym „Czas i przestrzeń kwiatami malowane. Świat roślin w dekoracjach Białego Domu i Pałacu na Wyspie w Łazienkach Królewskich", które prowadzili dr hab. Halina Galera z Uniwersytetu Warszawskiego /Polskiego Towarzystwa Botanicznego i Kamil Freilich z Łazienek. W organizacji wydarzenia wzięła udział Pani Magdalena Lewna z Muzeum Łazienki Królewskie, a ze strony PTD Milena Suchodolska i Jacek Borowski. Po interesującym wykładzie Pani Haliny Galery, wprowadzającym w niezwykłe odkrycia roślinne na malowidłach różnych obiektów w Łazienkach, zwiedziliśmy wnętrza. Obecne były 23 osoby, bo tylko tyle mogliśmy przyjąć. Na zakończenie wręczyliśmy naszym oprowadzającym albumy o Arboretum w Rogowie autorstwa Piotra Banaszczaka. Dziękujemy za tak miłe przyjęcie.

ZAPROSZENIE

W dniu **2 grudnia 2023**, Muzeum Łazienki Królewskie i Oddział Warszawski PTD organizują seminarium

Czas i przestrzeń kwiatami malowane, świat roślin w dekoracjach Białego Domu i Pałacu na Wyspie w Łazienkach Królewskich.

Spotkanie poprowadzą Panie Halina Galera i Magdalena Lewna.

Liczba miejsc ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń.

Zgłoszenia członków PTD przyjmujemy do dnia **29 listopada 2023** na adres **ptd@ptd.pl**.

Dr hab. **Halina Galera** pracuje na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jej zainteresowania naukowe dotyczą m.in. biogeografii, ekologii populacji, inwazji biologicznych oraz historii ogrodnictwa, etnobotaniki i symboliki roślin.

Magdalena Lewna główna specjalistka w dziale badań naukowych Muzeum Łazienki Królewskie. Jej obszar badawczy to kulturowa i społeczna historia ogrodów Łazienek Królewskich.

Szczegóły na plakacie.

Organizatorzy z ramienia PTD: Milena Suchodolska i Jacek Borowski

Serdecznie zapraszamy!!!

Łazienki (fot. Milena Suchodolska-Kwas)

Po wnętrzach Łazienek oprowadzała nas dr hab. Halina Galera, której w podziękowaniu wręczyliśmy album o Arboretum w Rogowie

W każdym ze zwiedzanych pomieszczeń zachwycały rzeźby i freski (fot. Jacek Borowski)

Uczestnicy spotkania byli naprawdę zadowoleni z tej interesującej wycieczki (fot. Milena Suchodolska-Kwas)

2 grudnia odbyły się dwa wykłady zorganizowane przez Oddział Dolnośląski PTD. Pierwszy z nich zaprezentowała Pani Ewa Kuczera pt. „Kolekcje dendrologiczne ogrodów botanicznych północnych Włoszech". Drugi wykład i prezentację wygłosiła Pani Marta Zięba pt. „Spacer po wybranych ogrodach Londynu i południowej Anglii". Wykłady odbyły się w Katedrze Ogrodnictwa, Zakładzie Roślin Ozdobnych i Dendrologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

7-8 grudnia odbyło się XXV Forum Architektury Krajobrazu pt.: „Terapia zielenią – od Kopernika po współczesność" organizowanego przez Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu, Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Katedrę Architektury Krajobrazu UWM w Olsztynie. Forum odbyło się w trybie zdalnym. Polskie Towarzystwo Dendrologiczne było partnerem tego wydarzenia.

8 grudnia w Łazienkach Królewskich w Pałacu na Wyspie w Warszawie odbył się wykład dr Renaty Stachańczyk pt. „Krajobraz wyobrażony. O Parku Mużakowskim, jego twórcach i konserwatorach". Autorka przeniosła nas do jednego z najwspanialszych ogrodów krajobrazowych XIX – wiecznej Europy położonego po obu stronach granicy polsko-niemieckiej. Mogliśmy poznać jego założyciela, niezwykłą historię oraz prowadzone prace konserwatorskie. Wykład odbył się w ramach projektu Świat Ogrodów Longina Madejskiego.

19 grudnia w gościnnych progach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyło się spotkanie przed Świętami Bożego Narodzenia. Organizatorami byli Tatiana Swoczyna i Jacek Borowski. Uczestnicy spotkania Warszawskiego Oddziału PTD przynieśli obfite i bardzo smaczne, świąteczne potrawy tak, że stół wyglądał niezwykle okazale. Jacek Borowski złożył zebranym przedświąteczne życzenia i wygłosił krótki i interesujący wykład pt. „Zewnętrzne ogrody wertykalne" o zastosowaniu pnączy w warunkach miejskich. Rozmowy i śmiechy trwały na tyle długo, że z budynku wypuszczał nas nocny stróż. Takie spotkania z pewnością przyczyniają się do lepszego poznania się i zacieśnienia znajomości. Obecnych było 16 osób.

Nasze spotkanie przed Świętami Bożego Narodzenia (fot. Jacek Borowski)

19 grudnia Oddział Szczeciński Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego zaprosił na spotkanie o charakterze świąteczno-noworocznym. Podczas spotkania odbyła się prezentacja referatu nt. Standardu zieleni Stargardu.

24 grudnia Oddział Szczeciński PTD złożył życzenia Świąteczne.

Drodzy Przyjaciele, Członkowie i Sympatycy PTD,
Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia
życzymy Wam, by były one spokojne, pełne radości
i rodzinnego ciepła, a niech nadchodzący Nowy Rok
przyniesie zdrowie, szczęście i pomyślność
Wam i Waszym najbliższym.

W świątecznym prezencie jest mi niezmiernie miło poinformować, iż od dziś na stronie oddziału Szczecińskiego PTD udostępniliśmy specjalnie dla Was pierwszą część nagranych wystąpień i wykładów z czerwcowej konferencji „Szczecińskie Standardy Zieleni w Praktyce".

Z serdecznymi świątecznymi pozdrowieniami,
Joanna Czerwińska
Przewodnicząca oddz. Szczecińskiego PTD

KALENDARIUM PTD 2024

4 stycznia Beata Fortuna i Jacek Borowski byli w Pałacu w Radziejowicach aby omówić sprawy związane z jubileuszowym spotkaniem i planowanym balem PTD w dniu 7 grudnia 2024 roku. Spotkali się z osobami odpowiedzialnymi za noclegi i catering. Obejrzeli miejsce planowanego balu, pokoje sypialne w pałacu i innych budynkach. Rozmawiali wstępnie o kosztach związanych z tym wydarzeniem.

7 stycznia Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego Albumu „Polskie Dęby. 100 dębów na stulecie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego" – Krzysztof Borkowski, przekazał Zarządowi Głównemu informację o wprowadzeniu dwóch zmian w regulaminie konkursu „100 DĘBÓW":

1. Przedłużony został termin nadsyłania zgłoszeń do 15 marca 2024 roku.
2. Zmienione zostały kryteria doboru zdjęć.

10 stycznia Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zorganizowało spotkanie - webinar na platformie ZOOM, podczas którego pan Adam Juźwiak wystąpił z wykładem pt. „Historia naturalna, pomniki przyrody i nauka obywatelska".

23 stycznia Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zorganizowało webinar na platformie ZOOM, podczas którego pan Marcin Kowalczyk wystąpił z wykładem pt. „Wszystkie brzozy Grenlandii. Relacja z brytyjsko-polskiej ekspedycji dendrologicznej z 2022 roku."

31 stycznia Polskie Towarzystwem Botaniczne — Oddział Warszawski oraz Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zorganizowało webinar pana Piotra Banaszczaka pt.: „Co zazielenia miasta Państwa Środka? Drzewa i krzewy w chińskim ogrodnictwie miejskim." Spotkanie odbyło się na platformie Teams.

6 lutego w Łazienkach Królewskich w Pałacu na Wyspie w Warszawie miał miejsce wykład Jacka Borowskiego zatytułowany „Szanujmy stare drzewa". Po prelekcji wywiązała się bardzo interesująca dyskusja , w której wzięli udział członkowie PTD i . Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew NOT. Wydarzenie odbyło się w ramach projektu Świat Ogrodów Longina Majdeckiego – obchody rocznicowe prof. Longina Majdeckiego 2022–2025. W pięknej Sali Balowej zebrało się ponad 80 osób. Wykład był nagrywany i jest dostępny na stronach internetowych Łazienek. Na Sali było obecnych około 100 osób.

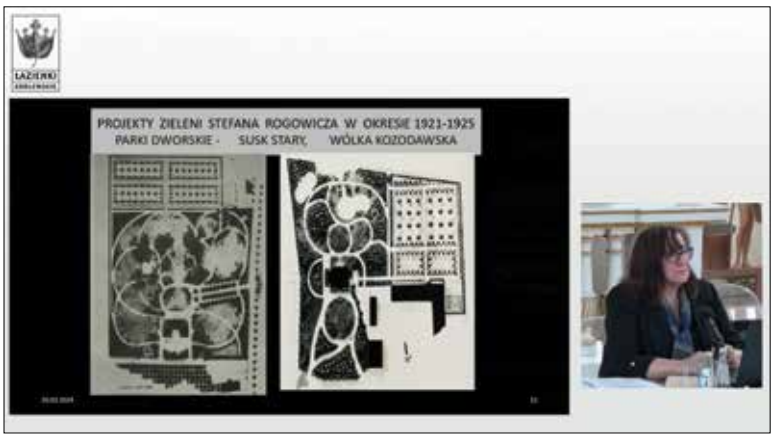
Wykład w ramach obchodów projektu "Świat Ogrodów Longina Majdeckiego" jak zwykle zapowiedziała główny specjalista ds. ogrodu Beata Kańska i wiceprezes SITO Łukasz Zając. (fot. Anna Majdecka-Strzeżek)

Wykład wzbudził duże zainteresowanie i zgromadził licznych słuchaczy (fot. Paweł Czarnecki dzięki uprzejmości Muzeum Łazienki Królewskie)

20 lutego w Łazienkach Królewskich w Pałacu na Wyspie odbył się wykład pani dr inż. Anny Madejskiej-Strzeżek poświęcony wspomnieniu życia i twórczości Stefana Rogowicza wybitnego polskiego architekta krajobrazu, ogrodnika i planisty. Wykład odbył się w ramach projektu Świat Ogrodów Longina Madejskiego.

21 lutego opublikowany został pierwszy komunikat w sprawie Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia oraz Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dendrologia wczoraj, dziś i jutro" Tarnowo Podgórne, 13-15 września 2024 r.

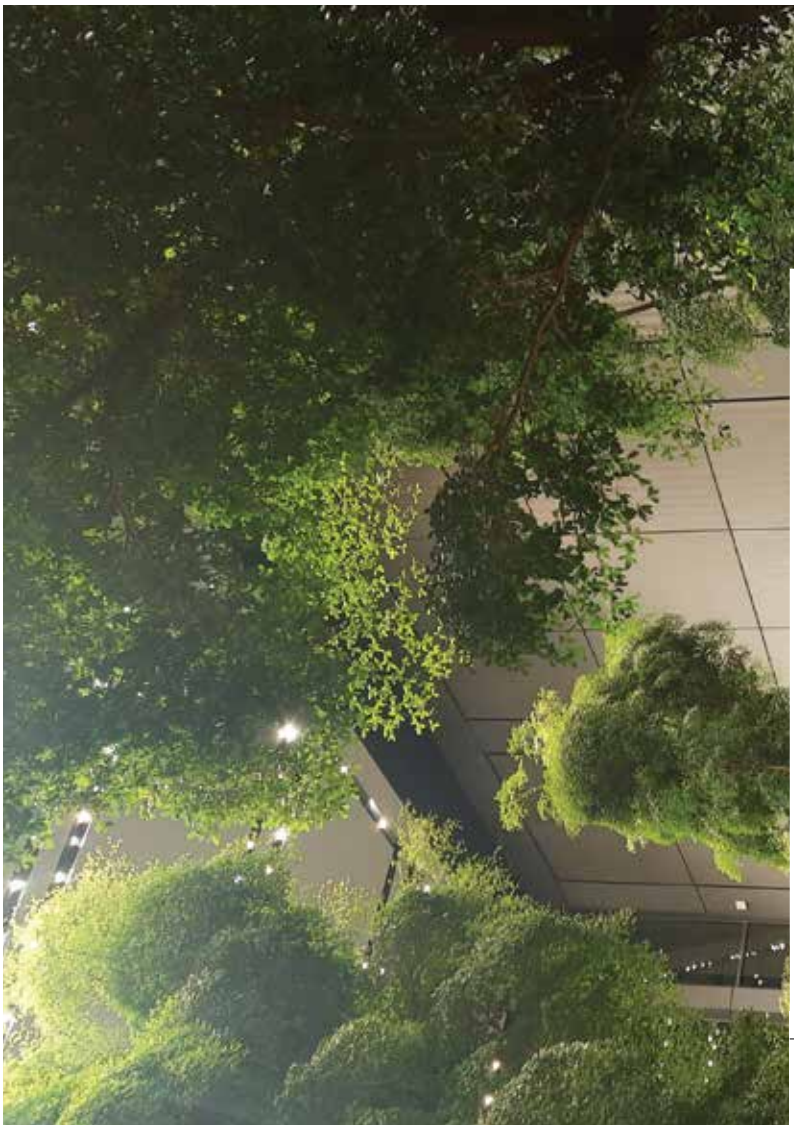

Kadr z wykładu dr inż. Anny Madejskiej-Strzeżek (www.youtube.com)

23 lutego odbył się spacer po największych zielonych ścianach, który poprowadzili architekci krajobrazu, twórcy oraz opiekunowie tych niecodziennych założeń w przestrzeniach biurowych stolicy: Iwona Gajewska, Janek Nikitiuk, Cezary Podgórski i Katarzyna Fidura. W pierwszej części spaceru obejrzeliśmy największą wewnętrzną zieloną ścianę w Polsce, która ma powierzchnię ponad 320 m^2. Do jej obsadzenia potrzeba było ponad 7 tysięcy roślin. Drugą część spaceru prowadziła Iwona Gajewska (tylko dla członków PTD). Wjechaliśmy ekspresową windą na 43 piętro biurowca Varso Tower przy ul. Chmielnej. Tutaj zwiedziliśmy wertykalny „ogród w chmurach" ciągnący się przez cztery piętra w najwyższym budynku Unii Europejskiej, niebanalny i trochę zaskakujący. Dziękujemy firmie Uroczysko Zielone Ściany i gospodarzom, udostępnionych specjalnie dla nas, obiektów biurowych.

W wielu wnętrzach nowoczesnych biurowców posadzono stale zielone drzewa *Bucida buceras*

Jedną z oprowadzających była Iwona Gajewska (fot. Magdalena Stocka)

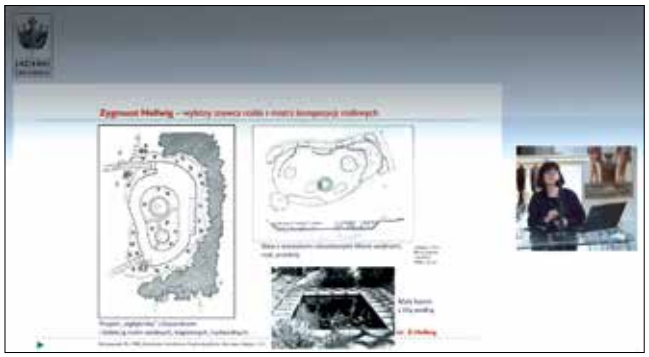

Uczestnicy spaceru po zielonych ścianach (fot. Magdalena Stocka, Jacek Borowski)

5 marca Polskie Towarzystwo Dendrologiczne – Sekcja Diagnostyki Drzew zorganizowała webinar pani dr Beaty Pachnowskiej na platformie Zoom pt. „Standardy w arborystyce i ocenie drzew. Co mamy (III' 2024) i czego możemy się spodziewać wkrótce – prace, zarządzanie, kompetencje, certyfikacje".

19 marca w Łazienkach Królewskich w Pałacu na Wyspie odbył się wykład pani dr inż. Beaty Fortuny-Antoszkiewicz poświęcony wspomnieniu życia i twórczości Zygmunta Hellwiga wybitnego polskiego architekta krajobrazu w 125 rocznicę jego urodzin. Wykład odbył się w ramach projektu Świat Ogrodów Longina Madejskiego.

Kadr z wykładu dr inż. Beaty Fortuny-Antoszkiewicz (www.youtube.com)

27 marca Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego zorganizował webinar pana Jacka Borowskiego „Szanujmy stare drzewa". Wykład odbył się na platformie ZOOM.

31 marca z okazji Świat Wielkanocnych, członkom Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego złożył Zarząd Główny PTD.

22 kwietnia Komitet Redakcyjny albumu „Polskie dęby" ogłosił konkurs na wybór zdjęcia na okładkę albumu. Zdjęcia uczestniczące w konkursie pochodziły ze zgłoszeń nadesłanych przez członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego na konkurs albumowy. Konkurs przeznaczony był wyłącznie dla członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego posiadających własne konto e-mail i odbywał się drogą mailową w terminie od dnia ogłoszenia do 5 maja br. włącznie. Komitet Redakcyjny dokonał podsumowania konkursu do 15 maja. W konkursie uczestniczyło 5 dębów:

1. Dąb Jagielloński z Krakowa

2. Dąb Thora z Mużakowa

3. Dąb z Kiełpina

4. Dąb Rus z Rogalina

5. Dąb Poganin z Węgłówka

23 kwietnia w Łazienkach Królewskich w Pałacu na Wyspie odbył się wykład pani Doroty Pape pt. ”Problemy rewaloryzacji podwarszawskich parków rezydencjonalnych”. Na przykładzie zrealizowanych projektów rewaloryzacji parków w Sannikach (powiat gostyniński) i Błędowie (powiat grójecki) pani Dorota Pape przedstawiła wyzwania z jakimi Projektant musiał zmierzyć się na etapie projektowym i realizacyjnym w kontekście przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, wymogów konserwatorskich i współczesnych wymagań technicznych. Wykład odbył się w ramach projektu Świat Ogrodów Longina Madejskiego.

Kadr z wykładu Dorota Pape (www.youtube.com)

14 maja Zakończenie konkursu na wybór zdjęcia na okładkę albumu „Polskie dęby”. Zwycięzcą konkursu na okładkę albumu „Polskie dęby” został dąb Rus z Rogalina.

16-17 maja. w parku we Frący (gmina Smętowo Graniczne, woj. pomorskie) miał miejsce 2 Zjazd Sekcji Diagnostyki Drzew Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. W ramach zjazdu, w którym uczestniczyły 43 osoby, zrealizowano bardzo ciekawe, unikalne warsztaty tomografii sonicznej oraz statycznej próby obciążeniowej. Warsztaty składały się z części teoretycznej (prowadzący: Przewodniczący SDD dr inż. Wojciech Bobek) i części praktycznej (wykonanie badań tomografii sonicznej i testu obciążeniowego przez użytkowników sprzętu różnych firm). W czasie sesji uczestnicy zjazdu wymieniali między sobą doświadczenia m.in. w zakresie szczegółów technicznych diagnostyki drzew, zalet i wad stosowanego sprzętu oraz jakości i interpretacji uzyskanych wyników oraz debatowali nt. „karty dobrych praktyk diagnostycznych drzew”. Okoliczności przyrody – zadrzewienie parku we Frący, jak i pogoda były wspaniałe, jak na zamówienie.

Dziękujemy zarządowi SDD PTD – tu szczególnie koleżance Justynie Porożyńskiej-Majewskiej i koledze Adamowi Jóźwiakowi za zorganizowanie wydarzenia, które jak stwierdzono podczas obrad, na stałe zagości w działalności sekcji, a tym samym Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Uczestnicy 2. Zjazdu Sekcji Diagnostyki Drzew PTD podczas zajęć z tomografii sonicznej (fot. Marcin Kubus)

Uczestnicy 2. Zjazdu Sekcji Diagnostyki Drzew Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego podczas warsztatów. Pośrodku fotografii Wojciech Bobek przewodniczący Sekcji Diagnostyki Drzew (www.youtube.com)

19 maja dla miłośników drzew i sztuki ogrodowej rozpoczęło się „Parkoznawstwo"– cykl spacerów krajobrazowo-dendrologicznych prowadzonych przez pracowników SGGW w Warszawie po wybranych warszawskich parkach, w ramach realizowanego przez SGGW projektu POPUL/SP/0272/2023/01 w programie MEiN „Społeczna odpowiedzialność nauki". „Parkoznawstwo" nawiązuje swoją nazwą do oryginalnej pierwszej nazwy kierunku Architektura Krajobrazu w SGGW z początków jego istnienia, z przełomu lat 20. i 30. XX wieku – czyli już prawie sto lat temu.

Prowadzącymi spacery byli pracownicy SGGW, członkowie Oddziału Warszawskiego SARP (Sekcja Architektury Krajobrazu) i Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego (Oddział Warszawski PTD): Jacek Borowski, Beata Fortuna-Antoszkiewicz, Jan Łukaszkiewicz i Piotr Wiśniewski.

Spacery po warszawskich parkach odbywały się pod Patronatem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz przy współudziale Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, Sekcji Architektury Krajobrazu w Oddziale Warszawskim SARP.

19 maja odbył się spacer po ogrodach Zamku Królewskiego, Bulwarach Wiślanych oraz ogrodach BUW. Wycieczkę oprowadzali dendrolog Jacek Borowski oraz architekci krajobrazu Beata Fortuna-Antoszkiewicz i Jan Łukaszkiewicz. W spacerze uczestniczyło około 90-100 osób co świadczy o tym, że projekt posiada duże znaczenie społeczne i cieszy się zauważalnym zainteresowaniem. Podczas spacerów uczestnicy zadają niejednokrotnie szczegółowe pytania dotyczące architektury krajobrazu i dendrologii, sporządzają notatki i fotografie – celem tych spotkań jest przecież popularyzacja nauki i tak się właśnie dzieje.

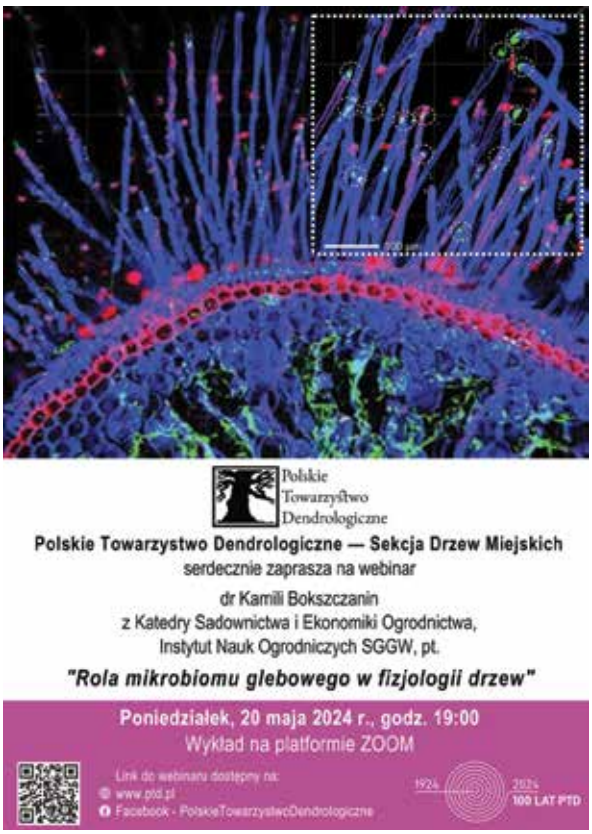
Spacer wzdłuż Bulwarów Wiślanych (fot. Organizatorzy)

20 maja Polskie Towarzystwo Dendrologiczne – Sekcja Drzew Miejskich zorganizowała webinar dr Kamili Bokszczanin na platformie Zoom, Temat: „Rola mikrobiomu glebowego w fizjologii drzew”

26 maja w ramach „Parkoznawstwa” odbył się spacer do Parku Skaryszewskiego im. Ignacego Jana Paderewskiego w Warszawie. Wycieczkę oprowadzali dendrolog Jacek Borowski oraz architekt krajobrazu Jan Łukaszkiewicz. W spacerze uczestniczyło około 90-100 osób.

9 czerwca w ramach „Parkoznawstwa” odbył się spacer do parku Ujazdowskiego oraz alejami Ujazdowskimi. Wycieczkę oprowadzali dendrolog Jacek Borowski oraz architekt krajobrazu Beata Fortuna-Antoszkiewicz.

16 czerwca w ramach „Parkoznawstwa” odbył się spacer do parku im. Edwarda Rydza-Śmigłego. Wycieczkę oprowadzali architekt krajobrazu Jan Łukaszkiewicz oraz dendrolog Piotr Wiśniewski.

Spacer w Parku Skaryszewskim (fot. Organizatorzy)

W Parku Ujazdowskim (fot. Organizatorzy)

Spacer do parku im. Edwarda Rydza-Śmigłego (fot. Organizatorzy)

Spacer w parku im. Stefana Żeromskiego oraz parkowa fontanna (fot. Organizatorzy)

20 czerwca w Łazienkach Królewskich w Pałacu na Wyspie odbyło się spotkanie z cyklu Nasi Wielcy. Podczas spotkania wykład przedstawił pan dr hab. inż. Marek Szumański, emerytowany Profesor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego pt. „Władysław Niemirski – wspomnienie życia i twórczości w 110. rocznicę urodzin".

23 czerwca ramach „Parkoznawstwa" odbył się spacer do parku im. Stefana Żeromskiego oraz alejami Wojska Polskiego. Uczestnicy spaceru krajobrazowo-dendrologicznego byli na placu Inwalidów oraz w parku Foksa. Przewodnikami tej wycieczki byli: Beata Fortuna-Antoszkiewicz – architekt krajobrazu oraz Piotr Wiśniewski – dendrolog.

Spacer w parku Żelazowa Wola (fot. Organizatorzy)

28 czerwca Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie obchodził Jubileusz 70-lecia istnienia. Jako partner wydarzenia serdecznie gratulujemy całej społeczności akademickiej wydziału, z którym tak owocnie współpracujemy od czasu reaktywacji Naszego 100-letniego Towarzystwa.

7 lipca odbył się finałowy spacer z cyklu „Parkoznawstwo" w parku Żelazowa Wola. Wycieczkę oprowadzali architekci krajobrazu Beata Fortuna-Antoszkiewicz i Jan Łukaszkiewicz oraz dendrolog Piotr Wiśniewski.

9 lipca Oddział Warszawski PTD przedstawił zaproszenie na Galę 100-lecia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Gala odbędzie się 7 grudnia 1924 roku, dokładnie 100 lat od założenia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w Lwowie. Jubileuszowa Gala PTD odbędzie się w pałacu w Radziejowicach.

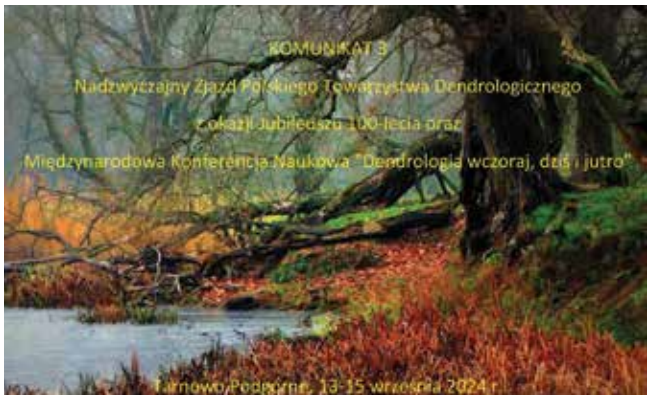

15 lipca rozpoczęto przyjmowanie zgłoszeń do drugiej edycji plebiscytu na Warszawskie Drzewo Roku 2024, do którego zgłoszenia mogli wysyłać wszyscy mieszkańcy stolicy do 11 sierpnia. Celem plebiscytu jest wybór drzewa, rosnącego na terenie Warszawy, które ze względu na swoją historię i cechy gatunkowe (wielkość, obwód, wiek, układ) zasługuje na ten tytuł. Plebiscyt ten jest częścią większego projektu – *W koronach miasta*, realizowanego przez warszawski Zarząd Zieleni od 2019 roku. Wszystkie zgłoszenia oceni komisja, w skład której wchodzić będą dendrolodzy Zarządu Zieleni m.st. Warszawy (ZZW), przedstawiciele Lasów Miejskich Warszawy, Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Jury wybierze po jednym drzewie z każdej dzielnicy. Wybrańcy zostaną tym samym dzielnicowymi reprezentantami w drugim etapie – głosowaniu głównym. Finałowa „18" zostanie ogłoszona 28 sierpnia. Wtedy też rozpocznie się głosowanie internetowe. Drzewo, które głosami internautów zwycięży w plebiscycie, otrzyma tytuł „Warszawskiego Drzewa Roku 2024", pamiątkową tabliczkę oraz zostanie zgłoszone do ogólnopolskiego konkursu Drzewo Roku. Zwycięzca zostanie ogłoszony 5 października, podczas Pikniku Dendrologicznego w Pawilonie Edukacyjnym Kamień.

22 lipca opublikowany został drugi komunikat w sprawie Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia oraz Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dendrologia wczoraj, dziś i jutro" Tarnowo Podgórne, 13-15 września 2024 r.

Termin zgłoszenia wystąpienia w sesji posterowej został przesunięty do dnia 31 lipca br., a termin zgłoszenia uczestnictwa w Zjeździe do 8 sierpnia br., https://ptd.pl/wp-content/uploads/2024/08/KOMUNIKAT-2-PTD-2024-1pol.pdf

13-15 września Nadzwyczajny Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji jubileuszu 100-lecia PTD.

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy, Członkinie i Członkowie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego !

W 2024 roku obchodzimy dostojny Jubileusz 100-lecia założenia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Jest to szczególna okazja do spotkania się w szerokim gronie miłośników roślin drzewiastych. Serdecznie zapraszamy na Jubileuszowy Zjazd PTD do Wielkopolski, regionu o bogatej historii, oryginalnej architekturze, gdzie znaleźć można wiele dendrologicznych „perełek".

Spotkajmy się na wrześniowym Zjeździe by rozmawiać o przyrodzie i o Naszym towarzystwie, świętując Jubileusz w otoczeniu sędziwych, wielkopolskich drzew.

Do zobaczenia w Wielkopolsce!

w imieniu Komitetu Organizacyjnego Zjazdu PTD oraz Zarządu Głównego PTD

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego
dr inż. Marcin Kolasiński

Prezes PTD prof. ZUT
dr hab.inż. Marcin Kubus

13-15 września Oddział Wielkopolski PTD był organizatorem i gospodarzem Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia PTD oraz Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dendrologia wczoraj, dziś i jutro". Zjazd odbył się w Tarnowie Podgórnym.

W sesji plenarnej w dniu 13.09.2024 wzięło udział 169 osób.

W sesjach terenowych w dniu 14.09.2024 uczestniczyło 113 osób. (Gołuchów – Ośrodek Kultury Leśnej i Arboretum oraz Zamek-Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu 35 osób; Kórnik - Arboretum w Kórniku i Zamek w Kórniku 43 osoby; Rogalin – Muzeum Pałac w Rogalinie, Park w Rogalinie, Łęgi Rogalińskie 35 osób)

W sesjach terenowych w dniu 15.09. uczestniczyło 111 osób (ogrody botaniczne Poznania 55 osób, zieleń miejska Poznania 26 osób, Arboretum Leśne w Zielonce 30 osób)
Przyjęto 1 nowego członka Oddziału Wielkopolskiego.

Jednym z ważnych punktów programu zjazdu było zwiedzanie Pałacu w Rogalinie oraz prelekcje (fot. Jacek Borowski)

Uczestnicy zjazdu w pałacu, byli wśród nich również goście z zagranicy w tym Henry Väre – prezes Fińskiego Towarzystwa Dendrologicznego (fot. Jacek Borowski)

Zieleń miejską Poznania przedstawiała nam niezrównana Agnieszka Szulc kierująca wydziałem terenów zieleni ZDM (fot. Jacek Borowski)

Dęby nad Wartą w okolicach Rogalina zamierają

W czasie spotkania w terenie zwiedzieliśmy też ogrody przypałacowe (fot. Jacek Borowski)

Uczestnicy Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia PTD

29 sierpnia opublikowany został trzeci komunikat w sprawie Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia oraz Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dendrologia wczoraj, dziś i jutro" Tarnowo Podgórne, 13-15 września 2024 r.

30 września Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zorganizowało webinar z panią dr Marią Makowiecką „Kto sadzi drzewa, za życia stawia sobie pomniki". Życie i praca Stefana Leona Makowieckiego, członka założyciela Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Spotkanie odbyło się na platformie ZOOM.

5 października Polskie Towarzystwo Dendrologiczne Oddział Szczeciński zorganizował wyjazd pod hasłem: W KRAINIE DYNI I SZPARAGÓW… I Z LEKCJĄ HISTORII WŚRÓD KORON DRZEW. Uczestnicy wycieczki odbyli spacer ścieżką „Baum und Zeit" (Drzewo i czas", otwartą w 2015 roku) wśród koron drzew nad opuszczonym sanatorium i szpitalem w Beelitz-Heilstätten. Szpital ten był kiedyś jednym z najnowocześniejszych i najlepiej wyposażonych szpitali na świecie. Następnie uczestnicy wycieczki przyjechali do Klaistow, gdzie był czas na dania z dyni oraz oglądanie wystawy dyni w centrum gastronomiczno-handlowo-rekreacyjnym. Po dyniowych atrakcjach nastąpił powrót do Beelitz, gospodarza krajowej, brandenburskiej wystawy ogrodniczej „LAGA 2022". Odbył się następnie spacer po historycznym centrum miasta i po ogrodach z wejściem do Muzeum Szparagów, z których region Beelitz pod Berlinem słynie. Po zwiedzeniu Beelitz uczestnicy wycieczki udali się w drogę powrotną do Szczecina.

Ścieżka Baum und Zeit (Drzewo i czas) oraz dyniowy ślimak. Więcej zdjęć zdjęć jest zamieszczona w linku na stronie PTD: https://ptd.pl/galeria/.
„W krainie dyni i szparagów … i z lekcją historii wśród koron drzew".

5 października Warszawskim Drzewem Roku został oliwnik wąskolistny z Ursusa. Tabliczka z tytułem „Warszawskie Drzewo roku 2024" została zamontowana podczas spaceru dendrologicznego **13 października.** Spacer poprowadził profesor Jacek Borowski.

Warszawskie Drzewo roku 2024 – oliwnik wąskolistny

7–8 października 2024 roku na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW w Rogowie odbył się VI Kongres Diagnostyki Drzew.
Jednym z dwóch laureatów Jesionów Arborystyki – nagrody przyznawanej co roku za szczególne zasługi dla rozwoju arborystyki, został profesor Jacek Borowski (profesor emeritus SGGW) – autor licznych publikacji naukowych i popularyzatorskich, wieloletni prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, redaktor i współautor Standardów Zieleni Warszawy, „za skuteczność w łączeniu dendrologii i praktyki w pracy z drzewami". Drugą statuetkę otrzymał Jerzy Stolarczyk – arborysta prowadzący od lat firmę EKO-TREK, ekspert w dziedzinie diagnostyki instrumentalnej i drzew weterańskich, wynalazca sondy arborystycznej, inicjator wielu zmian i instytucji wpierających rozwój współczesnej arborystyki w Polsce, „za uczenie nas jak rozumieć, badać i chronić drzewa podążając za nimi".

17-19 października odbyła się debata w ramach Międzynarodowych Targów Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu GARDENIA w Poznaniu (XVIII Forum Miejska Sztuka Ogrodowa „Fokus na zieleń"). Polskie Towarzystwo Dendrologiczne objęło patronatem branżowym debatę „Zielona przyszłość miast" zorganizowaną przez czasopismo „Zieleń Miejska".
Zaproszeni uczestnicy dyskutowali m.in. na temat następujących tematów:

1) Wpływ zmian klimatycznych na miasta i możliwych działań na poziomie miast zapobiegającym skutkom zmian klimatu.
2) Standardy ochrony, utrzymania i rozwoju zieleni miast w teorii i praktyce.
3) Kluczowe wyzwania dla projektantów w zakresie: tworzenia błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększania bioróżnorodności, walki z betonozą, przestrzeni uniwersalnej. Jak pogodzić w jednej realizacji adaptację miasta do zmian klimatu, zwiększenie dostępności do terenu zieleni, nie zapominając przy tym o potrzebach fauny i flory?
4) Odbudowa różnorodności biologicznej, odporności przyrody i trwałości ekosystemów. Osiągnięcie celu – adaptacji do zmiany klimatu i łagodzenie skutków kryzysu klimatycznego. (Polska jako sygnatariusz Nature Restoration Law – prawa dla przyrody, zakładającego odbudowę zasobów przyrodniczych Europy).

5) Problematyka poszanowania tzw. „czwartej przyrody" oraz potencjalnych zagrożeń obecności w miastach inwazyjnych gatunków obcych.

Na forum prezes PTD Marcin Kubus przedstawił referat „Standardy utrzymania, ochrony i rozwoju terenów zieleni miasta Szczecin – dobre praktyki nie tylko dla samorządu" oraz brał udział w debacie „Zielona przyszłość miast", której tematyka dotyczyła m.in. ochrony drzew i krzewów, adaptacji miast do zmian klimatu i inwazyjnych gatunków obcych.

Dyskusja panelowa o stanie zieleni polskich miast

Prof. Piotr Urbański prowadzący konferencję oraz prelegent Kamil Witkoś-Gnach

Marcin Kubus podczas prezentacji Standardów Zieleni Szczecina

W trakcie części Q&A dyskusji (pytań i odpowiedzi)

Kamil Witkoś-Gnach podczas prezentacji

Grupa warszawskich dendrologów w parku w Natolinie (fot. Jacek Borowski)

19 października 2024. Oddział Warszawski PTD zaprosił na spacer po Parku w Natolinie. Naszym przewodnikiem była Pani Magdalena Jędrzejewska. Skorzystaliśmy z okazji zwiedzania parku zwykle zamkniętego dla publiczności.

19 października powstała Jubileuszowa Rabata Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Powstała przy ulicy Złotej w Dzierżoniowie dla uczczenia 100-lecia naszego Towarzystwa.

Dolnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego zrealizował tę inicjatywę przy wsparciu Towarzystwa Miłośników Dzierżoniowa, Urzędu Miasta i szkółkarzy. Wszystko udało się na medal! W piękną, słoneczną sobotę, w Dzierżoniowie, kilkadziesiąt osób – dużych i małych (najmłodszy uczestnik skończył rok) – z radością sadziło, podlewało i ściółkowało rośliny podarowane przez szczodrych szkółkarzy. Rabatę zdobi 100 drzew (*Sorbus torminalis* = *Torminalis glaberrima*), 100 krzewów (*Hydrangea paniculata* 'Vanille Fraise') i 100 bylin (*Pennisetum alopecuroides* 'Black Beauty').

Przyjaciele drzew i zieleni otrzymali okolicznościowe certyfikaty, szkółkarze podziękowania, bo przecież drzewa niosą tylko pozytywne skojarzenia i przemawiają do wyobraźni oraz serc.

A my wszyscy, członkinie i członkowie PTD wraz Zarządem Głównym serdecznie dziękujemy Oddziałowi Dolnośląskiemu, Towarzystwu Miłośników Dzierżoniowa, Urzędowi Miasta Dzierżoniów oraz szkółkarzom za Waszą wspólną realizację tego wspaniałego pomysłu, którego wymierny „zielony efekt" pozostanie na lata na pamiątkę Jubileuszu 100-lecia Naszego Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. W ten sposób Dzierżoniów stał się dla nas w sposób szczególny bliskim, zawsze przyjaznym dla dendrologów i zieleni miastem.

Członkowie Oddziału Dolnośląskiego PTD
Hanna Grzeszczak-Nowak i Przemysław Bąbelewski
przy tablicy informującej o powstaniu Jubileuszowej Rabaty
Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Materiał do sadzenia podarowany przez szkółkarzy

Uczestnicy tworzenia Jubileuszowej Rabaty PTD sadzący (*Sorbus torminalis = Torminalis glaberrima*)

Uczestnicy tworzenia Jubileuszowej Rabaty PTD sadzący *Hydrangea paniculata* 'Vanille Fraise'

Najmłodsi uczestnicy tworzenia Jubileuszowej Rabaty przy sadzeniu (*Sorbus torminalis = Torminalis glaberrima*)

Widok ogóny tworzenia Jubileuszowej Rabaty PTD

26 października Oddział Warszawski PTD opublikował informacje o balu w Radziejowicach.

1-2 listopada w tych dniach wspominaliśmy wszystkich członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, którzy od nas odeszli … Cześć ich pamięci!

4 listopada Oddział Wielkopolski PTD gościł prof. dr hab. Pawła Chmielarza, który poprowadził wykład pt. „Dęby in vitro".

14 listopada ukazała się wersja elektroniczna Rocznika Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego nr 70.

26 listopada w Pałacu na Wodzie w Łazienkach Królewskich Barbara Tkaczyk – Piechna przedstawiła wykład poświęcony wspomnieniu życia i twórczości w 75 rocznicę śmierci Franciszka Krzywdy-Polkowskiego prekursora nowego spojrzenia na architekturę krajobrazu. Wykład odbył się w ramach projektu Świat Ogrodów Longina Madejskiego.

27 listopada odbyło się jubileuszowe sadzenie drzew na 100- lecie PTD w Oddziale Szczecińskim. Na terenie Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie posadzono pamiątkowe drzewa. Pierwsze – dąb szypułkowy ‚Fastigiata Koster' podarowane przez Polsko-Niemiecką Szkółkę Drzewiarską Fischer z Sokolnik koło Maszewa, posadzone zostało przez Członków i Sympatyków Szczecińskiego Oddziału PTD, drugie – cedr himalajski, posadzone zostało przez studentów II roku kierunku Architektura Krajobrazu. Po posadzeniu drzewa odbył się na pokaz filmu dokumentalnego w reżyserii Jacka Schmidta pt. „Trwanie", stanowiącego opowieść o drzewach jako o „osobach" – bliskich i towarzyszących człowiekowi od zarania dziejów. Osią narracyjną filmu jest obserwacja emocjonalnej relacji pomiędzy człowiekiem – chirurgiem drzew p. Markiem Kubackim, a jego drzewnymi „pacjentami". W wydarzeniu wzięli udział także przedstawiciele Władz Wydziału oraz Ogrodnik Miasta p. Marta Safader-Domańska. Dziękujemy wszystkim przybyłym za udział i zapraszamy do obejrzenia zdjęć z wydarzenia w galerii

28 listopada odbyło się XXVI Forum Architektury Krajobrazu: Wartość krajobrazu – konferencja online, którą honorowym patronatem objęło Polskie Towarzystwo Dendrologiczne. Konferencję zorganizowała Katedra Architektury Krajobrazu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego we współpracy z Ogrodami Przelewice – Zachodniopomorskim Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej. Fora Architektury Krajobrazu to najbardziej rozpoznawalne wydarzenie naukowe z zakresu architektury krajobrazu w Polsce. Organizowane jest od 1998 roku przez jednostki naukowo-dydaktyczne prowadzące studia na kierunku architektura krajobrazu. Krajobraz jest konstruktem wielowymiarowym i trudnym do oceny. W dobie dynamicznych zmian i intensywnego rozwoju przestrzennego niezmiennie istotne jest wskazywanie jakie wartości posiada krajobraz, w jaki sposób możemy je parametryzować, klasyfikować i wyceniać oraz jak przekładają się one na życie człowieka i przyrodę. Jak definiować jakość krajobrazu, czy możliwe jest opracowanie w tym zakresie skutecznych standardów.

Celem konferencji było szerokie spojrzenie na krajobraz, z udziałem specjalistów różnych dziedzin i dyscyplin. Realizowane były trzy panele tematyczne omawiające wartości krajobrazu w aspekcie ekonomiczno-społecznym,

Posadzone pamiątkowe drzewa na 100 lecie PTD – dąb szypułkowy (Fastigiata Koster) oraz cedr himalajski. (fot. Paweł Madejski, Joanna Czerwińska).

przyrodniczym i kulturowym. Organizatorzy mają nadzieję, że podjęte dyskusje przyczynią się do promocji postrzegania krajobrazu jako kluczowego elementu naszej tożsamości, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem: JM Rektora ZUT, Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, Dziekana WKŚiR ZUT, Dyrektora Ogrodów Przelewice, a także przez Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu, Fundację w Krajobrazie.

Warszawa 2 grudnia 2024. Postanowienie Sądu Koleżeńskiego Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w sprawie skargi kolegi Tomasza Maksyma na kolegę Mateusza Korbika. Sprawa dotyczyła pominięcia zgłoszenia Sąd Koleżeński PTD w składzie: dr hab. inż. Jacek Borowski prof. SGGW – przewodniczący, dr hab. Narcyz Piórecki – sekretarz, prof. dr hab. inż. Przemysław Bąbelewski – członek, dr inż. Marcin Kolasiński – członek, dr inż. Małgorzata Morończyk – członek, zebrał się w dniu 2 grudnia 2024 za pośrednictwem łączy elektronicznych. Po wstępnym przedstawieniu meritum sporu przez przewodniczącego, Sąd wysłuchał obu stron. Sąd postanowił:

- Kolega Mateusz Korbik oficjalnie przeprosi (pisemnie) Kolegę Tomasza Maksyma za pominięcie Jego zgłoszeń fotografii i opisów drzew do albumu „100 dębów na 100-lecie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego".
- Kolega Mateusz Korbik wystosuje list do Komitetu Redakcyjnego (na ręce przewodniczącego Komitetu) albumu 100 dębów z przeprosinami za narażenie na szwank dobrego imienia Komitetu Redakcyjnego i PTD.

W imieniu członków Sądu Koleżeńskiego – przewodniczący Jacek Borowski

7 grudnia odbyła się uroczysta Gala 100-lecia PTD zorganizowana przez Oddział Warszawski PTD w Radziejowicach. Gala odbyła się symbolicznie dokładnie w 100-lecie powołania do życia PTD. Jednym z punktów programu bardzo udanej Gali była okolicznościowa sesja posterowa prezentująca w skrócie piękną historię PTD, na którą postery przygotowali Jakub Dolatowski i Jacek Borowski, a autorem opracowania graficznego był Rafał Wiśniewski.

Sprawozdanie z Gali stulecia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

Pałac i park w Radziejowicach robi duże wrażenie (fot. Jacek Borowski)

W dniu 7 grudnia 2024 r., w kompleksie Domu Pracy Twórczej w Radziejowicach, odbyła się uroczysta Gala 100-lecia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.
W bardzo atrakcyjnej scenerii pałacu, ogrodu i całego założenia spotkaliśmy się, aby uczcić i wspólnie świętować sto lat od momentu powstania PTD.

Rozpoczęliśmy zwiedzaniem pałacu. Nasz przewodnik Pan Łukasz Janecki ze swadą i bardzo żywo przedstawił historię pałacu oraz najważniejsze osoby z nim związane. To wprowadziło nas w podniosły, ale i swobodny zarazem nastrój wyjątkowego wieczoru. Po krótkiej przerwie, po założeniu odświętnych strojów, spotkaliśmy się w Nowym Domu Sztuki w drugiej części kompleksu. Wnętrza dwóch sal, interesująco ozdobionych girlandami z bluszczu, bambusami i ozdobnymi trawami, podkreślało wyjątkowy, dendrologiczny nastrój.

W sali kominkowej, przy lampce dobrego musującego wina, zebranych gości przywitali kolejno Prezes PTD Marcin Kubus, Koleżanka z Oddziału Warszawskiego Beata Fortuna-Antoszkiewicz (pomysłodawczyni wyboru miejsca), a w imieniu organizatorów przewodniczący Oddziału – Jacek Borowski. Ten ostatni krótko przestawił przybyłych na Galę Członków Honorowych. Byli to Koleżanka Urszula Nawrocka-Grześkowiak oraz Koledzy Jakub Dolatowski i Szczepan Marczyński.

Wnętrza pałacu w Radziejowicach to też kolekcja obrazów wybitnych twórców

Zgromadzeni goście zostali przywitani w Nowym Domu Sztuki (fot. Paweł Dąbrowski)

Ten ostatni, wraz z Władysławem Piotrowskim reprezentowali, wspierającą Galę czołową szkółkę Clematis Źródło Dobrych Pnączy. Kolejnymi obecnymi sponsorami byli: Pan Marcin Gajda z firmy Gajda Architektura Krajobrazu, realizujący duże projekty parków i zieleni miejskiej; Pan Piotr Giermaziak, właściciel pałacu i parku w Godurowie oraz Państwo Magdalena i Bronisław (senior) Szmitowie ze znanej Szkółki Szmit. Niestety nie dojechał do Radziejowic nasz Członek Honorowy i przedstawiciel sponsorujących Galę Szkółek Kurowskich ─ Pan Lucjan Kurowski.

Wspierający Galę otrzymali w podziękowaniu albumy "Sto dębów na stulecie PTD" na zdjęciu przedstawiciele szkółki Szmit (fot. Paweł Dąbrowski)

Prowadzący w kilku słowach zapoznał przybyłych gości z działalnością sponsorów i wskazał na ich związki z PTD, podziękował też za wsparcie i obecność. Sponsorzy zostali obdarowani naszymi okolicznościowymi albumami „Sto dębów na stulecie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego".

Prowadzący zwrócił uwagę zebranych gości na umieszczone w sali kominkowej postery, przedstawiające stuletnią historię i dokonania PTD. Dzięki tekstom Jakuba Dolatowskiego i Jacka Borowskiego, a także plastycznej oprawie Rafała Wiśniewskiego mogliśmy w skrócie prześledzić niełatwe koleje losu naszego Towarzystwa i jego najważniejszych postaci ─ Założycieli i znamienitych Członków. Jeden z posterów, wykonany wcześniej na zjazd PTD, zawierał fotografie Osób, których niestety już nie przywitamy. Minutą ciszy uczciliśmy pamięć Tych, którzy odeszli na zawsze.

Po powitaniu przeszliśmy do sali widowiskowej, gdzie rozpoczął się recital zaproszonych artystów: aktorki Joanny Trzepiecińskiej, pianisty Bogdana Hołowni i wokalisty jazzowego Janusza Szroma. Po chwili Pani Joanna zabawiała nas krótkimi tekstami satyrycznymi i zabawnymi dykteryjkami rodzajowymi, Pan Bogdan ilustrował wszystko zgrabnymi wstawkami fortepianowymi, a Pan Janusz zaprezentował zestaw dżezujących utworów wokalnych, wszyscy troje doskonale się uzupełniali. Występ artystów uświetnił naszą Galę i przydał jej rangi odpowiedniej do zacności Jubileuszu. Pan Bogdan, otoczony zafascynowanymi słuchaczami, jeszcze przez dłuższy czas umilał nam wieczór swoim zróżnicowanym repertuarem fortepianowym.

Po uczcie artystycznej spełniliśmy jubileuszowy toast za pomyślność PTD. Następnie spałaszowaliśmy elegancki, smaczny i urozmaicony posiłek, popijając znakomicie dobranym winem, później także dendrologicznymi nalewkami przyniesionymi przez Naszych Członków. Zasiedliśmy przy udekorowanych stołach noszących nazwy rodzajowe różnych drzew i krzewów. Rozpoczęły się miłe towarzyskie konwersacje.

Zapraszani dźwiękiem dzwonu uczestnicy spotkania dzielili się swoimi refleksjami na temat odczuć i minionych zdarzeń związanych z naszym Towarzystwem. Na wstępie Piotr Krasiński odczytał skierowane do nas życzenia i listy gratulacyjne od Pani Prezes Intarnational Dendrology Society Lady Diany Rowland i Przewodniczącego Deutsche Dendrologische Gesellschaft Eike J. Jablonskiego. Ten miły akcent był tylko fragmentem barwnej wypowiedzi Piotra. Trochę historii i garść wspomnień o postaciach zasłużonych dla PTD zawarli w swoich interesujących wystąpieniach Urszula Nawrocka i Jakub Dolatowski. Beata Fortuna-Antoszkiewicz przypomniała zabawny epizod z zakończenia naszej wycieczki do Południowej Anglii na londyńskim lotnisku. Do tego wyjazdu nawiązała też chwilę później Jola Więsyk, dziękując gorąco Piotrowi Krasińskiemu za organizację tej niezwykle udanej imprezy i niezapomniane wrażenia.
Nieoczekiwanie w przebieg Gali włączyli się Marzena Suchocka i Wiesław Dąbrowski. Z inicjatywy Wiesława i przy wsparciu kilkorga Członków Towarzystwa powstał,

Sala udekorowana przez naszych członków wypełniona była gośćmi Gali (fot. Paweł Dąbrowski)

namalowany przez znanego malarza, portret byłego prezesa Jacka, którym ten został obdarowany. Nastąpiły poważne podziękowania i miłe żarty.
Głos zabrały organizatorki Gali, Iwona Gajewska i Katarzyna Fidura. Propozycja Kasi spowodowała krótki występ prowadzącego Galę – Jacka Borowskiego,

Duże wrażenie zrobiły występy artystów: aktorki Joanny Trzepiecińskiej, pianisty Bogdana Hołowni i wokalisty Janusza Szroma

jako wokalisty amatora, w piosence z Wyspy Wielkanocnej. Po chwili w wykonaniu postanowił mu towarzyszyć Bogdan Hołownia; ten spontaniczny, nieoczekiwany epizod wywołał ogólną wesołość.
Kolejną część uroczystości rozpoczęliśmy wspólnym polonezem, w którym wzięła udział zdecydowana większość gości.

Ważnym punktem programu był polonez. Taniec dostarczył wielu niezwykłych doznań (fot. Paweł Dąbrowski)

Staraniem Wiesława Dąbrowskiego i kolegów z Oddziału Warszawskiego Jacek Borowski został obdarowany portretem (fot. Paweł Dąbrowski)

Układem tanecznym zawiadywał Daniel — mąż Małgosi Pstrągowskiej-Morończyk. Rozpoczęła się zabawa taneczna, która trwała do godziny trzeciej nad ranem. Jednym z jej istotnych elementów było wspólne odtańczenie belgijki. Po północy uraczyliśmy się jubileuszowym tortem, autorstwa Adama Krasińskiego. Goście rozeszli się do pokoi w Pałacu, Modrzewiowym Dworku i Czworakach.

Sądzę, że Gala była niezwykle udana, dostarczyła przyjemnych, niezapomnianych wrażeń i minęła w przyjacielskiej atmosferze wzajemnej sympatii.

Na koniec pragnę podziękować Koleżankom i Kolegom, którzy zaangażowali się w organizację Gali Stulecia PTD. Byli to członkowie Oddziału Warszawskiego: Iwona Gajewska, Beata Fortuna-Antoszkiewicz, Katarzyna Fidura, Magda Stocka, Milena Suchodolska-Kwas, Tatiana Swoczyna, Piotr Krasiński, Jakub Dolatowski, Wojciech Wolcendorf i Jan Łukaszkiewicz, a także współmałżonkowie i partnerzy wymienionych oraz nasz zasłużony Kolega Zbigniew Adamkiewicz.

Po balu, rano salę opuściła "ekipa sprzątająca" z naszym nestorem Panem Zbigniewem Adamkiewiczem na czele.

Z pewnością długo będziemy wspominać ten galowy wieczór 7 grudnia 2024 roku, który zdarzył się dokładnie w sto lat. po zatwierdzeniu 7 grudnia 1924 r we Lwowie pierwszego statutu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, co uznajemy za datę jego powstania.

W imieniu organizatorów
przewodniczący Oddziału Warszawskiego PTD
Jacek Borowski

9 grudnia na stronie PTD opublikowano listy gratulacyjne które napłynęły do Zarządu PTD w związku z 100 rocznicą powstania Towarzystwa.

100 lat temu, 7 grudnia 1924 roku statut Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego został zatwierdzony przez władze lwowskie i tym samym Nasze towarzystwo zostało powołane do życia.

Celem statutowym PTD było „*badanie drzew, drzewostanów, krzewów i bylin pod względem naukowym, użytkowym i zdobniczym oraz ich ochrona; szerzenie zamiłowania i wiadomości o ich życiu, hodowli oraz użytkowaniu w ogrodzie i lesie*". Polskie Towarzystwo Dendrologiczne w zamyśle miało być szeroko otwarte dla wszystkich miłośników, kolekcjonerów, znawców oraz badaczy drzew, krzewów i bylin. Możemy z dumą potwierdzić, że ta idea otwartości Stowarzyszenia przyświeca nam do dzisiaj.

INTERNATIONAL DENDROLOGY SOCIETY

Lady Diana Rowland, Chairman

5 December 2024

To: All members of the Polish Dendrological Society.

100th Anniversary of The Polish Dendrology Society

The International Dendrology Society is honoured to take this opportunity to mark your centenary celebrations and to further the dendrological relations between our two societies.

Many of us have fond memories of travelling with the Polish Dendrological Society in Poland visiting many special places and seeing magnificent trees.

We send you our very best wishes for a very happy evening at your centenary celebrations on 7th December, and we look forward to many more years of co-operation with your society.

With Best wishes

Hergest Estate Office, Kington Herefordshire, HR5 3EG, ENGLAND
Registered Charitable Incorporated Organisation in England & Wales Number 1178252

INSTYTUT DENDROLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Kórnik, 13 września 2024 r.

Pan
dr hab. inż. Marcin Kubus, prof. ZUT
Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

Szanowny Panie Prezesie,

z okazji stulecia powstania Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, w imieniu społeczności Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk i wszystkich drzew w Arboretum Kórnickim, składamy na Pana ręce serdeczne gratulacje i wyrazy uznania.

Jubileusz ten jest wspaniałą okazją do podkreślenia niebywale ważnego znaczenia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w środowisku polskiej dendrologii. W tworzeniu i pierwszych etapach działalności Towarzystwa brali udział znakomici znawcy flory i nauczycy. Wśród nich warto wymienić takie osobistości jak Szymon Wierdak, Stanisław Sokołowski, Władysław Szafer, Roman Kobendza, Tadeusz Wilczyński czy też Dyrektor Ogrodów Kórnickich Antoni Wróblewski. W szeregach członków Towarzystwa również i dziś znaleźć możemy wielu reprezentantów osób, którym, z obowiązku przed pominięciem i jednocześnie koniecznością zachowania rozsądnych rozmiarów tego listu, nie sposób wymienić. Jednocześnie Towarzystwo niezmiennie jest otwarte dla wszystkich miłośników drzew i krzewów, nieboszczenie zajmujących się nimi zawodowo. Sprawia to, że zapał merytoryczny działalności był i jest na wysokim, profesjonalnym poziomie i pozwala na szerzenie wiedzy o roślinach, nie tylko w środowiskach naukowych.

O ścisłych powiązaniach z Towarzystwem nadmieniono już wcześniej, wymieniając nazwisko Antoniego Wróblewskiego, jednak warto wspomnieć także osoby prof. Stefana Białoboka, prof. Władysława Bugały i dr. Tomasza Bojarczuka – zasłużonych pracowników Instytutu i aktywnych członków Towarzystwa, zawsze podkreślających jego rolę i znaczenie w budowaniu współpracy i popularyzacji wiedzy dendrologicznej. Pierwszy powojenny zjazd Towarzystwa odbył się w Kórniku, już w 1948 r. Tegoroczny Zjazd, odbywający się również w Wielkopolsce, jest pięknym nawiązaniem do tego wydarzenia.

Życzymy wszystkim członkom Towarzystwa udanych obrad, pasjonujących wykładów i niezapomnianych wrażeń podczas sesji terenowych, a także wielu sukcesów, kolejnych lat aktywnej działalności i dalszego budowania społeczności dbającej o drzewa.

Łączymy wyrazy szacunku,

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych

Warszawa, 13 września 2024 r.

Szanowny Panie Prezesie,

dziękuję za zaproszenie do udziału w Sesji plenarnej Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia połączonego z Międzynarodową Konferencją Naukową pt.: „Dendrologia wczoraj, dziś i jutro". Niestety, z powodu innych, pilnych obowiązków zawodowych, nie mogę wziąć udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu.

Historia Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego to dokładnie 100 lat zrzeszania osób związanych z nauką, szczególnie dendrologią, a także biologią, ekologią i uprawą roślin drzewiastych. To również lata Państwa działalności badawczej, organizowanych licznych konferencji, zjazdów i seminariów naukowych, a także szkoleń, również dla pracowników Lasów Państwowych. Warto wspomnieć, że członkowie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego aktywnie angażują się w sprawy naszej instytucji, zasiadając między innymi w komisjach, zespołach, radach programowych w jednostkach Lasów Państwowych.

Jest mi niezmiernie miło, że możemy pogratulować naszemu rówieśnikowi i życzyć sobie dalszych lat tak owocnej współpracy. Życzę pomyślności w realizacji kolejnych projektów, niech ten zacny jubileusz napawa Państwa dumą i radością z dobrze wypełnianej misji.

Z poważaniem,

DEUTSCHE DENDROLOGISCHE GESELLSCHAFT e.V.

To the members of the
Polish Dendrology Society PTD
Poland

Präsident:
Prof. Ing. agr. Elke I. Jablonski

Kruchten, 4. Dezember 2024

100 years PTD Polish Dendrology Society

Dear members of the PTD,

On behalf of the German Dendrological Society DDG, I would like to congratulate you, the members of the Polish Dendrological Society PTD, on this outstanding anniversary!
It is a pleasure for me to greet you on this special occasion - not only because of our common love and interest in trees, but also because I have had the opportunity to become friends with many of your members in recent years.

It is not easy to keep a scientific society so lively for so many years, with so many events and publications and good activities for the members. I have had the opportunity to attend some of your activities and it has always been a special pleasure for me to be there with you!

For this reason, I would like to see a further deepening of our mutual relations and a joint event in the future from which we can both benefit.

The DDG and I personally wish the PTD and its members a memorable anniversary and a long and promising future.

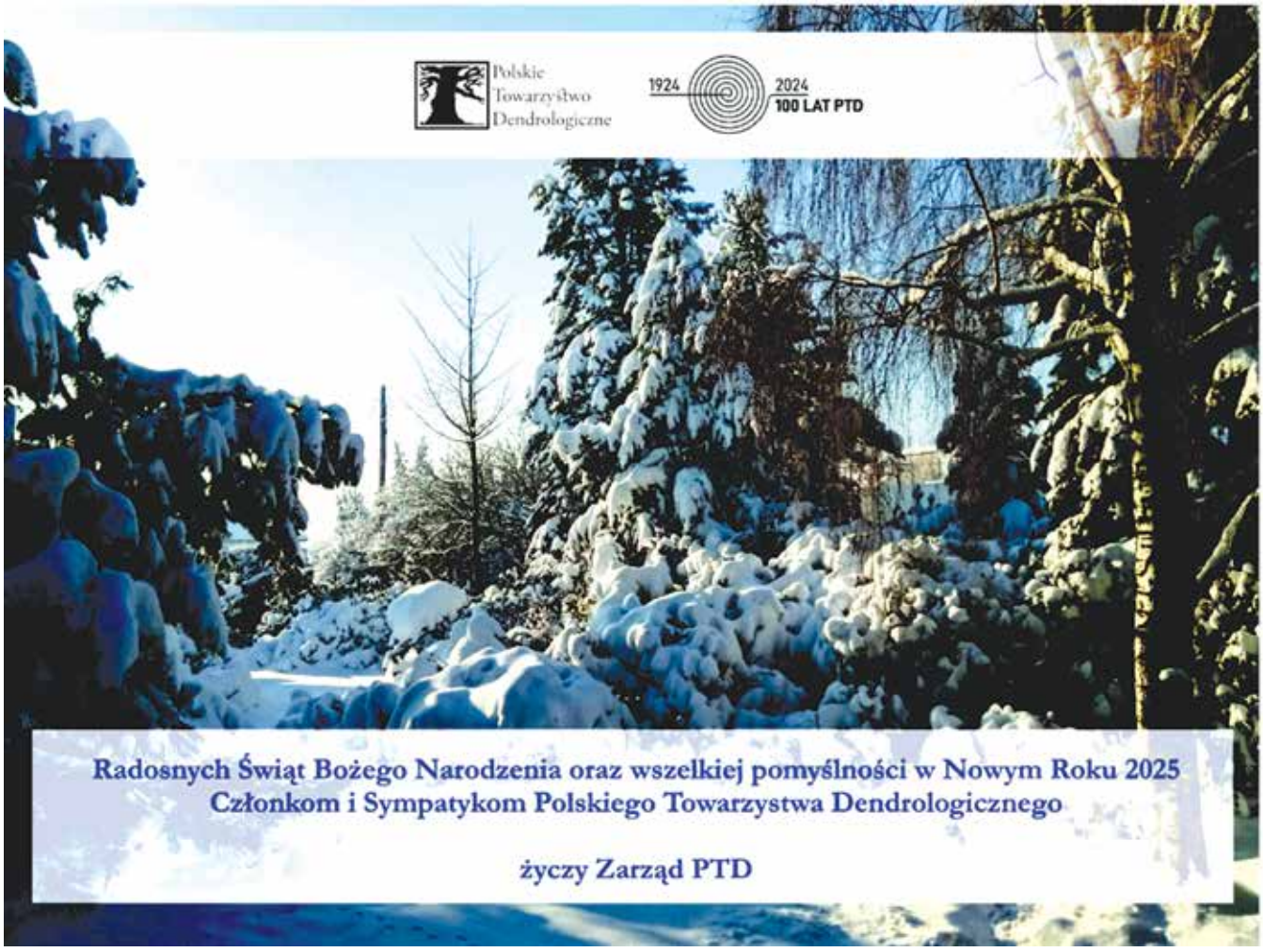
All the best to you all,

Elke Jablonski (President DDG)

10 grudnia na stronie PTD przedstawiono publikację Henry Väre w czasopiśmie Sorbifolia 55(4)2024 Puolan Dendrologian Seuran satavuotisjuhlat. Sorbi_2024_4_Vare.pdf

19 grudnia odbyło się o godz. 17.30 spotkanie wigilijne Członków i Sympatyków PTD Oddziału Szczecińskiego w sali nr 221 przy ul. Juliusza Słowackiego 17, w budynku Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie.

24 grudnia Zarząd Polskiego Towarzystwa dendrologicznego złożył życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku 2025.

KALENDARIUM PTD 2025

30 stycznia na platformie Zoom odbył się webinar z Prezesem Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego Marcinem Kubusem na temat: „100 lat historii Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego – skąd przyszliśmy i dokąd zmierzamy”.

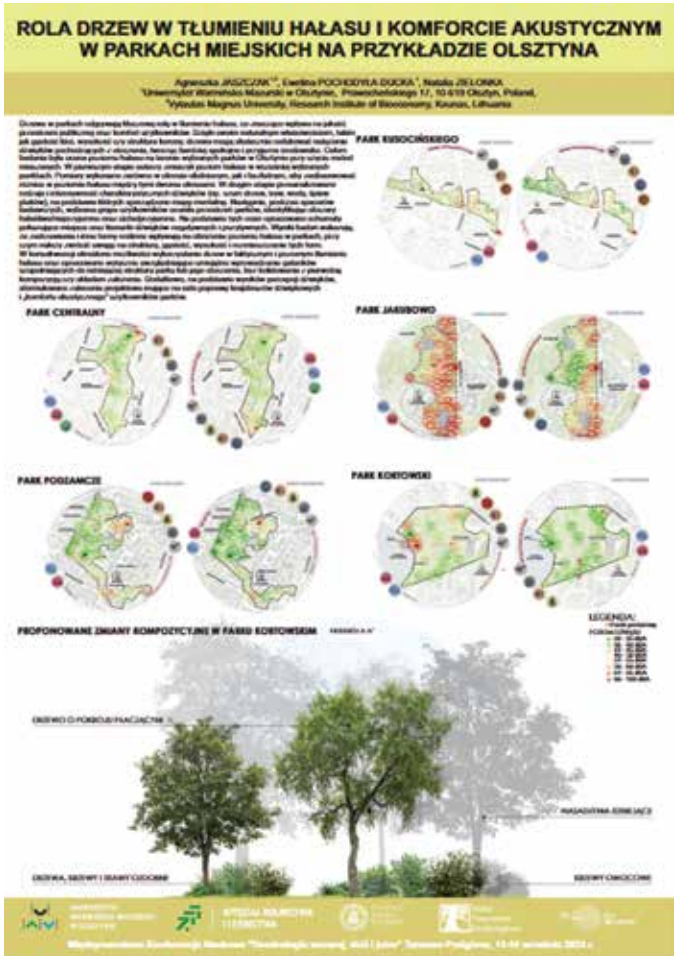

28 stycznia w zakładce Wydawnictwa PTD zostały zamieszczone Materiały Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego z okazji Jubileuszu 100-lecia oraz Międzynarodowej Konferencji Dendrologicznej „*Dendrologia wczoraj, dziś i jutro*” (Tarnowo Podgórne 13-15 września 2024 r.). Znalazły się tam także autorskie postery prezentowane w sesji posterowej konferencji. Zamieszczone materiały szczególnie adresowane były do osób które nie uczestniczyły w wydarzeniu, do zapoznania się z bardzo interesującymi wynikami badań i obserwacji naukowych opublikowanymi przez zagranicznych i polskich naukowców, specjalistów i praktyków w zakresie dendrologii, architektury krajobrazu i ochrony środowiska. O wysokiej wartościach naukowych i poznawczych naszej konferencji (prezentowanych referatów i posterów, sesji terenowych) świadczy jej dofinansowanie przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała Nauka II”.

Doskonała Nauka
Projekt dofinansowany ze środków Ministra Edukacji i Nauki w ramach programu pod nazwą „Doskonała nauka II”

Przykłady bardzo interesujących posterów z sesji posterowej konferencji

7 lutego ukazał się Komunikat I na temat organizacji Jubileuszowej Konferencji z okazji 100-lecia Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Ogrodu Dendrologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

10 marca ukazała się informacja na temat konferencji naukowej organizowanej przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego i Polskie Towarzystwo Botaniczne – „Korzenie i korony – Park SGGW w Ursynowie”

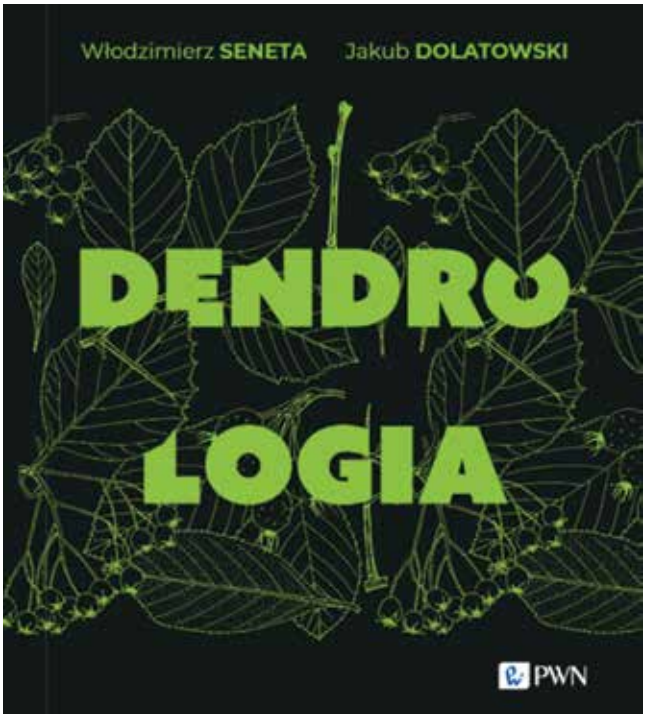

12 marca ukazała się informacja o zorganizowanym przez Polskie Towarzystwo Dendrologiczne wraz z Polskim Towarzystwem Nauk Ogrodniczych, Oddział Szczeciński wyjeździe, pod hasłem: „SŁONECZNA WYSPA UZNAM, A TAK BLISKO".

13 marca ukazała się informacja, że Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zostało partnerem wydania najnowszego podręcznika Dendrologii.

21 marca w ramach Polsko-Niemieckiego Forum Przedsiębiorców Branży Turystycznej pn. „*Rozwój turystyki w Euroregionie Pomerania. Współczesne koncepcje użytkowania pałaców i dworków*" współorganizowanej przez członka wspierającego PTD Ogrody Przelewice (Zachodniopomorskie Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej) prezes PTD Marcin Kubus przedstawił prezentację „*Turystyka przyrodnicza i ogrodowa w województwie zachodniopomorskim*". Uczestnikami konferencji było środowisko polskich i niemieckich przewodników turystycznych regionu Pomorza Zachodniego. Spotkanie było bardzo inspirujące, z wymianą cennych doświadczeń oraz zaowocowało nowymi kontaktami. W programie prezentacji był także czas na krótkie przedstawienie działalności Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

W części terenowej forum podczas pięknego słonecznego pierwszego dnia wiosny przedstawiono uczestnikom przelewickie założenie folwarczno-pałacowo-ogrodowe po jego częściowej rewitalizacji (pałac, stodoła – oranżeria, ogród dendrologiczny).

Na schodach wejściowych do przelewickiego pałacu pozują (od lewej): kierownik ogrodu dr Joanna Śliwińska, prezes PTD Marcin Kubus, prodziekan WKŚiR ZUT w Szczecinie dr inż. arch. Magdalena Rzeszotarska-Pałka i prof. ZUT Piotr Salachna

Marcin Kubus podczas prezentacji referatu

3 kwietnia ukazał się II komunikat zapraszający do udziału w Konferencji Jubileuszowej z okazji 100-lecia Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Ogrodu Dendrologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz LII Zjazdu Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce, która odbędzie się w dniach 10-12 czerwca 2025 roku.

16 kwietnia w siedzibie Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie odbyło się robocze spotkanie organizacji pozarządowych i instytucji zaangażowanych w zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „*Zieleń zabytkowa. Architektura, krajobraz, konserwacja*".

W spotkaniu wzięli udział Pani Magdalena Rzeszotarska-Pałka – Prodziekan ds. organizacji i rozwoju Wydziału Kształtowania środowiska i Rolnictwa ZUT, Pan Tomasz Wolender – Zachodniopomorski Konserwator Zabytków, Pan Marcin Kubus – Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, Pan Piotr Błażejewski – Przewodniczący Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Architektów RP oraz Pani Aleksandra Hamberg-Federowicz – główny specjalista WOUZ w Szczecinie.

Spacer po ogrodzie, oprócz podziwiania piękna przelewickiej przyrody, służył rozmowom z uczestnikami forum – panami Andziakami (po lewej), właścicielami Pałacu w Siemczynie (gmina Czaplinek)

18 kwietnia dr inż. Marcin Kolasiński przewodniczący Oddziału Wielkopolskiego PTD udzielił wywiadu Radiu Poznań nt: Bukszpan i wierzba. Jakie rośliny są symbolami Wielkanocy? Publikacja: 18.04.2025 g.14:36 Aktualizacja: 18.04.2025 g.19:01

18 kwietnia Zarząd Główny PTD złożył życzenia radosnych, pogodnych i pełnych ożywczej wiosennej nadziei Świąt Wielkanocnych.

Uczestnicy spotkania inicjującego konferencję w gabinecie Pana Tomasza Wolendera Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (po prawej)

23 kwietnia dr inż. Marcin Kolasiński przewodniczący Oddziału Wielkopolskiego PTD udzielił wywiadu Radiu Poznań - Rozmowy po zachodzie (godz. 22.30) - Nasze lasy się zmieniają. W czasie spotkania rozmawiano o roli drzew (w tym tych sędziwych, starych) w łagodzeniu skutków wichur i produkcji tlenu; o tym, jak z uwagi na zmiany klimatyczne zmienią się (już niebawem) polskie lasy; jakim wielkim kłopotem w utrzymaniu drzew jest jemioła; wreszcie o drzewach prostych i tańczących, a także krzywych.

29 kwietnia odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej dr Józefowi Rokoszy – wybitnemu dendrologowi, cenionemu wykładowcy akademickiemu, opiekunowi zieleni oraz popularyzatorowi wiedzy o drzewach.

Tablica została umieszczona przy dębie szypułkowym nazwanym imieniem doktora „Józef", rosnącym na terenie starego kampusu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz uczelni, Wydziału Ogrodnictwa, współpracownicy, przyjaciele oraz licznie zgromadzeni dawni studenci i absolwenci.

Wspominano doktora Józefa Rokoszę jako człowieka pełnego pasji, oddanego nauce i dydaktyce, życzliwego i inspirującego pokolenia ogrodników, dendrologów i architektów krajobrazu. Jego wkład w rozwój nauki o drzewach oraz w edukację dendrologiczną pozostaje nieoceniony.

Polskie Towarzystwo Dendrologiczne z dumą dołącza do grona tych, którzy pamiętają o dorobku i osobowości dr. Józefa Rokoszy – nauczyciela, naukowca i przyjaciela drzew.

Uroczystość odsłonięcia tablicy przy dębie „Józef", upamiętniającego dr. Józefa Rokoszę, zgromadziła liczne grono osób, które znały i ceniły jego postać

29 kwietnia ukazała się informacja, że termin rejestracji udziału w konferencji (Konferencja Jubileuszowa z okazji 100-lecia Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Ogrodu Dendrologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz LII Zjazdu Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce) oraz nadsyłania streszczeń wystąpień i plakatów został przedłużony do 30 kwietnia 2025 r.

6 maja ukazała się informacja, że podczas Konferencji jubileuszowej z okazji 100-lecia dwóch poznańskich uniwersyteckich ogrodów – Ogrodu Botanicznego UAM i Ogrodu Dendrologicznego UPP będzie uhonorowana dr Ewa Jerzak,

empatyczna, powszechnie lubiana i ceniona, nasza „od zawsze" koleżanka z PTD – badaczka, dendrolożka, która z wielką wiedzą, umiejętnościami i zaangażowaniem pracowała w obu ogrodach. Dla dr Ewy Jerzak ufundowano „ławeczkę Ewy" z tabliczką informacyjną.

Ławka zostanie zamontowana i uroczyście odsłonięta w czasie pikniku w Ogrodzie Dendrologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu podczas trwającej konferencji z okazji jubileuszu 100-lecia obu poznańskich ogrodów. Ustawiona będzie przy niedawno posadzonym buku pospolitym odm. 'Atropunicea' o nazwie „Buk Ewy".

Zbierane na ten cel środki finansowe w dowolnej oferowanej przez członków PTD kwocie, można było wpłacać na podane konto PTD z tytułem „darowizna – ławeczka Ewy". Za wsparcie finansowe z góry podziękowali: Pan Marcin Kolasiński – Przewodniczący Oddziału Wielkopolskiego PTD i Zarząd Główny PTD.

8 maja Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego zorganizował spacer po Parku „Akcja Burza" na kopcu Powstania Warszawskiego. Spacer poprowadzili architekt krajobrazu Magdalena Wnęk i architekt Marcin Maraszek.

Marcin Maraszek podczas oprowadzania grupy warszawskich członków PTD

15 maja odbyło się spotkanie otwarte Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego Oddziału Wielkopolskiego połączone z bezpłatnym *CERTYFIKOWANYM przez Federacje Arborystów Polskich, szkoleniem.

Grupa uczestników „Ogrodowych Pereł" po zwiedzeniu ogrodów Hortulus – pamiątkowa fotografia z właścicielami ogrodu Iwoną i Piotrem Bigońskimi

23 maja członkowie Towarzystwa wzięli udział w wyjeździe studyjnym do Ogrodów Tematycznych Hortulus i Ogrodu Hortulus Spectabilis k. Kołobrzegu organizowanym przez BELWEDER-LD pod przewodnictwem Pana Bolesława Drzewieckiego w ramach szkolenia „Zieleń-Architektura-Krajobraz" pod hasłem „Ogrodowe Perły". Współorganizatorem wizyty był Przewodniczący Oddziału Dolnośląskiego PTD Przemysław Bąbelewski.

Grupa Belweder skupia profesjonalistów reprezentujących zawody inżynierów ogrodnictwa i architektury krajobrazu z całej Polski. Serdecznie dziękujemy założycielom i właścicielom Ogrodów Hortulus Państwu Iwonie i Piotrowi Bigońskim za bardzo miłe i merytorycznie bardzo wartościowe przyjęcie z przedstawieniem ich cennych obiektów na mapie turystyki ogrodowej naszego kraju.

26 maja 2025 zostało zawarte porozumienie pomiędzy Zarządem Zieleni m.st. Warszawy i Polskim Towarzystwem Dendrologicznym. Jego celem było określenie zasad współpracy Stron w celu realizacji zadania polegającego na współtworzeniu i promocji trzeciej edycji plebiscytu „Warszawskie Drzewo Roku" oraz prowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Warszawy w zakresie dendrologii i kształtowania właściwych postaw proekologicznych.

Grupa uczestników „Ogrodowych Pereł" po zwiedzeniu ogrodów Hortulus – pamiątkowa fotografia z właścicielami ogrodu Iwoną i Piotrem Bigońskimi

27 maja ukazała się informacja, że Polskie Towarzystwo Dendrologiczne jest organizatorem I Ogólnopolskiej Konferencji „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja", która odbędzie się w Szczecinie oraz w Przelewicach w dniach 9-10 października 2025 r.

W załączeniu wiadomości zamieszczone było zaproszenie do wypełnienia ankiety wstępnej i wstępna informacja od współorganizatorów wydarzenia – Pana dr hab. inż. Marcina Kubusa, prof. ZUT – Prezesa Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego oraz Pana Tomasza Wolendera – Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

I OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA

ZIELEŃ ZABYTKOWA
ARCHITEKTURA, KRAJOBRAZ, KONSERWACJA

SZCZECIN–PRZELEWICE, 9–10 PAŹDZIERNIKA 2025

Konferencja: „Zielone dziedzictwo: Projektowanie i konserwacja zieleni zabytkowej"

10 czerwca ukazała się informacja, że „*zbiórka środków finansowych na Ławeczkę Ewy upamiętniającą naszą koleżankę z PTD dr Ewę Jerzak zakończyła się pełnym sukcesem. Ławeczka zostanie uroczyście odsłonięta w Ogrodzie Dendrologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dniu 11 czerwca br. około godz. 18.00, w ramach obchodów 100-lecia Ogrodu Botanicznego UAM i Ogrodu Dendrologicznego UPP. 30 darczyńcom ławeczki zostały złożone serdeczne podziękowania!*"

11 czerwca podczas pięknej pogody, w Ogrodzie Dendrologicznym UPP w gronie uczestników obchodów 100-lecia poznańskich ogrodów (botanicznego i dendrologicznego) oraz obecnych członkiń i członków PTD Pan Michał Jerzak (mąż Ewy) wraz z dyrektorem ogrodu Tomaszem Malińskim uroczyście odsłonili kamień pamiątkowy z tablicą Buk 'Ewa' przed okazałym bukiem pospolitym odm. 'Atropunicea' posadzonym 27 marca br. z okazji 100-lecia Ogrodu Dendrologicznego UPP. Kolejnym etapem uroczystości było odsłonięcie przy naszym udziale ławki, ufundowanej przez 30 darczyńców – członkinie i członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, upamiętniającej naszą serdeczną koleżankę.

Będąc w Poznaniu, warto odwiedzić Ogród Dendrologiczny UPP przy ul. Warmińskiej 2, w którego rozwoju wielki udział miała dendrolożka dr Ewa Jerzak, i spoczywając na ławce „Ewy" podziwiać czerwonolistny, okazowy buk Jej imienia.

Kamień pamiątkowy i ławeczka „Ewy" czekają na odsłonięcie

Przy odsłoniętej ławeczce „Ewy" zespół Ogrodu Dendrologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu: (od lewej) Marcin Włoch, Tomasz Maliński (dyrektor), Adrian Chęciński, Joanna Jaskulska, Mariusz Bączyk i Barbara Sobańska (fot. Marcin Kubus)

Uroczystość odsłonięcia ławeczki „Ewy i pamiątkowego kamienia z tablicą Buk 'Ewa' przed okazałym bukiem pospolitym odm. 'Atropunicea'

2 lipca na zaproszenie Prof. Andreasa Roloffa oraz Prof. Eike Jablonsky'ego (prezydent DDG) prezes PTD Marcin Kubus brał udział w uroczystości z okazji 50. oficjalnej proklamacji jako niemieckiego drzewa dziedzictwa narodowego słynnego dębu z Ivenack o nazwie Methusalem. Gospodarzom uroczystości złożono okolicznościowe listy gratulacyjne od Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Prezydent DDG Eike Jablonski wygłasza referat „Stare dęby Europy"

Uroczystość nadania nazwy „Methusalem" dębu z Ivenack i uznania go jako 50. Niemieckiego Drzewa Narodowego. W ceremonii udział wzięli m.in. Eike Jablonski, prof. Andreas Roloff (pan w krawacie) – fot. Marcin Kubus

15 lipca Zarząd Główny PTD opublikował zaproszenie w imieniu dr Marcela Račka z Instytutu Architektury Krajobrazu, Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze, na wyjazd studyjny pod hasłem: „SŁOWACKIE ARBORETA, PARKI I OGRODY" w dniach 18 – 21 września 2025 r.

15 sierpnia w ramach obchodów VII edycji Święta Ziół w Siedmiu Ogrodach w Łowiczu Wałeckim prezes PTD Marcin Kubus przedstawił 2 prezentacje pt.: „*Przyjemne z pożytecznym – ozdobne drzewa i krzewy o jadalnych owocach*" oraz „*Zaprojektuj swój ogród – zagospodarowywanie działek i ich modernizacja* ".Obie prelekcje cieszyły się dużym zainteresowaniem, a ożywiona dyskusja dotyczyła walorów dekoracyjnych i prozdrowotnych roślin drzewiastych oraz ich wymagań uprawowych. W organizacji panelu dyskusyjnego Polskie Towarzystwo Dendrologiczne współpracowało z Polskim Towarzystwem Nauk Ogrodniczych, Oddział Szczeciński i jego reprezentantką – Przewodniczącą PTNO O/Szczecin dr inż. Kamilą Bojko.

VII edycja Święta Ziół w Siedmiu Ogrodach w Łowiczu – Marcin Kubus podczas prezentacji referatów oraz wręczania nagród za wspaniałe rustykalne kompozycje florystyczne (fot. Kamila Bojko)

8 sierpnia ukazał się Komunikat II: I Ogólnopolska Konferencja „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja" (Szczecin-Przelewice, 9-10 października 2025), jedyne w swoim rodzaju wydarzenie, które łączy architektów, samorządowców, przyrodników, inżynierów i wykonawców zieleni.

25 sierpnia ukazała się informacja o planowanym wyjeździe studyjnym Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego „Słowackie arboreta, parki i ogrody" w dniach 18-21 września 2025 roku. Organizatorem wyjazdu o unikatowym dla dendrologów i turystów ogrodowych programie jest nasz kolega dr Marcel Raček, z Instytutu Architektury Krajobrazu Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze. W załączeniu przesyłamy program wyjazdu.

11 września ukazał się Komunikat III: I Ogólnopolska Konferencja „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja" (Szczecin-Przelewice, 9-10 października 2025).

19 września Oddział Warszawski PTD zaprosił na spacer po Ogrodach Zamku Królewskiego w Warszawie. Oprowadzała nas architekt krajobrazu, menadżer Ogrodów Zamku Królewskiego Pani Agnieszka Żukowska. W spotkaniu wzięły udział 23 osoby, dowiedzieliśmy się jakie problemy dotyczą niewielkiego terenu parkowego wizytowanego przez tak licznych odwiedzających. Poznaliśmy problemy utrzymania trawników i historię zamkowych boskietów.

Kierownik Ogrodów Zamkowych Agnieszka Żukowska wprowadza prezentuje unikalne założenie i wprowadza w jego specyfikę utrzymania

18-21 września 2025 r. Wyjazd studyjny „Słowackie arboreta, parki i ogrody”

W dniach 18–21 września 2025 roku odbył się wyjazd na Słowację w celu zwiedzenia tamtejszych najcenniejszych arboretów, parków i ogrodów. Organizatorem wyjazdu był nasz serdeczny kolega dr Marcel Raček z Instytutu Architektury Krajobrazu na Słowackim Uniwersytecie Rolniczym w Nitrze. W programie wyjazdu znalazły się tak cenne obiekty jak: Arboretum Mlyňany, Arboretum Borová Hora, Leśne Arboretum Kysihýbel, Ogród Zamkowy i Ogród Botaniczny w Bratysławie oraz parki Nitry, w tym park kalwaryjski. Wszyscy uczestnicy wyjazdu w liczbie 20 osób podkreślali jego wysokie walory poznawcze, wspaniałą organizację i przyjacielską atmosferę.

Drogi Marcelu, serdecznie dziękujemy za wywiązanie się z naszej „serwetkowej zjazdowej umowy” i wspaniały wyjazdowy prezent !

Arboretum Borova Hora

Bratysława Ogród Botaniczny (fot. Marcin Kubus)

Grupa w Arboretum Mlynany (fot. Marcin Kubus)

Dr Marcel Răcek przy mamutowcu olbrzymim w Arborétum Mlyňany (fot. Marcin Kubus)

Profesor Paweł Chmielarz przekazuje sadzonkę rozmnożonego in vitro dęba Rusa kierownikowi Leśnego Arboretum Kysihýbel (fot. Marcin Kubus)

19 września opublikowano fotorelację z wyjazdu na Słowację „Słowackie arboreta, parki i ogrody". Link na stronie PTD: https://ptd.pl/galeria/

23 września ukazała się informacja o dębie z Mrzeżyna, który po wielu perypetiach i trudnościach uzyskał status pomnika przyrody (na dzień 18.09.25 r.). W sprawę było zaangażowane Polskie Towarzystwo Dendrologiczne, Sekcja Drzew Pomnikowych z panem Krzysztofem Borkowskim oraz Prezes PTD Marcin Kubus. Za pomoc z pozytywnym zakończeniem incydentu z dębem podziękował pan Michał z Mrzeżyna który zgłosił sprawę do PTD. Wymiary dębu „Mrzeżyniak": najmniejszy obwód - 465 cm na wys. 1 m; 513 cm na wys. 1,3 m n.p.g. (wchodzą podstawy przewodników), wysokość 16,5 m; średnia średnica korony 22 m.

Dąb z Mrzeżyna (fot. Marcin Kubus)

24 września ukazał się Komunikat IV: I Ogólnopolska Konferencja „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja" (Szczecin-Przelewice, 9-10 października 2025).

ORGANIZATOR: Polskie Towarzystwo Dendrologiczne poinformowało, że pula miejsc dostępnych do udziału w I Ogólnopolskiej Konferencji „ZIELEŃ ZABYTKOWA. ARCHITEKTURA. KRAJOBRAZ. KONSERWACJA" została wyczerpana. Uwarunkowania lokalowo-logistyczne nie pozwaliły na zwiększenie liczby uczestników powyżej dopuszczalnego limitu.

25 września Oddział Szczeciński PTD brał udział (m.in. prezes PTD Marcin Kubus i wiceprezes PTD Grzegorz Nowak) w akcji montowania tabliczek identyfikujących gatunki i odmiany drzew i krzewów w zabytkowym parku im. Stefana Żeromskiego w Szczecinie. W wydarzeniu brali udział m.in. Wiceprezydent Szczecina Pan Łukasz Kadłubowski, urzędnicy Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Szczecin, Biura Ogrodnika Miasta Szczecin, oraz co jest najważniejsze – uczniowie SP nr 33 oraz społecznicy, dla których zieleń Szczecina jest najwyższym dobrem i wizytówką miasta.

Projekt znakowania drzew i krzewów jest uwieńczeniem wieloletniej pracy i zaangażowania Naszego Kolegi, członka Oddziału Szczecińskiego PTD Pawła Madejskiego – przewodnika wycieczek dendrologicznych, twórcy strony https://www.drzewaszczecina.pl. Jak pięknie napisał Paweł w zaproszeniu na wydarzenie: „*pobyt i spacer po parku zawsze działa kojąco, łagodzi nasze nastroje, a znajomość nazw tego na co patrzymy czyni świat w którym żyjemy pełniejszym i bogatszym*".

Drogi Pawle bardzo doceniamy Twoją społeczną wieloletnią aktywność i serdecznie gratulujemy !

29 września przedstawiono sylwetki prelegentów I Ogólnopolskiej Konferencji „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja" (Szczecin-Przelewice, 9-10 października 2025) oraz abstrakty ich wystąpień.

W montowaniu tabliczek na cennych drzewach Parku Żeromskiego w Szczecinie brała udział liczna grupa uczniów i społeczników oraz przedstawiciele Urzędu Miasta Szczecin (fot. Marcin Kubus)

Wiceprezydent Miasta Szczecin Łukasz Kadłubowski za chwilę zamontuje tabliczkę na skrzydłorzechu kaukaskim (fot. M. Kubus)

9 i 10 października w Szczecinie i w Przelewicach miała miejsce I Ogólnopolska Konferencja „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja" – jedyne w swoim rodzaju wydarzenie łączące szerokie grono architektów, architektów krajobrazu, konserwatorów zabytków, samorządowców i zarządców terenów zabytkowych, przyrodników, inżynierów środowiska i budownictwa oraz wykonawców terenów zieleni. W naszym gronie nie zabrakło również przedstawicieli świata nauki oraz instytucji państwowych, m.in. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Prelegencji podczas części dyskusyjnej konferencji

Głównym organizatorem konferencji było Polskie Towarzystwo Dendrologiczne, a współorganizatorami Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie, Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (WKŚiR ZUT), Zachodniopomorska Okręgowa Izba Architektów RP, Ogrody Przelewice – Zachodniopomorskie Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej, oraz Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków Oddział w Szczecinie.

Konferencja miała charakter naukowo-szkoleniowy, a jej celami były: upowszechnienie wiedzy na temat aktualnych regulacji i dobrych praktyk dotyczących utrzymania zieleni zabytkowej i inwestowania w jej otoczeniu oraz stworzenie przestrzeni do dyskusji i wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk zawodowych zaangażowanych w ochronę zabytkowej zieleni – konserwatorów, architektów i architektów krajobrazu oraz użytkowników – prywatnych i instytucjonalnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

Patronatów honorowych wydarzeniu udzielili: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Jego Magnificencja Rektor ZUT Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Terman, Wojewoda Zachodniopomorski Adam Rudawski, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego Olgierd Geblewicz, Prezydent Miasta Szczecin Piotr Krzystek, Narodowy Instytut Dziedzictwa Komisja Ogrodów Historycznych i Krajobrazu Kulturowego PKN ICOMOS, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska Piotr Otawski, Generalny Dyrektor Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Henryk Smolarz, Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu SPAK, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie – Partner ekologiczny konferencji oraz Prezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej Andrzej Karbowy. Organizację konferencji wsparli darczyńcy: P.U.H. Elwi, Green Globe, Szkółka Drzewiarska Fischer, Szkółka Szmit, Zakład Usług Komunalnych w Szczecinie, Rigel-Map, Konsart i Vulcatec. Partnerami medialnymi były: TVP3 Szczecin, portal wszczecinie.pl i czasopismo Zieleń Miejska.

Uczestnicy części plenarnej konferencji

W pierwszym dniu konferencji w Auditorium Maximum WKŚiR ZUT w Szczecinie miała miejsce jej część plenarna, podzielona na 3 tematyczne sesje panelowe, w których łącznie 14 prelegentów – wysokiej klasy specjalistów w dziedzinach związanych z ochroną zieleni zabytkowej – przedstawiło kolejno:

- Panel I – znaczenie, problemy utrzymania i nieznaną przyszłość zabytkowej zieleni oraz międzynarodowe i polskie standardy oraz dobre praktyki ochrony zabytkowych terenów zieleni i krajobrazu kulturowego;
- Panel II – dobre praktyki w sporządzaniu dokumentacji zieleni zabytkowej, wyzwania współczesności dotyczące zielonej infrastruktury na terenach objętych ochroną konserwatorską oraz tematykę pnączy na zabytkach, jak też wskazanie sytuacji spornych w zakresie projektowania architektonicznego zieleni zabytkowej;
- Panel III – problematykę ochrony konserwatorskiej i rewitalizacji na przykładach unikalnych, krajowych założeń zabytkowej zieleni – parków w podpoznańskich Owińskach i Radojewie, ogrodów Zamku Królewskiego w Warszawie, parku przy Domu Urodzenia Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli, założenia folwarczno-parkowego w Przelewicach oraz Cmentarza Centralnego w Szczecinie.

W sesji plenarnej zrealizowano również 2 panele dyskusyjne, na których prelegenci odpowiadali na pytania stawiane przez uczestników konferencji, jak też wymieniali się między sobą poglądami.

W drugim dniu konferencji uczestnicy konferencji opcjonalnie brali udział w wyjeździe studyjnym do instytucji kultury samorządu województwa zachodniopomorskiego „Ogrody Przelewice" w Przelewicach lub w wyjeździe przedstawiającym najcenniejsze obiekty zieleni zabytkowej Szczecina.

Wizytę w Przelewicach rozpoczęto od zwiedzania zespołu folwarczno-parkowego z pałacem, przedstawiając w szczególności zabytkowy park i jednocześnie jeden z najcenniejszych w Polsce ogród dendrologiczny. Na skraju jednej z polan widokowych posadziliśmy dąb odm. 'Monument', który będzie upamiętniał naszą wizytę. Następnie podczas sesji plenarnej w pałacowej sali konferencyjnej 7 prelegentów przedstawiło dane nt. stanu zachowania zabytkowych zespołów parkowych w świetle raportu Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz zasobów zabytkowej zieleni w województwie zachodniopomorskim ich stanu zachowania i związanych z tym faktem potrzeb konserwatorskich. Zwrócono uwagę na praktyczne aspekty zarzą-

Uczestnicy konferencji_na schodach pałacu w Przelewicach

Gupa uczestników konferencji na początku głównej osi kompozycji Cmentarza Centralnego w Szczecinie (w tle Kaplica Główna). Przewodnikami sesji terenowej byli Miejski Konserwator Zabytków w Szczecinie Pan Michał Dębowski oraz nasz kolega Paweł Madejski

dzania publicznymi parkami zabytkowymi przez jednostki samorządu terytorialnego na przykładzie zachodniopomorskiej gminy Brojce. Bardzo cenne i budujące były przykłady udanych rewaloryzacji i funkcjonowania, dzięki niesamowitej kreatywności i aktywności lokalnej społeczności, Parku Zatonie pod Zieloną Górą oraz zespołu pałacowo-parkowego w Ostromecku, w którym jak podkreślili prelegenci świadomość i współpraca, były kluczowymi warunkami osiągnięcia sukcesu. Zachodniopomorskie samorządy gminne dość rzadko podejmują inicjatywy rewaloryzacji i adaptacji zabytkowych parków, a przedstawiony przykład zagospodarowania zabytkowego parku w Ostoi w gminie Kołbaskowo, może stać się inspiracją do podjęcia takich działań służących lokalnej społeczności (kultura, edukacja przyrodnicza) i prowadzenia działalności gospodarczej.

Uczestnicy konferencji zwiedzający w tym samym czasie reprezentacyjne, zabytkowe tereny Szczecina odbyli spacer przez park im. Jana Kasprowicza i Jasne Błonia, a następnie po przejeździe i wizycie na Wałach Chrobrego, spacerowali alejkami Cmentarza Centralnego – największej zabytkowej nekropolii o charakterze parkowym w Polsce.

Łącznie w konferencji wzięło udział 267 osób. Bardzo pozytywne wrażenia i podkreślana przez uczestników dużą wartość merytoryczna i poznawcza konferencji skłaniają organizatorów do przedstawienia kolejnej jej edycji pozostającej w tematyce zieleni zabytkowej.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiej Konferencji „Zieleń Zabytkowa. Architektura, Krajobraz, Konserwacja" dr hab. inż. Marcin Kubus, prof. ZUT – Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego na zakończenie złożył serdecznie podziękowania wszystkim biorącym udział w przygotowaniu i realizacji tak dużego wydarzenia – współorganizatorom, komitetowi organizacyjnemu, patronom, mecenatom i darczyńcom oraz wolontariuszom – studentom kierunku Architektura Krajobrazu WKŚiR ZUT w Szczecinie.

Fotorelacja na stronie PTD: https://ptd.pl/galeria/

11 października przedstawiciele Oddziału Wielkopolskiego PTD uczestniczyli w spacerze dendrologicznym – Osiedlowe życie drzew – spacer po Naramowicach.

19 października architekci krajobrazu z SGGW: dr hab. Jan Łukaszkiewicz oraz dr inż. Beata Fortuna-Antoszkiewicz – naukowcy i dydaktycy z Katedry Architektury Krajobrazu SGGW – poprowadzili spacer krajobrazowy po parku Pole Mokotowskie i opowiedzieli ciekawostki przyrodnicze i kompozycyjne, a wszystko z okazji Międzynarodowego Dnia Krajobrazu. Impreza organizowana była przez GDOŚ w Warszawie.

11 grudnia Oddział Szczeciński PTD zorganizował Spotkanie Świąteczne, które odbyło się na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT, w Katedrze Architektury Krajobrazu – sala nr 221, ul. Juliusza Słowackiego 17 w Szczecinie.

19 grudnia odbyło się Spotkanie Świąteczne Oddziału Warszawskiego PTD. Uczestnicy spotkali się w budynku nr 37 SGGW, Katedry Ochrony Środowiska i Dendrologii (w przyziemiu).

Jak zwykle uczestnicy nie zawiedli i przynieśli świąteczne przysmaki. Było miło i rodzinnie.

Słowa powitania i życzeń świątecznych od przewodniczącego Oddziału Warszawskiego Jacka Borowskiego

22 grudnia ukazała się informacja o obchodach dwóch jubileuszy partnerów PTD: 100-lecie Nadleśnictwa Brzeziny i 5-lecie Ogrodów Przelewice

W listopadzie i grudniu miały miejsce dwa Jubileusze istnienia dwóch jednostek, z którymi Polskie Towarzystwo Dendrologiczne współpracuje w ramach działalności statutowej – 100-lecie powstania Nadleśnictwa Brzeziny (RDLP w Łodzi) oraz 5-lecie działalności Zachodniopomorskiego Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej Ogrody Przelewice (woj. zachodniopomorskie).

W obchodach jubileuszów uczestniczył prezes PTD Marcin Kubus, wręczając okolicznościowe listy gratulacyjne.

Prezes PTD Marcin Kubus przekazuje gratulacje Nadleśniczemu Sławomirowi Lipskiemu z okazji 100-lecia powołania Nadleśnictwa Brzeziny

Wśród uhonorowanych gości wydarzenia – „Przyjaciół Ogrody Przelewice" – znaleźli się Łucja Swiłło i Marcin Kubus

Szanowny Pan
Sławomir Lipski
Nadleśniczy Nadleśnictwa Brzeziny
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi

LIST GRATULACYJNY

Z okazji Jubileuszu 100-lecia Nadleśnictwa Brzeziny w imieniu członkiń i członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, wraz z zarządem PTD składamy Państwu serdeczne gratulacje.

Z wielkim uznaniem doceniamy pracę i zaangażowanie kolejnych pokoleń leśników nad utrzymaniem lasów Równiny Koluszkowskiej i Wyżyny Łódzkiej oraz odtworzą ich unikalnej bioróżnorodności. Podkreślenia także wymaga Państwa wieloletnie zaangażowanie w edukację przyrodniczo-leśną naszego społeczeństwa prowadzoną w ramach działalności Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Spalsko-Rogowskie".
Przy okazji doniosłego Jubileuszu warto zauważyć, że współpraca naukowa i praktyczna leśników z dendrologami na rzecz zachowania lasów i zadrzewień oraz tworzenia arboretów ma także swoją już ponad stuletnią wspaniałą tradycję. Najlepszym na to dowodem na Państwa terenie jest ponad 100-letnia działalność Arboretum SGGW w Rogowie, jednego z najcenniejszych tego typu obiektów w Polsce oraz ponad 60-letnie funkcjonowanie uznanego krajowego Ośrodka Rozwojowo-Wdrożeniowego Lasów Państwowych w Bedoniu. Wśród licznych postaci łączących nasze środowiska wspomnieć należy Profesora Jerzego Tumiłowicza - mentora polskich leśników i dendrologów, pierwszego honorowego prezesa Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego (po jego reaktywacji w 2009 roku).

Życzymy, by Jubileusz 100-lecia Nadleśnictwa Brzeziny był dla Państwa - całego zespołu sprawującego codzienną opiekę nad lasami - źródłem zawodowej satysfakcji, jak i zwykłej ludzkiej radości, a refleksja nad minionymi 100 latami działalności stała się źródłem nowych twórczych inspiracji.

Dumbór na kolejne lata działalności Nadleśnictwa Brzeziny!

LIST GRATULACYJNY

W imieniu członkiń i członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego wraz z Zarządem Głównym Towarzystwa z okazji 5-lecia działalności Ogrodów Przelewice – Zachodniopomorskiego Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej składamy Państwu najserdeczniejsze gratulacje i życzenia kolejnych sukcesów pomyślnej działalności, tej jakże potrzebnej w regionie Pomorza Zachodniego samorządowej instytucji kultury, oraz jej nieprzerwanego dalszego rozwoju.

W tym krótkim, ale jakże ważnym 5-letnim okresie działalności Ogrodów Przelewice, dzięki Państwa intensywnej pracy i zaangażowaniu oraz inwestycji twórczej udało się Wam w spektakularny sposób podnieść rangę znanego w naszym kraju i poza jego granicami założenia pałacowo-folwarcznego z jednym z najcenniejszych w Polsce ogrodem dendrologicznym.

Z radością patrzymy na podjęte rekonstrukcji, a także rewitalizacji lub przebudowie zabytkowe obiekty: pałacu, dworku zarządcy, stodoły oraz oczywiście ogród dendrologiczny, którego unikalna wartość była jednym z głównych powodów przeprowadzenia szeroko zakrojonych działań inwestycyjnych i utworzenia zachodniopomorskiej, samorządowej instytucji kultury Ogrody Przelewice.

Należy zauważyć, że natychmiast po oddaniu obiektów do użytkowania podjęli Państwo działalność statutową, przedstawiając bardzo bogatą i urozmaiconą ofertę turystyczno-edukacyjną oraz hotelowo-szkoleniowo-konferencyjną. Wasz coroczny kalendarz wydarzeń wypełniony jest do ostatniej kartki liczonymi i różnorodnymi wydarzeniami – widowiskami plenerowymi, festynami, koncertami, wystawami, warsztatami, szkoleniami, wydarzeniami sportowymi i spotkaniami tematycznymi. Ich zasięg tematyczny jest wręcz imponujący: od wystaw artystycznych, koncertów muzycznych, inscenizacji naturalnych i pokazów kinowych, przez wydarzenia kulturoznawcze (kultywujące tradycje wiejskie), imprezy rozrywkowe i pokazy świetlne, aż po działalność edukacyjną (edukacja przyrodnicza), popularnonaukową i naukową. Zasięg wydarzeń jest regionalny, ogólnopolski, ale też międzynarodowy, związany z realizowanymi projektami współpracy transgranicznej. To sprawia, że Ogrody Przelewice są coraz liczniej odwiedzane z podróżami w kraju i zagranicą i w ten sposób promują region Pomorza Zachodniego.

W 5-letnim okresie działalności inwestycyjno-turystyczno-edukacyjnej nawiązali Państwo współpracę z licznymi gminami (z gminą Przelewice na czele), instytucjami, uczelniami, stowarzyszeniami o zbieżnych celach działalności statutowej, między innymi z Polskim Towarzystwem Dendrologicznym.

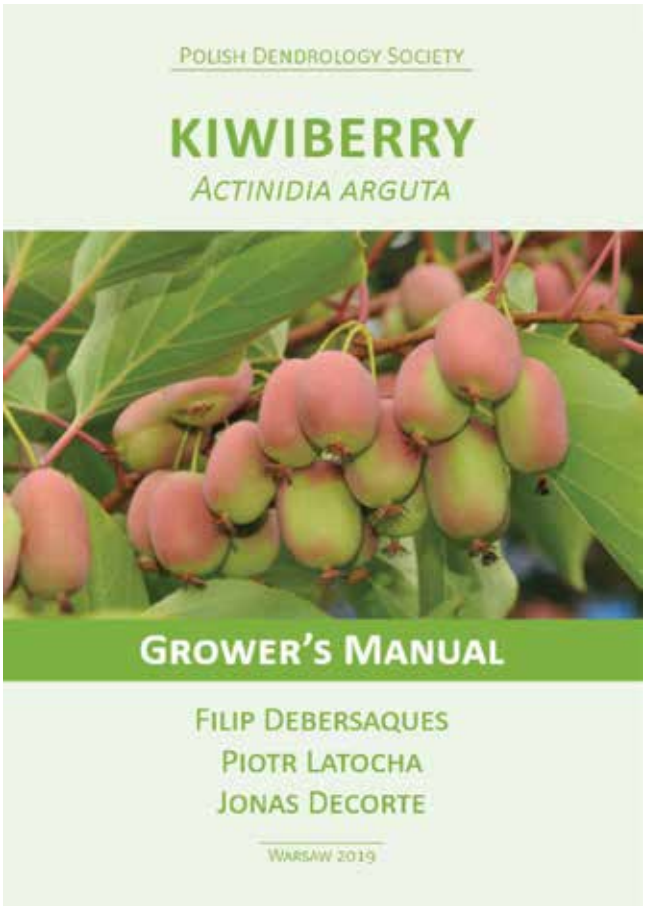
Ze swojej strony – dendrologów, miłośników każdej formy zieleni drzewiastej skupionych w Polskim Towarzystwie Dendrologicznym, pragniemy zapewnić Was o naszej przyjaźni i sympatii oraz niesłabnącym merytorycznym wsparciu.

Życzymy Państwu zarówno kadrze zarządzającej, jak i całemu personelowi instytucji kolejnych wielu pomysłów i satysfakcji płynących z ich realizacji.

Niech Ogrody Przelewice nadal pięknie rozkwitają, inspirują i kształtują w naszym społeczeństwie przyrodnicze i kulturowe postawy!

22 grudnia ukazała się informacja na temat minikiwi pod hasłem „Minikiwi na zimę: Actinidia arguta jako skarbnica witamin i antyoksydantów.

W miesiącach, w których szczególnie musimy dbać o wzmacnianie naszej odporności, polecamy do spożywania owoce ostrolistnej *Actinidia arguta*, które są skarbnicą witamin i antyoksydantów (i nie tylko). Kompleksową praktyczną wiedzę o uprawie w Polsce, odmianach, właściwościach owoców aktinidi ostrolistnej znajdziecie Państwo w ilustrowanej monografii „Kiwiberry Actinidia arguta, Grower's manual" wydanej w 2019 roku przez Polskie Towarzystwo Dendrologiczne. Wśród autorów podręcznika jest nasz długoletni członek, serdeczny kolega z PTD Profesor Piotr Latocha – kierownik Katedry Ochrony Środowiska i Dendrologii SGGW w Warszawie, propagator uprawy minikiwi w Polsce oraz prezes Stowarzyszenia Plantatorów MiniKiwi.

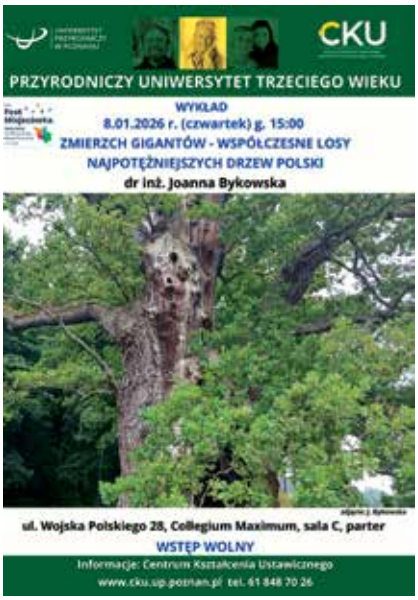

23 grudnia Zarząd Główny PTD złożył życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego 2026 Roku.

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
oraz
Szczęśliwego Nowego
2026 Roku
życzy Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
Polskie
Towarzystwo
Dendrologiczne

KALENDARIUM PTD 2026

08 stycznia dr inż. Joanna Bykowska z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu wygłosiła wykład pt.: „Zmierzch gigantów – współczesne losy najpotężniejszych drzew Polski.

14 stycznia odbyło się spotkanie – webinar Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w formie zdalnej na platformie Zoom. Pan Piotr Banaszczaka przedstawił prezentację pt: „Eksploracje botaniczne gór Chin, czyli dendrolog w raju. Część 1/2 : Gensu, Shaanxi”.

06 lutego Oddział Wielkopolski PTD uczestniczył w spotkaniu z naukowcami wchodzącymi w skład Zespołu ds. koordynacji działań związanych z eliminacją jemioły.

16 lutego na stronie PTD zamieszczono informację o organizowanym 27-28 marca 2026 roku, w Nieborowie, przez Polskie Towarzystwo Dendrologiczne Sekcję Diagnostyki Drzew walnym zjeździe połączonym ze zwiedzaniem Parku Pałacowego w Nieborowie oraz Parku w Arkadii.

25 lutego odbyło się spotkanie – webinar Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w formie zdalnej na platformie Zoom. Pan dr inż. Wojciech Bobek – przewodnicząc Sekcji Diagnostyki Drzew PTD wygłosił prezentację pt.: „Dobre praktyki i zasady sporządzania dokumentacji dotyczącej zieleni zabytkowej”.

13 marca na stronie PTD ukazało się nagranie webinaru Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego – Sekcji Diagnostyki Drzew pt. „Dobre praktyki i zasady sporządzania dokumentacji dotyczącej zieleni zabytkowej", prowadzonego przez dr. inż. Wojciecha Bobka. Film przedstawia zasady tworzenia dokumentacji dotyczącej zieleni zabytkowej, najważniejsze elementy takiego opracowania oraz błędy, których należy unikać. Nagranie: https://youtu.be/_tGwr95FK8I_

24 marca na stronie PTD ukazała się informacja o zaproszeniu przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego na XII ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA DENDROLOGICZNEGO i OGÓLNOPOLSKĄ KONFERENCJĘ NAUKOWĄ „Dendrologiczne wyzwania XXI wieku: Między ochroną gatunkową a presją obcych gatunków inwazyjnych". Zjazd odbędzie się w Zielonej Górze w dniach 19-21 września 2026 r.

24 marca ukazała się na stronie PTD informacja, że Polskie Towarzystwo Dendrologiczne rekomenduje bardzo ciekawy przyrodniczo, krajobrazowo i dendrologicznie wyjazd „OGRODOWE PERŁY ROZTOCZA" zorganizowany przez Pana Bolesława Drzewieckiego (BELWEDER-LD) – współpracującego od wielu lat z PTD.

25 marca odbyło się spotkanie – webinar Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w formie zdalnej na platformie Zoom. Pan Piotr Banaszczak przedstawił prezentację pt: „Eksploracje botaniczne gór Chin, czyli dendrolog w raju. Część 2/2: Sichuan, Guangxi".

25 marca o godz. 13.00 prezes PTD Marcin Kubus w ramach współpracy z Polskim Radiem Szczecin brał udział w audycji o interwencji związanej z wycinką drzew i krzewów w regionie i koniecznością ochrony zadrzewień przydrożnych, śródleśnych i śródpolnych (punktem wyjścia był reportaż Małgorzaty Gwiazdy-Emerych „ … w pień".

27-28 marca w zabytkowych zespołach pałacowo-parkowych w Nieborowie-Arkadii miał miejsce III Zjazd Sekcji Diagnostyki Drzew Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. W zjeździe wzięło udział 47 osób. W części plenarnej tematyka zjazdu dotyczyła interesujących studiów przypadku w ocenie stanu biologicznego drzew oraz ich oceny diagnostycznej, problematyki wpływu warunków atmosferycznych na odczyty tomografu akustycznego oraz wpływu błędu pomiarów drzew na ocenę ich statyki. W referatach poruszono również ocenę stanu zachowania drzew leśnych i zewnętrznych czynników na nią wpływających, a w połączeniu zdalnym przedstawiono charakterystykę dendroflory Islandii. Przedstawiciele firmy ORI ONE (członek wspierający PTD) omówili technologię LIDAR i jej wykorzystanie w inwentaryzacji terenów zieleni i pomiarach oraz dokumentacji stanu pojedynczych drzew. Natomiast firma ubezpieczeniowa przedstawiła składowe oferty ubezpieczenia dla diagnostów drzew i architektów krajobrazu oraz w jakim zakresie dedykowana polisa chroni wykonawcę usługi.
Podczas zajęć terenowych uczestnicy zapoznali się ze stanem zadrzewienia parków w Nieborowie i Arkadii oraz przeanalizowalizowano stan sędziwych i pomnikowych drzew po wykonanych wcześniej zabezpieczeniach arborystycznych i zabiegach zachowawczo-pielęgnacyjnych. Obiektem szczególnego zainteresowania stał się przedstawiony przez przewodniczącego sekcji bardzo cenny kompozycyjnie i dendrologicznie platan klonolistny, zabezpieczony przed rozłamaniem specjalną konstrukcją w postaci pylonu z wiązaniami w koronie. W terenie odbył się także pokaz praktycznego wykorzystania LIDAR-u w inwentaryzacji dendrologicznej. Spotkaniu towarzyszyła ożywiona dyskusja na poruszane tematy i cenna wymiana doświadczeń. Można stwierdzić, że środowisko Sekcji Diagnostyki Drzew, poprzez zorganizowany przez zarząd sekcji zjazd, skonsolidowało się jeszcze trwalej, podnosząc jakże ważne wartości ochrony drzew w naszym kraju. W tym kontekście kluczowa była wspólna zjazdowa praca nad dopracowaniem zapisów Kodeksu Etyki Diagnosty Drzew, który w planach ma zostać przyjęty na Walnym Zgromadzeniu Członków PTD na XII Zjeździe Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w Zielonej Górze (19-21.09.2026 r.) https://ptd.pl/xii-zjazd-polskiego-towarzystwa-dendrologicznego-i-ogolnopolska-konferencja-naukowa-dendrologiczne-wyzwania-xxi-wieku-miedzy-ochrona-gatunkowa-a-presja-obcych-gatunkow-inwazyjnych// .

30 marca na stronie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu ukazała się informacja której autorami byli dr inż. Joanna Bykowska i dr inż. Marcin Kolasiński członkowie Oddziału Wielkopolskiego PTD na temat – Rośliny Wielkiego Tygodnia. Autorzy przedstawili rośliny towarzyszące Wielkanocy które oprócz walorów estetycznych mają symbolikę sięgająca czasów pogańskich i chrześcijańskich mówiącą o odrodzeniu, nadziei i życiu silniejszym niż śmierć. Wśród flory która wprowadza nas w tajemnicę Wielkiego Tygodnia znalazły się następujące gatunki: wierzby (*Salix L.*), **brzoza brodawkowata** (*Betula penudla Roth*), **chmiel** (*Humulus lupulus L.*), **szakłak** (*Rhamnus cathartica L.*) **jałowiec pospolity** (*Juniperus communis L.*), **tarnina** (*Prunus spinosa L.*), **rokitnik pospolity** (*Hippophaë rhamnoides L.*), **bukszpan** wiecznie zielony (*Buxus sempervirens L.*), **barwinek pospolity** (*Vinca minor L.*), **mirt zwyczajny** (*Myrtus communis L.*), **forsycja** (*Forsythia Vahl*). **30 marca** na stronie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu ukazała się informacja której autorami byli dr inż. Joanna Bykowska i dr inż. Marcin Kolasiński członkowie Oddziału Wielkopolskiego PTD na temat – Rośliny Wielkiego Tygodnia. Autorzy przedstawili rośliny towarzyszące Wielkanocy które oprócz walorów estetycznych mają symbolikę sięgająca czasów pogańskich i chrześcijańskich mówiącą o odrodzeniu, nadziei i życiu silniejszym niż śmierć. Wśród flory która wprowadza nas w tajemnicę Wielkiego Tygodnia znalazły się następujące gatunki: wierzby (*Salix L.*), **brzoza brodawkowata** (*Betula penudla Roth*), **chmiel** (*Humulus lupulus L.*), **szakłak** (*Rhamnus cathartica L.*) **jałowiec pospolity** (*Juniperus communis L.*), **tarnina** (*Prunus spinosa L.*), **rokitnik pospolity** (*Hippophaë rhamnoides L.*), **bukszpan** wiecznie zielony (*Buxus sempervirens L.*), **barwinek pospolity** (*Vinca minor L.*), **mirt zwyczajny** (*Myrtus communis L.*), **forsycja** (*Forsythia Vahl*).

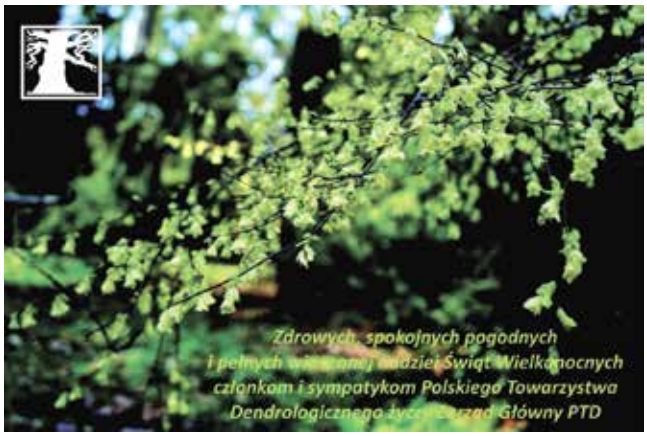

Uczestnicy Zjazdu Sekcji Diagnostyki Drzew PTD w Parku Romantycznym w Arkadii (fot. Organizatorzy)

Sesja terenowa w Parku w Nieborowie. Po prawej platan klonolistny uznawany za pierwszy posadzony w Polsce około 1770 roku (fot. Marcin Kubus)

3 kwietnia ukazały się na stronie PTD życzenia od Zarządu Głównego PTD z okazji Świąt Wielkanocnych.

9 kwietnia prezes PTD Marcin Kubus, w ramach współpracy z Polskim Radiem Szczecin, wziął udział w audycji o szczecińskich magnoliach i rodzaju Magnolia – w ramach zorganizowanego przez szczecińskich przewodników „Spaceru szlakiem szczecińskich magnolii" w dniu 12 kwietnia.

15 kwietnia w ramach organizacji XII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i Ogólnopolskiej Konferencji „Dendrologiczne wyzwania XXI wieku: Między ochroną gatunkową a presją obcych gatunków inwazyjnych" (19-21 września br.) Prezes PTD Marcin Kubus oraz wiceprezes PTD Grzegorz Nowak odbyli wizytę w Zielonej Górze. Na spotkaniu w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze poczynili wstępne uzgodnienia w sprawie włączenia się lubuskich leśników w pomoc w organizację zjazdu na ich terenach leśnych. Spotkali się z życzliwością i przychylnością dyrekcji RDLP, wspominając iż urzeczywistnia się ona już od 20 lat – w 2006 roku miał bowiem miejsce Zjazd Sekcji Dendrologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Zielonej Górze.
Odwiedzając hotel Ruben i zielonogórską Palmiarnię, czyli miejsca naszych obrad plenarnych, noclegów i spotkania towarzyskiego uzgodnili sprawy organizacyjne, dostosowując je do wymagań i programu Zjazdu PTD.
Serdecznie dziękujemy koledze Markowi Maciantowiczowi za organizację pierwszej, ale nie ostatniej wizyty organizacyjnej przedzjazdowej (przed nami jeszcze rozpoznanie miejsc i tras wyjazdów studyjnych).

Na fotografii od lewej: Zastępca Dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Zielonej Górze Dariusz Mielnik, prezes PTD Marcin Kubus, Zastępca Dyrektora ds. ekonomicznych RDLP w Zielonej Górze Rafał Ozimiński, wiceprezes PTD Grzegorz Nowak, Główny Specjalista SL RDLP w Zielonej Górze, przewodniczący Sekcji Drzew Pomnikowych PTD Marek Maciantowicz.
Poniżej zdjęcia z palmiarni

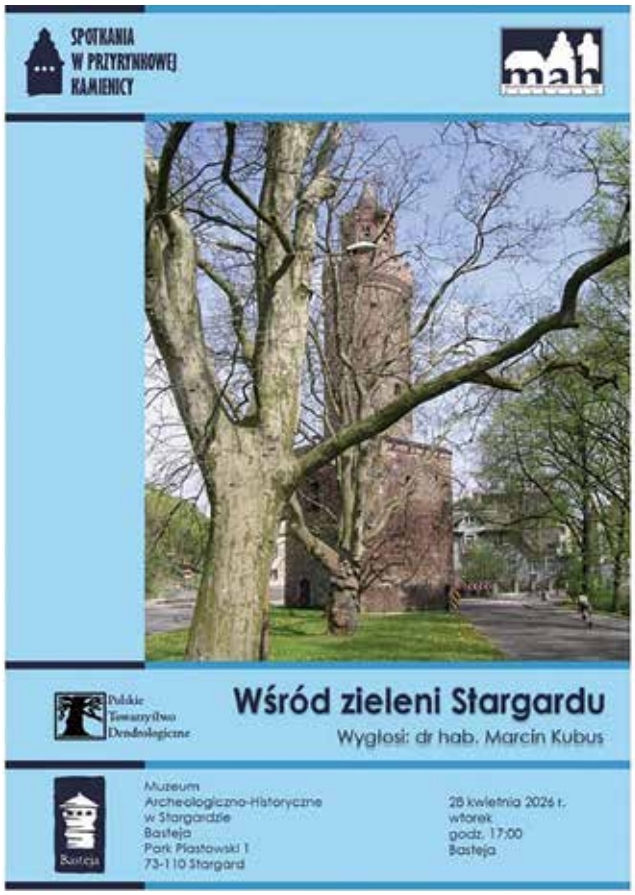

17 kwietnia na stronie PTD ukazała się informacja o mającym się odbyć **28 kwietnia o godz. 17:00** w **Bastei w Parku Piastowskim** spotkaniu z cyklu „Spotkania w Przyrynkowej Kamienicy". Tym razem tematem wydarzenia był zielony krajobraz Stargardu, a prelekcję poprowadził dr hab. Marcin Kubus.

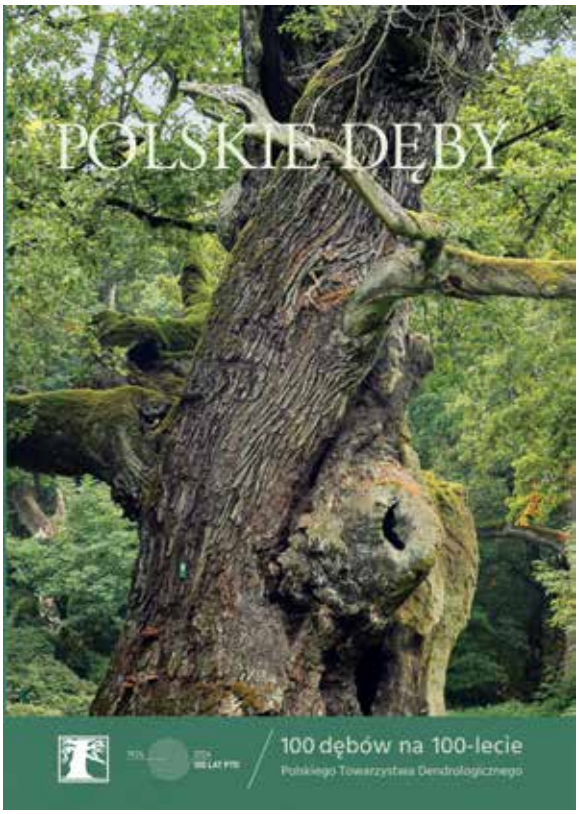
„Spotkania w Przyrynkowej Kamienicy" to cykl comiesięcznych wydarzeń skierowanych do wszystkich pasjonatów historii, sztuki i kultury. Każde spotkanie stanowi okazję do odkrywania fascynujących tematów związanych z historią regionu, archeologią, dawnymi rzemiosłami oraz regionalnym dziedzictwem. To podróż w czasie, podczas której uczestnicy poznają mniej znane, ale niezwykle interesujące aspekty lokalnej historii.

W ramach cyklu organizowane są wykłady, prelekcje, warsztaty i pokazy prowadzone przez ekspertów, muzealników, historyków oraz pasjonatów. Spotkania mają interaktywną formułę, zachęcając uczestników do rozmowy, zadawania pytań i dzielenia się własnymi spostrzeżeniami.

Cykl odbywa się regularnie raz w miesiącu i jest otwarty dla wszystkich – zarówno dorosłych, jak i młodzieży.

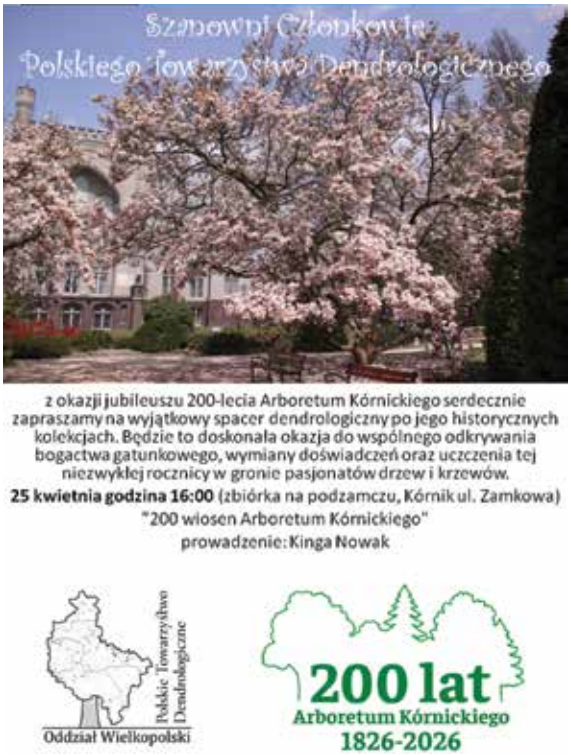

25 kwietnia po raz kolejny, nasz przedstawiciel Jacek Borowski wziął udział w rozstrzygnięciu konkursu prac inżynierskich na kierunku Architektura Krajobrazu SGGW w Warszawie. Pani inż. Aleksandra Szymańska otrzymała od nas album „Polskie Dęby" za bardzo udane opracowanie koncepcji zagospodarowania zieleńca w centrum niewielkiej miejscowości. Gratulujemy!

Album „Polskie Dęby" – nagroda w konkursie prac inżynierskich na kierunku Architektura Krajobrazu SGGW w Warszawie.

25 kwietnia z okazji jubileuszu 200-lecia Arboretum Kórnickiego odbył się wyjątkowy spacer dendrologiczny po jego historycznych kolekcjach.

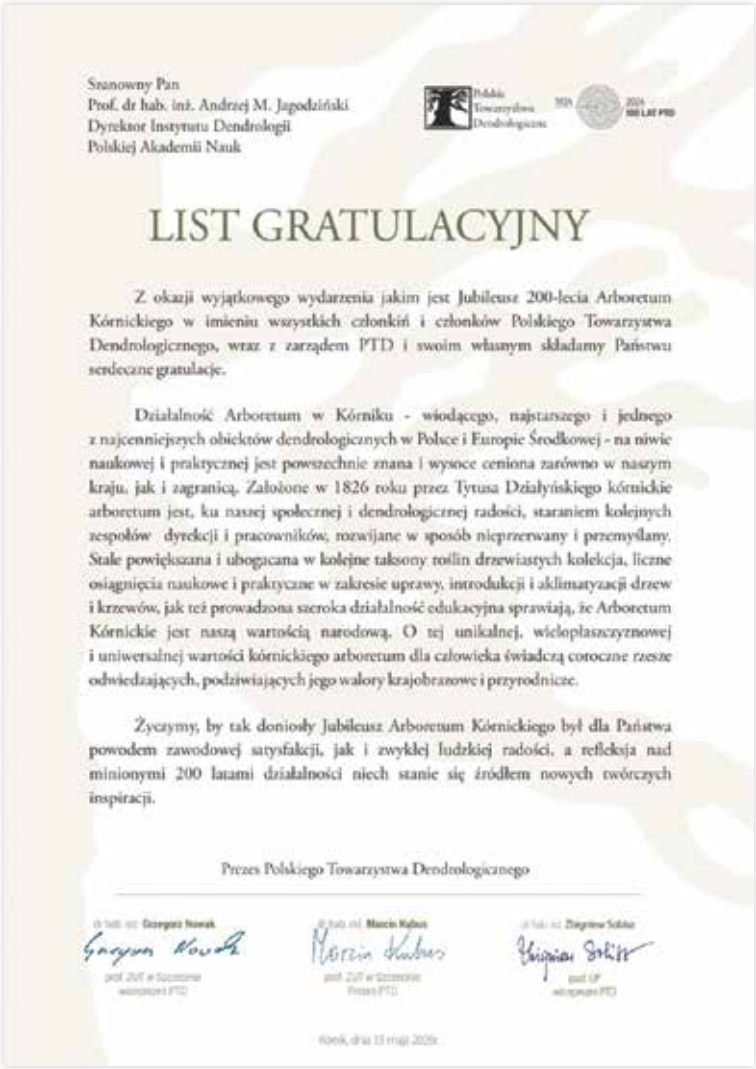

28 kwietnia w Bastei w Parku Piastowskim odbyła się prelekcja pt. „Wśród zieleni Stargardu", którą poprowadził dr hab. Marcin Kubus. Spotkanie zgromadziło ponad 50 uczestników i cieszyło się dużym zainteresowaniem. Prelekcja była okazją do rozmowy o zieleni Stargardu, jej znaczeniu dla przestrzeni miejskiej oraz roli, jaką pełni w życiu mieszkańców.

Prowadzący spotkanie Mirosław Opęchowski podczas przedstawiania obecnym prelegenta Marcina Kubusa (fot. Organizatorzy)

13 maja Arboretum Kórnickie – najstarsze w Polsce i Europie Środkowej – obchodziło uroczyście Jubileusz 200-lecia swojego istnienia. Z tej okazji podczas Konferencji Jubileuszowej Prezes PTD Marcin Kubus i Prezes emeritus Jacek Borowski przekazali dyrektorowi Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku prof. Andrzejowi Jagodzińskiemu oraz kierownik Arboretum dr Kindze Nowak (naszej koleżanki z PTD) Listy Gratulacyjne. W imieniu naszej stowarzyszeniowej społeczności (w tym obecnych na konferencji członkiń i członków PTD) złożyliśmy serdeczne jubileuszowe gratulacje i życzenia świetlanej przyszłości dla naszego dendrologicznego dobra narodowego. Niech jubileuszowa sentencja „*Gromadzić, badać, uczyć, udostępniać*" będzie stale obecna w Państwa działaniach stanowiących źródło wielu satysfakcji, sukcesów i radości.

Szanowny Pan
Prof. dr hab. inż. Andrzej M. Jagodziński
Dyrektor Instytutu Dendrologii
Polskiej Akademii Nauk

Polskie Towarzystwo Dendrologiczne

LIST GRATULACYJNY

Z okazji wyjątkowego wydarzenia jakim jest Jubileusz 200-lecia Arboretum Kórnickiego w imieniu wszystkich członkiń i członków Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, wraz z zarządem PTD i swoim własnym składamy Państwu serdeczne gratulacje.

Działalność Arboretum w Kórniku - wiodącego, najstarszego i jednego z najcenniejszych obiektów dendrologicznych w Polsce i Europie Środkowej - na niwie naukowej i praktycznej jest powszechnie znana i wysoce ceniona zarówno w naszym kraju, jak i zagranicą. Założone w 1826 roku przez Tytusa Działyńskiego kórnickie arboretum jest, ku naszej społecznej i dendrologicznej radości, staraniem kolejnych zespołów dyrekcji i pracowników, rozwijane w sposób nieprzerwany i przemyślany. Stale powiększana i ubogacana w kolejne taksony roślin drzewiastych kolekcja, liczne osiągnięcia naukowe i praktyczne w zakresie uprawy, introdukcji i aklimatyzacji drzew i krzewów, jak też prowadzona szeroka działalność edukacyjna sprawiają, że Arboretum Kórnickie jest naszą wartością narodową. O tej unikalnej, wielopłaszczyznowej i uniwersalnej wartości kórnickiego arboretum dla człowieka świadczą coroczne rzesze odwiedzających, podziwiających jego walory krajobrazowe i przyrodnicze.

Życzymy, by tak doniosły Jubileusz Arboretum Kórnickiego był dla Państwa powodem zawodowej satysfakcji, jak i zwykłej ludzkiej radości, a refleksja nad minionymi 200 latami działalności niech stanie się źródłem nowych twórczych inspiracji.

Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

Grzegorz Nowak — prof. UP w Szczecinie, wiceprezes PTD
Marcin Kubus — prof. UP w Szczecinie, Prezes PTD
Zbigniew Sobisz — prof. UP, wiceprezes PTD

Kórnik, dnia 13 maja 2026

Warto podkreślić, że naukowe, badawcze i edukacyjne więzi łączące Instytut Dendrologii PAN (w tym Arboretum Kórnickie) z Polskim Towarzystwem Dendrologicznym od samego początku istnienia obu instytucji były i nadal pozostają niezwykle owocne.

19 maja do grona Polskich Kolekcji Narodowych dołączyły dwie nowe, Kolekcja Narodowa Rodzaju Aesculus (Kasztanowiec) i Kolekcja Narodowa Rodzaju Liriodendron (Tulipanowiec) o czym z wielką przyjemnością informujemy. Zgłoszone zostały do certyfikacji przez: „SZKÓŁKA SZMIT" w Pęchcinie k. Ciechanowa. Komisja ds. Kolekcji Narodowych przy Polskim Towarzystwie Dendrologicznym (w składzie: przewodniczący prof. Przemysław Bąbelewski – UP Wrocław, Piotr Krasiński – IDS i Hanna Grzeszczak-Nowak – honorowy członek PTD), jednomyślnie przyznała status Kolekcji Narodowej obu zbiorom.

Kolekcja rodzaju *Aesculus* w pełni kwitnienia prezentowała się wspaniale. Obejmuje ona wszystkie znane gatunki (poza meksykańskim *A. parryi*) oraz blisko 70 odmian uprawnych. Rodzaj *Liriodendron* reprezentowany przez 2 gatunki i mieszańca (tylko te są znane botanikom) oraz 19 odmian uprawnych o zróżnicowanych pokrojach i oryginalnych, często dwubarwnych liściach.

Gratulujemy Szkółce Szmit posiadania unikatowych Kolekcji Narodowych, największych w Polsce, wzorcowo prowadzonych i udokumentowanych.

Szkółka SZMIT

25 maja odbyło się spotkanie z dr. inż. Ryszardem Plackowskim nt. „Charakterystyka morfologii oraz aspektów ekologiczno hodowlanych rodzaju *Ephedra* L. na tle ich możliwości uprawowych.

31 maja Polskie Towarzystwo Dendrologiczne, Oddział Szczeciński zorganizował wyjazd studyjny pod hasłem: „MEKLEMBURGIA – HISTORYCZNIE I PRZYRODNICZO”, podczas którego przewodnikiem był dr Tadeusz Leśnik. W programie wyjazdu był **Neubrandenburg** i **Ivenack.**

Nasza grupa na tle słynnego dębu „Methusalem" w Ivenack. Naszym fantastycznym przewodnikiem był dr Tadeusz Leśnik (trzymający banerek PTD) (fot. Marcin Kubus)

Neubrandenburg – „Miasto 4 Bram"
Spacer wzdłuż średniowiecznych, doskonale zachowanych umocnień miejskich i z okazałymi drzewami na wałach ziemnych.

Średniowieczne mury obronne Neubrandenburga z wieloma basztami i czatowniami to jeden najlepiej zachowanych systemów fortyfikacji miejskich w Europie Północnej

Ivenack
Nad niewielkim jeziorem Ivenacker See znajduje się jedna z najbardziej znanych dąbrów w Niemczech. Perłą tej dąbrowy jest grupa kilku wiekowych dębów (Ivenacker Eichen), pośród których znajduje się najprawdopodobniej największy pod względem biomasy dąb w Europie (180 m3). Jego wiek szacowany jest na 860 lat a obwód pierśnicowy przekracza 1100 cm. Od 2025 roku jest to drzewo dziedzictwa narodowego o nazwie Methusalem. Spacer po parku – pastwiskowym lesie (z pasącymi się danielami), obejrzenie interaktywnej wystawy w Pawilonie Barokowym nt. dębów z Ivenack (podróż przez ich życie), wejście na ścieżkę w koronach drzew (na wysokości 21 m) z wieżą widokową (o wysokości 40 m).

Ścieżka w koronach drzew

18 czerwca ukazało się wspomnienie o śp. prof. dr hab. Aleksandrze Stachak (1931–2026).

Z głębokim smutkiem żegnamy śp. prof. dr hab. Aleksandrę Stachak, wybitną specjalistkę w zakresie botaniki i dendrologii, związaną przez całe swoje życie zawodowe ze szczecińskim środowiskiem akademickim.

Pani Profesor urodziła się w 1931 roku w Wilnie. Swoją naukową drogę rozpoczęła na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie w 1952 roku ukończyła studia ze specjalnością botaniczną. Trzy lata później, w 1955 roku, podjęła pracę jako asystent naukowo-dydaktyczny w Katedrze Botaniki Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie (późniejszej Akademii Rolniczej). To właśnie z tą uczelnią związała swoje losy na kolejne dekady, uzyskując stopień doktora (1963) oraz doktora habilitowanego (1968).

Jej wizjonerskie podejście do nauki zaowocowało na początku lat 90. utworzeniem Zakładu Dendrologii i Roślin Ozdobnych, przekształconego później w Zakład Dendrologii i Kształtowania Terenów Zieleni, którym kierowała aż do przejścia na emeryturę w 2001 roku. Była, wraz z prof. Stefanem Kownasem, dr Antoniną Sienicką i dr Urszulą Grinn – prekursorką „zachodniopomorskiej dendrologii" rozwijając ją naukowo i praktycznie, m.in. poprzez rozpoznanie bogatej i bioróżnorodnej dendroflory naszego regionu. Do zasług Pani Profesor należy rozwój Kształtowania Terenów Zieleni na dawnej AR, dającej przyrodnicze i ogrodnicze podstawy utworzenia kierunku Architektura Krajobrazu na WKŚiR ZUT. Pani Profesor stworzyła także wokół siebie unikalną przestrzeń dla pasjonatów – niezapomniane spotkania dendrologiczne w ostatnie czwartki miesiąca gromadziły ludzi najróżniejszych profesji, jednocząc ich wokół pasji do przyrody i krajobrazu Pomorza Zachodniego.

Pozostawiła po sobie unikalny i różnorodny dorobek naukowy i popularyzatorski. Obok licznych artykułów naukowych, była także autorką i współautorką cenionych opracowań, takich jak podręcznik „Botanika dla zootechników", bogato ilustrowany przewodnik „Zieleń Szczecina", monografia Cmentarza Centralnego w Szczecinie, czy cieszące się dużym turystycznym i krajoznawczym zainteresowaniem „Leśny Kompleks Promocyjny Puszcze Szczecińskie, krajobrazy leśnie i otwartych przestrzeni" oraz cykl 3 książek-przewodników z serii „Okolice, Tajemnice Szlaki".

Przez lata aktywnie wspierała leśników, przewodnicząc Radzie Naukowo-Społecznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcze Szczecińskie. Była przewodniczącą Oddziału Szczecińskiego Sekcji Dendrologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz członkinią honorową Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Aktywnie współpracowała z mentorami polskiej dendrologii – prof. Władysławem Bugałą, prof. Jerzym Tumiłowiczem, prof. Mieczysławem Czekalskim, doc. Henrykiem Chylareckim oraz z wieloma naukowcami i praktykami z dziedzin architektura, urbanistyka i ruralistyka, ochrona zabytków, faunistyka, fotografika.

Jako wybitny dydaktyk wypromowała 4 doktorów oraz kilkudziesięciu magistrów i inżynierów. W latach 1966/67-1970/71 pełniła funkcję opiekuna roku studentów Wydziału Rolniczego, którzy już jako absolwenci, przez kolejne dekady utrzymywali z Nią serdeczną, przyjacielską więź. Pomimo przebywania na zasłużonej emeryturze, służyła swoją ogromną wiedzą i radą, pozostając dla nas niedoścignionym autorytetem.

Odeszła od nas Osoba o wielkiej mądrości, sercu do przyrody, otwartości do ludzi, niezwykłej pracowitości i chęci dzielenia się wiedzą. W pamięci swoich naukowych wychowanków Pani Profesor pozostaje jako osoba skromna i prawa, niezależna i nonkonformistyczna, twórcza i wizjonerska, o wręcz niespożytej energii.

Dawni studenci dziękują Pani Profesor za wprowadzenie w świat dendrologii, przyrody Pomorza Zachodniego, niezapomniane terenowe zajęcia i naukowe eksploracje. To postrzeganie i dociekliwość naukowa pozostała w nas na zawsze.

Rodzinie, Bliskim oraz Przyjaciołom składamy wyrazy najgłębszego współczucia.

Cześć Jej Pamięci!

Wychowankowie i współpracownicy
Profesor Aleksandry Stachak
wraz z Zarządem Głównym
Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego

1 lipca na stronie PTD ukazała się informacja i zaproszenie na II Konferencję „ZIELEŃ ZABYTKOWA – CMENTARZE HISTORYCZNE. UTRZYMANIE, KONSERWACJA, WYZWANIA WSPÓŁCZESNOŚCI”, która odbędzie się w Szczecinie w dniach 30 września – 2 października.

W dniu 10 lipca prezes Marcin Kubus i wiceprezes Grzegorz Nowak jako przedstawiciele PTD i równocześnie pracownicy macierzystej uczelni brali udział w podpisaniu porozumienia o rozpoczęciu projektu „Krzywy Las 2.0”, którego celem jest odtworzenie słynnego Krzywego Lasu koło Gryfina. Obecnie, blisko stuletnie drzewa powoli zamierają z powodu wieku i uszkodzeń. Leśnicy wyhodowali już ponad 2 tysiące młodych sosen z nasion pobranych z oryginalnych, wygiętych drzew. Naukowcy z Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT pomogą opracować metodę mechanicznego kształtowania i wyginania pni młodych sosen.

Uczestnicy wydarzenia: Marcin Kubus, Grzegorz Nowak, Anna Jaroszewska i Magdalena Sobolewska (fot. z archiwum ZUT)

Podpisujący porozumienie Pani prof. ZUT Anna Jaroszewska (dziekan WKŚiR ZUT w Szczecinie) i Pan Jan Grzyś – Nadleśniczy Nadleśnictwa Gryfino (fot. z archiwum ZUT)

Krzywy Las pod Gryfinem (fot. Marcin Kubus)

Nośny medialnie temat Krzywego Lasu (nie tylko w Polsce) wymagał udzielania licznych wywiadów (fot. z archiwum ZUT)

6 września Szanowne Członkinie i Szanowni Członkowie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, niezmiernie miło nam poinformować Państwa, że nasze stowarzyszenie na tegorocznych targach „Zieleń to Życie" w Warszawie otrzymało Honorowy Laur od współpracującego z nami od momentu reaktywacji PTD Związku Szkółkarzy Polskich.

Tę szczególną nagrodę – przyznaną, jak wskazano w uzasadnieniu, za „zasługi w edukacji ekologicznej, upowszechnianiu wiedzy o roślinach oraz integrowaniu środowiska ekspertów i pasjonatów zieleni, a także za konsekwentne podnoszenie standardów ochrony drzew, ekspercki wkład w rozwój dobrych praktyk oraz odpowiedzialne podejście do ochrony przyrody" – z rąk prezesa ZSP, pana Andrzeja Kujawy, odebrał prezes PTD, Marcin Kubus.

Honorowy Laur Związku Szkółkarzy Polskich z rąk prezesa ZSP Andrzeja Kujawy odebrał prezes PTD Marcin Kubus – w towarzystwie Piotra Banaszczaka, kierownika Arboretum SGGW w Rogowie (fot. Tomasz Dymny)

Honorowy Laur Związku Szkółkarzy Polskich z rąk prezesa ZSP Andrzeja Kujawy odebrał prezes PTD

Marcin Kubus – w towarzystwie Piotra Banaszczaka, kierownika Arboretum SGGW w Rogowie (fot. Tomasz Dymny)

10 września Nasze 4-letnie kalendarium wydarzeń PTD kończymy wydarzeniami, które są tuż przed nami:

- XII Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i towarzysząca Konferencją Naukową
- II Konferencja „Zieleń Zabytkowa, Cmentarze historyczne".

Kalendarium Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego 2022-2026 opracowali:
Mariola Truchan, Grzegorz Nowak, Marcin Kubus, Jacek Borowski na podstawie materiałów przekazanych w różnej formie, w tym sprawozdań przewodniczących z działalności oddziałów i sekcji PTD.

Nowa rzecz o historii szkółek drzew

Jakub Dolatowski

Katalogi i druki handlowe dawnych szkółek i zakładów ogrodniczych z kolekcji Szmitów w Pęchcinie / Catalogues and Commercial Prints of Historical Nurseries and Horticultural Establishments in the Szmit collection at Pęchcin

Niezbyt zręcznie jest przedstawiać własną pracę, ale, poproszony, robię to tutaj.

Pod koniec sierpnia 2026 wyszła drukiem, po długich ponad dwu latach przygotowań (a i po dziesięcioleciach pracy nad historią szkółkarstwa wszystkich trzech autorów), obszerna książka – pokaźnego formatu, 480 stron, w sumie 3 kg (!) tekstów i fotografii – o dawnych szkółkach i zakładach ogrodniczych, których katalogi, cenniki, druki reklamowe, a i inne dokumenty, często bibliofilskie i muzealnicze cymelia itp., zgromadzono w najpełniejszej kolekcji tego typu wydawnictw, jaką mamy w kraju, a zarazem jednej nielicznych tak bogatych kolekcji tego rodzaju w całej Europie Środkowej, mianowicie w wielkiej bibliotece i archiwum botaniczno-ogrodniczym przy szkółkach „Szmit" w Pęchcinie na przedmieściach Ciechanowa.

Książkę sygnuje trzech autorów: ja – autor tekstu, oraz twórcy pęchcińskich zbiorów – Bronisław Artur i Bronisław Jan Szmitowie; praca jest dwujęzyczna, tekst polski sąsiaduje z angielskim; fotografie, które stanowią zasadniczą część pracy, wykonał wybitny fotografik, Witold Friedl, a całość zaprojektował i złożył – równie znany grafik i twórca książek, Piotr Karski. Praca nie trafi na rynek księgarski, jest drukiem li tylko marketingowym wydawcy, czyli szkółek „Szmit". Przedstawiliśmy 248 firm, jakie działały na ziemiach polskich i ościennych – litewskich, białoruskich, ukraińskich, czeskich, niemieckich i rosyjskich – od końca XVIII w. do pierwszych dziesięcioleci po II wojnie. Są to jedynie te firmy, jakich cenniki i katalogi znalazły się w Pęchcinie – ale i tak składają się one na prawie pełny przegląd polskiego szkółkarstwa (po części i działalności podobnych firm, zwłaszcza – nasiennych). Czytelnicy znajdą tu m.in. najstarsze nasze katalogi szkółkarskie – z Osieku, Podzamcza, Głuszkowców i Liceum Krzemienieckiego, jedyne zachowane egzemplarze katalogów wielkiego ogrodnika – Stefana Leona Makowieckiego czy rosyjskojęzyczny jeszcze katalog Stanisława Przedpełskiego, obok wielostronicowych akapitów o takich szkółkach, jak podzameckie, pożogowskie, kórnickie czy firmy Augustyna Denizota, Katriela i Arona Eizyków lub firmy „Fredrów", „Freege" czy „C. Ulrich".

PROJEKT „PARKOZNAWSTWO" – ŻYWA POPULARYZACJA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU I DENDROLOGII

Jan Łukaszkiewicz, Beata Fortuna-Antoszkiewicz*

Wstęp

Miejskie ogrody i parki tak jak przed stu laty - tak i dziś – uznaje się za niezbywalne elementy zrównoważonych miast odpornych na zmiany klimatu. Oprócz walorów estetycznych i rekreacyjnych, parki w ogromnym stopniu przyczyniają się do regulacji mikroklimatu, ochrony bioróżnorodności, zachowania ciągłości kulturowej oraz poprawy zdrowia psychicznego mieszkańców. **Ich potencjał jako „platform" do powszechnej edukacji wciąż pozostaje jednak niewykorzystany.**

Odpowiedzią na tę potrzebę stał się projekt „Kształtowanie parków i zieleni miejskiej w kontekście historycznym i współczesnych potrzeb społecznych" (nr POPUL/SP/0272/2023/01), sfinansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, a zainicjowany w 2024 r. przez Katedrę Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie. Jego robocza nazwa, „Parkoznawstwo", nawiązuje do jednych z pierwszych kursów architektury krajobrazu na SGGW, prowadzonych pod koniec lat 20. XX wieku przez prof. Franciszka Krzywdę-Polkowskiego – pioniera polskiej architektury krajobrazu i twórcy parku w Żelazowej Woli.

Ideą projektu stała się społeczna popularyzacja sztuki ogrodowej przez pryzmat dokonań Warszawskiej Szkoły Architektury Krajobrazu SGGW. Należy nadmienić, że kierunek Architektura Krajobrazu w SGGW powstał na gruncie polskiej wielowiekowej tradycji planowania ogrodów i parków. Jest najstarszym w Polsce i jednym z pierwszych w Europie ośrodków kształcenia architektów krajobrazu na poziomie wyższym - istnieje nieprzerwanie ponad 90 lat! Ursynowski ośrodek architektury krajobrazu to kilka generacji wybitnych twórców, którzy przyczynili się do rozwoju architektury krajobrazu na SGGW i w Polsce. Wśród nich: prof. Franciszek Krzywda-Polkowski – założyciel kierunku na SGGW, twórca parku w Żelazowej Woli; prof. Alfons Zielonko – skuteczny orędownik zlokalizowania siedziby SGGW na Ursynowie; Zygmunt Hellwig – projektant parków Warszawy i wybitny znawca roślin; Alina Scholtz – ceniona projektantka, współzałożycielka IFLA; prof. Władysław Niemirski – reprezentant dojrzałego modernizmu „przemyconego" w realizacjach socrealizmu; Ludwik Lawin – miłośnik i znawca roślin ogrodowych oraz zagadnień ekologicznych; prof. Longin Majdecki – wybitny znawca i konserwator ogrodów historycznych; prof. Edward Bartman – projektant-humanista. Te niekwestionowane

Parkoznawstwo 2024 – Park in. Stefana Żeromskiego w Warszawie

osobowości pozostawiły po sobie szereg doskonałych realizacji, reprezentujących najwyższe standardy. Obiekty te funkcjonują do dzisiaj, skutecznie wzbogacając krajobraz oraz miejskie systemy przyrodnicze.

Główną misją Parkoznawstwa jako interdyscyplinarnego przedsięwzięcia było ukazanie parków miejskich jako przestrzeni do edukacji ekologicznej i aktywizacji lokalnych społeczności. Główny nacisk przekazu położony został na wyjaśnianie, na czym polega jakość miejskiej zieleni, czym są miejskie parki i ogrody, jakie znaczenie posiadają odpowiednio dobrane do warunków miejskich rośliny. Głównymi celami projektu – skierowanego zarówno do pasjonatów krajobrazu, jak i szerszej publiczności – były:

- upowszechnianie wiedzy o historii projektowania i najwyższej jakości zieleni miejskiej;
- zwiększanie wrażliwości na wartości estetyczne i ekologiczne natury;
- promowanie ekologicznych, społecznych i kulturowych funkcji parków;
- promowanie dokonań absolwentów i naukowców SGGW;
- stymulowanie postaw obywatelskich poprzez spacery partycypacyjne.

Liderami projektu byli architekci krajobrazu z SGGW: dr hab. inż. Jan Łukaszkiewicz, dr inż. Beata Fortuna-Antoszkiewicz oraz dendrolodzy: prof. dr hab. Jacek Borowski i mgr Piotr Wiśniewski, przy wsparciu organizacyjnym Pani Edyty Żak. Reprezentują oni jednocześnie Warszawski Odział Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, które objęło patronatem honorowym ten projekt.

Materiały i metody

Główne działania projektu miały miejsce od maja do listopada 2024 roku. Spotkania plenerowe w ramach Parkoznawstwa prowadzone były w dogodnych terminach, takich jak dni wolne od pracy, aby umożliwić udział jak największej grupie warszawiaków. W sumie spotkania odbyły się w siedmiu najważniejszych i najbardziej prestiżowych parkach Warszawy i Mazowsza, w pełni reprezentatywnych dla dokonań polskiej sztuki ogrodowej, co pozwoliło na utrzymanie pełnej zakładanej wartości merytorycznej projektu i pełnego osiągnięcia założonych celów. Były to:

- Ogrody Zamku Królewskiego, Bulwary Wiślane, Ogród na dachu BUW (19.05.2024)
- Park Skaryszewski im. I. J. Paderewskiego (26.05.2024)
- Park Ujazdowski i Aleje Ujazdowskie (09.06.2024)
- Park im. Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego (16.06.2024)
- Park im. S. Żeromskiego, al. Wojska Polskiego, pl. Inwalidów, Park Fosa (23.06.2024)
- Żelazowa Wola – Park i Miejsce Pamięci (07.07.2024)
- Park i Rezerwat Przyrody w Natolinie (09.11.2024)

Największą siłą projektu był dwugłos prowadzących ekspertów, ponieważ każdy spacer poprowadzili wspólnie architekt krajobrazu i dendrolog. Architekci krajobrazu (Jan Łukaszkiewicz i Beata Fortuna-Antoszkiewicz)

Parkoznawstwo 2024 – Park in. Rydza-Śmigłego w Warszawie. Oprowadza Jan Łukaszkiewicz – jeden z liderów projektu

przybliżali uczestnikom zagadnienia dotyczące zmienności dzieła ogrodowego w czasie, o układach zieleni, komponowaniu form przestrzennych, sekwencji, obrazów, otwarć, przedstawiał tajemnice parków, omawiając zarówno te typowo „warsztatowe", jak i historyczne np. trendy w poszczególnych epokach. Z kolei dendrolodzy (Jacek Borowski oraz Piotr Wiśniewski) prezentowali wybrane gatunki roślin drzewiastych mówiąc o ich walorach ozdobnych i jakości, cyklu życia oraz o tym jakie posiadają one możliwości adaptacji do danego siedliska. Trasy były precyzyjnie planowane, aby – w czasie nieprzekraczającym dwóch godzin – pokazać to, co najbardziej wartościowe, dbając przy tym o dostępność dla szerokiego grona odbiorców.

Wyniki

Na podstawie danych zebranych przez organizatorów projektu w poszczególnych spacerach brało udział średnio 70–80 osób, a w całym projekcie wzięło udział od 150 do 170 indywidualnych uczestników. Co ciekawe, 25% osób uczestniczyło w większości wydarzeń, 50% w kilku z nich, a pozostałe 25% pojawiło się raz lub dwa w całym cyklu spacerów. Projekt skierowany był głównie do osób bez formalnego przyrodniczego i przestrzennego wykształcenia kierunkowego, poszerzając ich wiedzę m.in. o roślinach drzewiastych i historii Warszawy. Na podstawie wskaźników GUS można przyjąć,

że całkowita grupa osób objętych oddziaływaniem projektu osiągnęła około 680 osób. Liczba uczestników biorących udział w Parkoznawstwie oraz fakt, iż przyjeżdżali oni także spoza Warszawy (metropolia Warszawska to również „obwarzanek 8 powiatów", których mieszkańcy wzięli udział w spacerach) świadczy o tym, że inicjatywa osiągnęła zasięg ponadlokalny. Było to możliwe także dzięki promocji projektu w Internecie np. strona **https://parkoznawstwo.sggw.edu.pl,** profil na FB oraz publikowanie materiałów filmowych (zaproszenia, relacje) na kanale Youtube SGGW Science.

Podsumowanie i Wnioski

Projekt Parkoznawstwo udowodnił, że publiczne parki stanowią fantastyczne „sale wykładowe" na świeżym powietrzu. Niesamowity potencjał parków jako „hubów edukacyjnych", pozwolił sformułować następujące wnioski:

- Miejskie parki są idealnym środowiskiem do budowania świadomości ekologicznej i obywatelskiej.
- Nieformalny, bezpośredni kontakt z ekspertami ogromnie zwiększa zaufanie społeczne do nauki.
- Spacery interpretacyjne wspaniale łączą ludzi, niwelując różnice wiekowe i poglądowe.
- Stworzony przez SGGW i PTD model działania jest wysoce skalowalny, niskokosztowy i możliwy do wdrożenia w innych lokalizacjach.
- Widoczne jest rosnące zapotrzebowanie na edukację krajobrazowo-przyrodniczą realizowaną w przestrzeni publicznej.

Połączenie historii, architektury krajobrazu i dendrologii pozwoliło wielu osobom spojrzeć na miejską zieleń zupełnie inaczej. Okazało się, że w dobie cyfryzacji krajobrazowo-dendrologiczna tematyka oraz bezpośredni, autentyczny kontakt z ekspertami-wykładowcami w terenie jest tym, czego społeczeństwo bardzo potrzebuje. Będziemy starali się powtórzyć nasz projekt Parkoznawstwo w kolejnych edycjach.

Parkoznawstwo 2024 – Park Ujazdowski w Warszawie

* dr hab. inż. arch. kraj. Jan Łukaszkiewicz, dr inż. arch. kraj. Beata Fortuna-Antoszkiewicz – Katedra Architektury Krajobrazu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW), ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa

Materiały do artykułu zostały dostarczone przez Organizatorów projektu.

Rola i stan zieleni cmentarzy

Marcin Kubus

W związku z organizowaną w dniach 30.09-2.10.2026 roku przez Polskie Towarzystwo Dendrologiczne II Konferencją „Zieleń zabytkowa, cmentarze historyczne – utrzymanie, konserwacja, wyznania współczesności” przedstawiamy artykuł prezesa PTD Marcina Kubusa dotyczący roli i stanu zieleni cmentarzy

Historia życia człowieka posiada swoje „cztery podstawowe miejsca: dom, warsztat, świątynię i cmentarz”

ks. J. Tischner

Kompozycja, symbolika i dobór roślin na tereny cmentarzy

Rola europejskich miejsc pochówków wynika zarówno z praktyk religijnych, jak i została ukształtowana przez tradycję kultury śródziemnomorskiej. Drzewa, krzewy i kwiaty są w świadomości ludzkiej odbierane współcześnie jako niezbędny i nieodłączny składnik założeń cmentarnych. „Sztuka i przyroda splatają się na cmentarzu w jedność. Są one nieodzownymi elementami miejsc spoczynku. Dzięki sztuce i przyrodzie nekropolie tchną mistycyzmem”. Słowianie byli czcicielami drzew i sadzili drzewa na grobach, jako znak. W dawnych wierzeniach dusza zmarłego wcielała się w drzewo lub stawała się ptakiem, siedzącym w koronie drzew. Dopiero w późniejszych czasach krzyż przejął rolę drzewa nagrobnego. Drzewa cmentarne były nietykalne, a wycinkę drzewa porównywano ze śmiercią. Śmierć wyrywała człowieka ze świata, jak burza wyrywa drzewo. Od początku XIX wieku wprowadzano drzewa w układach komponowanych w zakładanych nekropoliach o charakterze parkowym, których pierwowzorem był paryski Pere Lachaise (1804). Największymi cmentarzami-parkami są: Cmentarz Ohlsdorf w Hamburgu (391 ha), Cmentarz Centralny w Wiedniu (Zentralfriedhof – 250 ha) i Cmentarz Centralny w Szczecinie (ponad 172 ha). Zwiedzany podczas 3 dnia konferencji Cmentarz Centralny w Szczecinie jest miejscem szczególnym, z oryginalnym układem kompozycyjno-przestrzennym założenia, w którym kluczową rolę odgrywa przemyślana w swojej formie i doborze gatunkowym zieleń wysoka. Nekropolia jest także muzeum na wolnym powietrzu i miejscem wydarzeń kulturalnych (wystawy plenerowe, koncerty muzyki poważnej).

Bezpośrednim powrotem do symboliki drzewa cmentarnego jest obecna od lat 40-stych XX wieku idea cmentarzy leśnych.

Cmentarz Centralny w Szczecinie – trzecia pod względem wielkości nekropolia o charakterze parkowym w Europie. „Ogromny park pochował umarłych” (mapa OpenStreetMap)

Brama Główna Cmentarza Centralnego w Szczecinie (1901 – 1903)

Widok na Kaplicę Główną Cmentarza Centralnego z osi kompozycyjnej (od strony zachodniej)

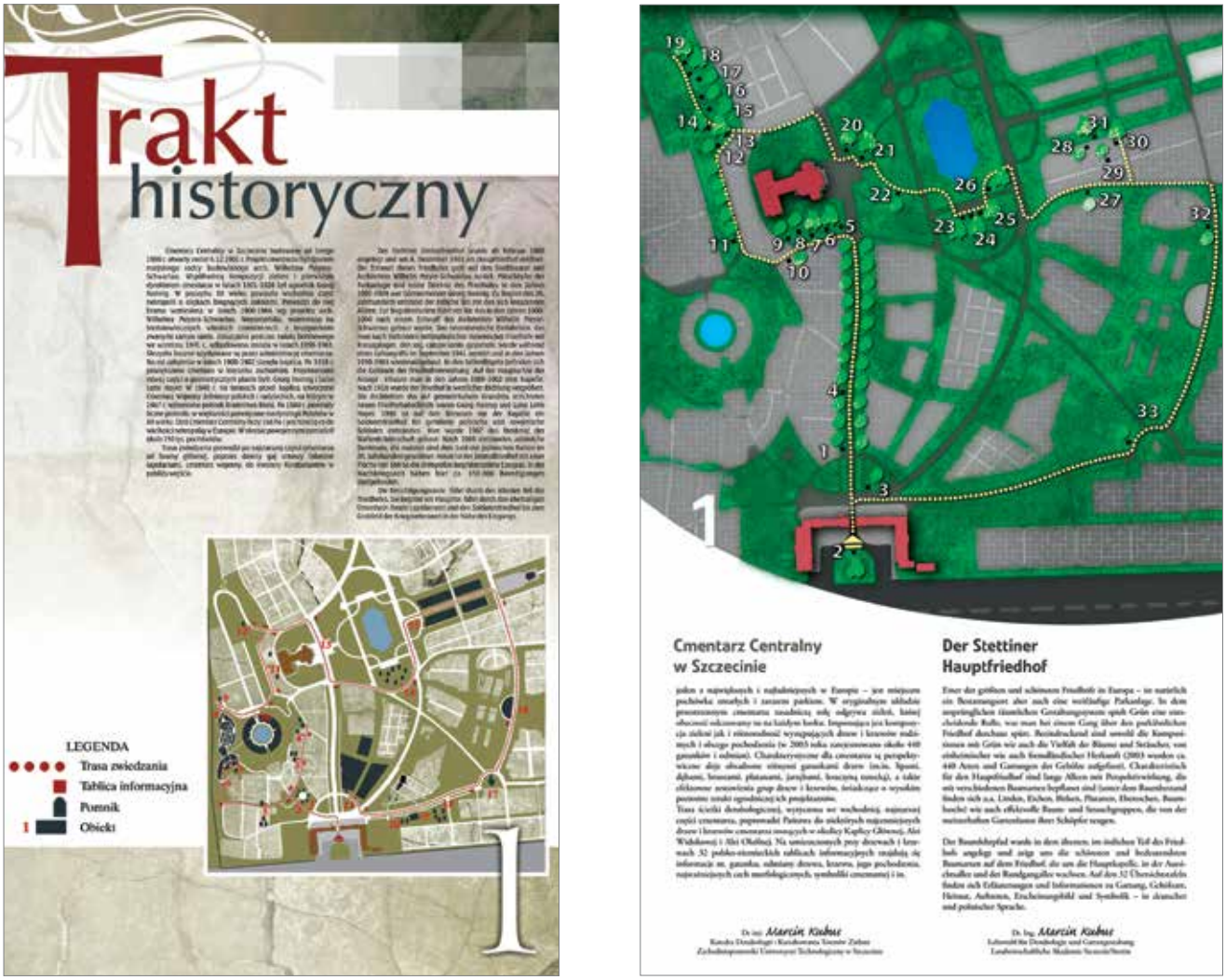

Widok na oś kompozycyjną Cmentarza Centralnego z parterem wodnym (od strony wschodniej)

Cmentarz leśny ‘Rostocker Heide’ zwiedzany przez członkinie i członków PTD w 2014 roku. Tabliczki zamieszczone na drzewach wskazują miejsca pochówków urnowych

Tablice początkowe Ścieżki dendrologicznej i Traktu historycznego na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie

Symbolika roślin na cmentarzach

W polskiej tradycji symbolika kilku drzew rodzimych tj.: lipa, brzoza, jesion, dąb i sosna pozostała żywa do naszych dni. W referacie zostanie omówione przykłady gatunków roślin o symbolice cmentarnej.

Cechy biologiczne roślin i ich symbolika:

- rośliny zawszezielone – przypominają o nieśmiertelności duszy
- rośliny zrzucające liście – o zmartwychwstaniu
- formy płaczące – symbol żalu i współczucia
- formy strzeliste – przypominają ręce złożone do modlitwy, kierowanie myśli ku Bogu.

Masowe wprowadzanie na tereny nekropolii odmian uprawnych (kultywarów), szczególnie roślin iglastych z rodzajów cyprysik, żywotnik, jałowiec, powoduje zakłócenie proporcji między nimi a roślinami pochodzącymi z różnych regionów Ziemi – proporcji, która jest dużą wartością cmentarzy zabytkowych. Zieleń tymczasowa, niekomponowana – nowe rośliny sadzone są zazwyczaj przy nagrobkach, a ich układ jest przypadkowy.

Problematyka stanu zieleni cmentarzy komunalnych

Zasadniczymi elementami cmentarza są: powierzchnia grzebalna, struktury naziemne (mogiły, nagrobki, budynki, infrastruktura) oraz zieleń. Cmentarze klasyfikowane są jako jeden z rodzajów publicznych terenów zieleni, których specyfika jest zupełnie odmienna wynikająca z funkcji jaką pełnią oraz ze wspomnianej wcześniej symboliki miejsca.

Cmentarze jako tereny zieleni

Rosłon-Szeryńska (2020) analizując powierzchnie biologicznie czynne zadrzewienia kilku cmentarzy w obrębie niedużych miejscowości zauważa, że ten wskaźnik, oscylujący od niespełna 5 do 50% powierzchni całkowitej cechuje bardziej tereny zabudowane niż tereny zieleni. Wyższy udział zieleni charakteryzuje cmentarze stare, a na nowych częściach cmentarza i na cmentarzach nowych zieleń komponowanej jest brak lub jest szczątkowa. Autor referatu, obserwując stan zadrzewienia cmentarzy miejscowości gminnych i małych miast Pomorza Zachodniego potwierdza ten pesymistyczny wniosek. Praprzyczyną tego stanu rzeczy jest stałe

Czy cmentarze są jeszcze terenami zieleni ?, usuwanie drzew jest niestety bardzo często spotykane (fot. Marcin Kubus)

powiększanie powierzchni grzebalnej kosztem powierzchni z formami zieleni komponowanej, szczególnie na cmentarzach regularnych (sztywny podział kwaterowy), ale niestety także na zabytkowych cmentarzach o charakterze parkowym. Takie działania mają miejsce pomimo zapisów w ustawach i rozporządzeniach zapewniających ochronę prawną zieleni o charakterze izolacyjnym i dekoracyjnym. Dużą szansą na uporządkowanie przestrzeni nekropolii, także w kontekście możliwego zwiększenia udziału w niej zieleni byłoby proponowane ustawowe wprowadzenie elektronicznej bazy danych GIS cmentarzy – ksiąg cmentarnych, rejestru grobów, miejsc spoczynku i innych terenów, w tym też inwentaryzacji zasobów zieleni – przyp. autora. Niestety projekt zakładający utworzenie centralnej bazy danych o cmentarzach utknął w rządowych pracach legislacyjnych. Jednak wiele samorządów dobrowolnie wprowadza systemy typu e-Cmentarz. Ponadto powierzchnia zieleni może być zwiększona, dzięki wykorzystaniu coraz powszechniejszych, a zajmujących mniej pochówków ciałopalnych oraz budowie kolumbariów.

Requiem dla cmentarnej zieleni wysokiej

Postępujący proces osłabiania kondycji zdrowotnej i żywotności drzew aż do ich zamierania powstaje w wyniku:

- niekorzystnych zmian siedliskowych (glebowo-wodnych);
- wieloletniego oddziaływania różnych czynników biotycznych i abiotycznych lub też długookresowego występowania jednego czynnika;
- synergistycznego oddziaływania pierwotnych uszkodzeń wywoływanych przez: stres wodny (niedostatek wody) oraz uszkodzenia mechaniczne (części nadziemnej oraz systemu korzeniowego). Na cmentarzach z cennym starodrzewem podczas prac ziemno-budowlanych nagminnie

uszkadzane są systemy korzeniowe drzew, co powoduje ich zamieranie i stwarza ryzyko dla życia i mienia ludzi. Szczególnie na cmentarzach w niewielkich miejscowościach korony drzew są poddawane radykalnym cięciom, a wręcz dekapitacji, a także cięciom podkrzesującym osłabiającymi ich stabilność.

- powstawania dogodnych miejsc infekcji dla wielu organizmów wtórnie zasiedlających wcześniej uszkodzone tkanki. Pojawiające się coraz częściej patogeny słabości – choroby grzybowe i bakteryjne oraz gradacje szkodników.

Wobec przedstawionych powyżej specyfiki i problemów zieleni obiektów cmentarnych zachodzi potrzeba podjęcia ich pilnych działań rewaloryzacyjnych. Aspekt gospodarczy nie może przeważać w kreowaniu przestrzeni cmentarzy przez ich zarządców. Równolegle powinny zostać podjęte działania edukacyjne, zwiększające świadomość społeczeństwa, zarządców cmentarzy i branży funeralnej o wartości zieleni cmentarnej, jako publicznych terenów zieleni i zarazem godnych miejsc pochówków zmarłych.

Cmentarz praktycznie pozbawiony zieleni wysokiej wygląda zjawiskowo … tylko w świetle zniczy w dniu Wszystkich Świętych

Literatura

Frankiewicz B. 2003. Szczecińskie cmentarze. Towarzystwo Przyjaciół Szczecina, Szczecin: 248.

Kubus M. 2004. Zmiany w roślinności drzewiastej Cmentarza Centralnego Szczecina. Folia Univ. Agric. Stetin., Agricultura 241(97): 27-34.

Rosłoń-Szeryńska E. 2020. Zieleń i zadrzewienia współczesnych cmentarzy. Przegląd Komunalny 9/2020 (348)

Rutyna H., 1997. Wpływ symboliki na ukształtowanie kompozycji przestrzennej nekropolii parkowo-ogrodowej na przykładzie Cmentarza Centralnego w Szczecinie [in: Cmentarz Centralny Szczecina historia-teraźniejszość-przyszłość]. Konferencja, Szczecin 1 lipca 1997. Sekcja Dendrologiczna PTB, Zakład Dendrologii i Kształtowania Terenów Zieleni AR, Szczecin: 7-24.

Słomiński M. (red.), 2005. Cmentarz Centralny w Szczecinie. Ogromny park pochował umarłych. Wydawnictwo „Dokument" – Oficyna Archiwum Państwowego w Szczecinie, Dyrekcja Zakładu Usług Komunalnych w Szczecinie, Wydawnictwo i Drukarnia „Kadruk" w Szczecinie, Szczecin: 284

Stachak A., 1997. Obecny stan Cmentarza Centralnego Szczecina [in: Cmentarz Centralny Szczecina historia-teraźniejszość-przyszłość]. Konferencja, Szczecin 1 lipca 1997. Sekcja Dendrologiczna PTB, Zakład Dendrologii i Kształtowania Terenów Zieleni AR, Szczecin: 25-41.

Stachak A., Grinn U., 1992. Drzewa i krzewy Cmentarza Centralnego Szczecina. Zesz. Nauk. AR Szczec. 153: 111-127.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. Nr 48, poz. 283 i 284)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 listopada 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. 2025 poz. 1590 poz. 887) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20250001590/T/D20251590L.pdf.

Drogie Członkinie i Drodzy Członkowie Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego,

W imieniu Zarządu Głównego PTD, który w 2026 roku kończy swoją drugą kadencję, składam Państwu serdeczne podziękowania za osiem lat owocnej współpracy i wspólnej działalności na rzecz naszego Towarzystwa. Choć może brzmi to banalnie, minione lata upłynęły niezwykle szybko – jak bowiem powszechnie wiemy, w dobrym Towarzystwie czas płynie wyjątkowo dynamicznie.

Bogactwo i różnorodność wydarzeń zamieszczone w obszernym, czteroletnim kalendarium (2022–2026) na łamach „Wiadomości Dendrologicznych" wyraźnie wskazują, że nie byliśmy stowarzyszeniem statycznym, zachowawczym. Przeciwnie – wykazaliśmy się dużą aktywnością w realizacji naszych zadań statutowych. Organizowaliśmy zjazdy, konferencje, szkolenia i kursy, krajowe oraz zagraniczne wyjazdy studyjne, a także prelekcje, wykłady i webinaria. Interweniowaliśmy w sprawach ochrony terenów zieleni, zadrzewień i drzew. Byliśmy dla siebie wsparciem oraz źródłem bezinteresownej merytorycznej wiedzy i umiejętności, co niestety w dzisiejszych czasach należy raczej do rzadkości.

W tym miejscu składam gratulacje i serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do tego sukcesu: członkom „szczecińsko-pomorskiego" Zarządu Głównego PTD, przewodniczącym oddziałów i sekcji, członkom honorowym, członkiniom i członkom zwyczajnym oraz wspierającym, darczyńcom oraz pani księgowej Izabeli Domalewskiej i panu informatykowi Wojciechowi Prusowi.

Wyrazy wdzięczności przekazuję również Redaktor „Wiadomości Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego", pani Marioli Truchan, za ustawiczną pieczę nad wydawnictwami PTD, a także panu Rafałowi Wiśniewskiemu, który – mimo nierzadko wymagających warunków pracy – przygotowywał dla nas materiały graficzne, idealnie oddające naszą dendrologiczną pasję, jak też dbał o najwyższej jakości oprawę edytorską.

Dziękujemy za zaufanie, którym nas Państwo obdarzyli, oraz za dobrą, przyjazną atmosferę towarzyszącą naszej wspólnej pracy. Siła i aktywność stowarzyszenia wynikają z zaangażowania każdego z nas – członkiń i członków PTD – a także ze sprawnej pracy Zarządu, otwartego na inicjatywy i potrzeby naszej społeczności.

Nowemu Zarządowi Głównemu PTD życzymy wielu sukcesów, trafnych decyzji oraz satysfakcji z pracy na rzecz tak znamienitego i uznanego Towarzystwa. Życzymy również wytrwałości, energii i życzliwości ludzi, bez których działalność społeczna nie byłaby możliwa. Niech sylwetka sędziwego dębu – symbol naszego Towarzystwa oraz uosobienie siły i wytrwałości – pozostanie dobrym znakiem na kolejne lata działalności Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Marcin Kubus
Prezes Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego
w latach 2018-2026

CZŁONKOWIE WSPIERAJĄCY PTD W LATACH 2022-2026

ABIES ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU Barbara Kraus-Galińska

AGRO BIO EKSPERT Jolanta Więsyk

ARBORETUM W WOJSŁAWICACH

CLEMATIS ŹRÓDŁO DOBRYCH PNĄCZY Szczepan Marczyński

DUET Konopka, Pełka

EKO-OGRÓD Ewelina Kołodziej

FISCHER POLSKO-NIEMIECKA SZKÓŁKA DRZEWIARSKA SP. Z O.O.

GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE ANDRZEJ DĘBSKI

GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE CIEPŁUCHA

ŁAZUCCY, GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE

GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE TADEUSZ KUSIBAB

INSTYTUT DRÓG I LOTNISK

LABORATORIUM GRZYBÓW MIKORYZOWYCH MYKOFLOR Włodzimierz Szałański

NADLEŚNICTWO GRYFINO

NADLEŚNICTWO NOWOGARD

OGRODY HORTULUS Iwona Bigońska

OGRÓD BOTANICZNY UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

OGRÓD BOTANICZNY UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO

ORI ONE

Piotr Giermaziak, Godurowo

Przemysław Prochera

SZKÓŁKA BĄBLIN Andrzej Kujawa

SZKÓŁKA DRZEW I KRZEWÓW Leszek Mularz

SZKÓŁKA DRZEW I KRZEWÓW OZDOBNYCH ACROCONA Joanna Widaj

SZKÓŁKA DRZEW I KRZEWÓW OZDOBNYCH BÓR

SZKÓŁKA KRZEWÓW OZDOBNYCH ZYMON

SZKÓŁKA RÓŻ ROSARIUM Janina i Adam Chodunowie

SZKÓŁKA SZMIT

SZKÓŁKI GRĄBCZEWSCY

SZKÓŁKI KUROWSCY

SZKÓŁKI ROŚLIN OZDOBNYCH WAŻYŃSCY

TAJEMNICZY OGRÓD Agnieszka Ryzza-Woźniak

ULIŃSCY SZKÓŁKARSTWO OZDOBNE

SZKÓŁKI VAN DEN BERK

F.H.U. ELWI Łukasz Żelech

OGRODY PRZELEWICE -
ZACHODNIOPOMORSKIE CENTRUM KULTURY OBSZARÓW WIEJSKICH
I EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

SPIS TREŚCI

Kalendarium 2022 2

Kalendarium 2023 19

Kalendarium 2024 37

Kalendarium 2025 63

Kalendarium 2026 81

Nowa rzecz o historii szkółek drzew – Jakub Dolatowski. 92

Projekt „Parkoznawstwo" – żywa popularyzacja architektury krajobrazu i dendrologii – Jan Łukaszkiewicz, Beata Fortuna-Antoszkiewicz. 93

Rola i stan zieleni cmentarzy – Marcin Kubus. 96

Podziękowania 101

Wykaz członków wspierających 102

Konkurs 105

KONKURS

Co przedstawia poniższa fotografia?

Odpowiedzi prosimy przesyłać do końca czerwca 2027 r.
na adres e-mail: ptd@ptd.pl

Polskie Towarzystwo Dendrologiczne

www.ptd.pl ptd@ptd.pl

Skład Zarządu :
Prezes - dr hab. Marcin Kubus, prof. ZUT w Szczecinie
Wiceprezes - dr hab. Grzegorz Nowak, prof. ZUT w Szczecinie
Wiceprezes - dr hab. Zbigniew Sobisz, prof. UP w Słupsku
Redaktor wydawnictw - dr Mariola Truchan
Sekretarz - mgr inż. Natalia Maćków (do 29.09.2025 r.)
Skarbnik – mgr inż. Tomasz Szewczyk

oraz Przewodniczący:
Oddziału Warszawskiego – dr hab. inż. Jacek Borowski, prof. SGGW
Oddziału Wielkopolskiego – dr inż. Marcin Kolasiński
Oddziału Szczecińskiego – dr inż. Joanna Czerwińska
Oddziału Dolnośląskiego – prof. dr hab. Przemysław Bąbelewski
Sekcji Rośliny Wrzosowate – dr hab. inż. Piotr Muras, prof. UR w Krakowie
Sekcji Drzewa Miejskie – dr hab. inż. Marzena Suchocka, prof. SGGW
Sekcji Ogrodów Botanicznych i Komisji ds. przyznawania statusu Kolekcji Narodowych Roślin PTD – dr inż. Piotr Banaszczak (2005-2023 r.), prof. dr hab. Przemysław Bąbelewski (od 28.03.2023 r.)
Sekcji Róż – dr hab. inż. Marta Monder
Sekcji Drzew Pomnikowych – Krzysztof Borkowski (2016-2022) dr inż. Marek Maciantowicz (od 2022)
Sekcji Diagnostyki Drzew – dr inż. Wojciech Bobek

Sekretariat:
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
ul. Juliusza Słowackiego 17
71-434 Szczecin
Tel.: (+48) 91 449 61 82
e-mail: ptd@ptd.pl

Redakcja Wiadomości PTD i strona internetowa
Redaktor Wydawnictw – dr Mariola Truchan; e-mail: red_ptd@wp.pl
Redakcja Rocznika PTD:
Dominik Tomaszewski Instytut Dendrologii PAN
ul. Parkowa 5, 62-035 Kórnik
tel.: (+48) 61 81 70033, 604429439, e-mail: dominito@man.poznan.pl
tel.: (+48) 22 5932201, 661543884, e-mail: joanna_dudek_klimiuk@sggw.pl

Biblioteka:
Dr hab. Joanna Dudek-Klimiuk, Katedra Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie
Tel.: 661543884, e-mail: joanna_dudek_klimiuk@sggw.pl

copyright © by Polskie Towarzystwo Dendrologiczne
ISSN 2081-9129
Projekt graficzny stron tytułowych: Jakub Dolatowski
Zdjęcie na okładce: Sorbus torminalis, fot. Mariola Truchan
Skład: Rafał Wiśniewski, Druk: ZYX-MEDIA

ISSN 2081-9129